

**BUDŻET 2022 PRZEJRZYJ NA OCZY - FINAŁ WOŚP
Z OBRAD RADY MIEJSKIEJ WOJNA INCYDENTALNA**

ŚWIĘRSZCZ RÓŻAŃSKI

Rosja napadła na Ukrainę

ILUZJON

Od wiosny 2021 r. Rosja stopniowo zwiększała koncentrację sprzętu wojskowego, broni i wojsk w pobliżu granicy z Ukrainą i na terytorium Białorusi do ok. 150 000 żołnierzy. Amerykańskie i brytyjskie agencje wywiadowcze ostrzegły, że prezydent Rosji Putin zamierza rozpocząć inwazję na Ukrainę i zaatakować Kijów, aby obalić legalnie wybrane władze.

24 lutego o świcie Rosja zaatakowała Ukrainę na całej długości wspólnej granicy, od Ługańska do Czernihowa, a także z terytorium Białorusi i okupowanego Krymu.

Sily Zbrojne Ukrainy, Gwardia Narodowa, policja i jednostki obrony terytorialnej stawiały zaciętki opór. Na Ukrainie ogłoszono stan wojenny i powszechną mobilizację. *Ukraińcy są na swojej ziemi i nikomu jej nie dadzą* - powiedział prezydent Wołodymyr Zełeński. Kraje zachodnie stosują coraz więcej sankcji gospodarczych wobec Rosji i jej przywódców domagając się zakończenia wojny.

Ciężkie walki trwają na podejściach do Kijowa, Charkowa, Czernihowa, Mikołajowa i miast Donbasu. Mariupol jest pod długotrwałym oblężeniem. Najęźdźcy nie pozwalają na ewakuację ludności cywilnej. Rosyjska armia ucieka się do bombardowań, ostrzału rakietowego i artyleryjskiego dzielnic mieszkalnych miast, niszczy infrastrukturę cywilną, szpitale, szkoły, zabytki, dewastuje, dokonuje rabunków, zabójstw i gwałtów na ludności cywilnej.

(...) To krwawa wojna. Jego powodem jest to, że Ukraina nie chce żyć w warunkach totalitaryzmu, nie chce powrotu do Imperium Rosyjskiego. Byliśmy już w ZSRR i nie wrócimy tam. Widzimy naszą przyszłość w europejskiej rodzinie - powiedział Witalij Kliczko mer Kijowa 31 marca br. (red.)

Wóz strażacki dla OSP Szygi

W czwartkowy poranek tj. 24.02. br. w Zawadach odbyła się uroczystość przekazania samochodu ratowniczo - gaśniczego Ochotniczej Straży Pożarnej w Szygach. Samochód został zakupiony ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego oraz samorządu różańskiego. Kosztował 817 950 zł, z czego dotacja ze środków województwa wyniosła 485 000 zł. Oficjalnego przekazania samochodu dokonała Janina Ewa Orzełowska - członek zarządu Województwa Mazowieckiego wraz z burmistrzem Piotrem Świdorskim i Przewodniczącym Rady Miejskiej w Różanie Zbigniewem Janyszko.

Samochód w trakcie uroczystości przekazania otrzymał imię Stanisław w dowód uznania dla śp. Stanisława Siepioły, pełniącego funkcję Naczelnika OSP Szygi w latach 1947-1985. W uroczystości wzięli udział m.in.: Burmistrz Gminy Różan Piotr Świdorski, Wicemarszałek woj. Mazowieckiego Janina Orzełowska, Starosta Powiatu Makowskiego Zbigniew Deptuła, Komendant Powiatowy PSP w Makowie Maz. Andrzej Król, ksiądz Antoni Bardłowski, Prezes OSP Szygi Andrzej Karaśkiewicz, orkiestra The OrchestRose, radni Rady Miejskiej w Różanie, strażacy. (red.)

Strażacy ochotnicy, zaproszeni goście - uczestnicy uroczystości przekazania samochodu strażackiego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Szygach. Zawady Ponikiew 24.02. br.

Z OBRAD RADY MIEJSKIEJ

Sesja XXXVI - 17.12.2021 r.

13 grudnia 2021 r. uległa skażeniu woda pitna na terenie gminy bakterią coli. W związku z zaistniałą sytuacją prezes spółki Zakład Gospodarki Komunalnej (zarządzającej dostarczaniem wody) poinformował jakie wdrożono procedury i działania naprawcze. Zapewniał, że przeprowadzane są regularne kontrole wody przez Państwową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną dla każdego punktu poboru i kontrole wewnętrzne.

Rada miejska w drodze uchwały zarządziła wybory sołtysów i rad sołeckich we wsi Szygi i Kaszewcu. Po raz pierwszy w gminie Różan głosowanie przeprowadzono w sposób tradycyjny, czyli w lokalach przy urnie. Dotychczas takie wybory odbywały się poprzez jawne głosowanie na zebraniu wiejskim. Wybory odbyły się w niedzielę 16 stycznia br. W Szygach spośród 67 uprawnionych w głosowaniu wzięło udział 36 osób. Sołtysiem wsi został wybrany Andrzej Rupiński. Członkami Rady Sołeckiej zostali: Marta Szabrańska, Paweł Rupiński oraz Danuta Karaśkiewicz. W Kaszewcu spośród 68 uprawnionych do głosowania, w wyborach wzięło udział 33 osoby. Sołtysiem wsi została Anna Wilkowska. Członkami Rady Sołeckiej zostali: Paweł Biedrzycki, Janusz Kaźmierczak oraz Teresa Suchta.

Rada ustaliła budżet samorządu na rok 2022. Dochody 34.797.384,26 zł, wydatki 34.531.384,26 zł. (więcej szczegółów na stronie 6). Jak zaznaczył burmistrz - *Będzie to inwestycyjnie rekordowy rok.*

Sesja XXXVII - 30.12.2021 r.

Ostatnia sesja w 2021 r. porządkująca bilans budżetu zwołana została na wniosek burmistrza. Rada podjęła uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej prognozie Finansowej gminy Różan na lata 2021-2024 i budżecie gminy na rok 2021.

Sesja XXXVIII - 07.02.2022 r.

Pierwsza sesja w 2022 r. została zwołana na wniosek burmistrza. Rada gminy w drodze uchwały ustaliła wysokość ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ochotników za udział w działaniu ratowniczym, szkoleniu lub ćwiczeniach. Ekwiwalent jest wypłacany z budżetu gminy. Projekt uchwały zakładał ekwiwalent dla strażaka w wysokości 18 zł za każdą

godzinę udziału w działaniu ratowniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę, a 12 zł za każdą godzinę udziału w szkoleniu pożarniczym lub ćwiczeniach. Stawki te spotkały się z dezaprobatą radnych. Radny Dominik Podlasin wniosł o podniesienie stawek ww. ekwiwalentu kolejno do 21 zł i 15 zł. *Od 2020 r. obowiązują te same stawki (...) a wiadomo - inflacja, wzrost minimalnego wynagrodzenia (...) brak zmian w omawianych stawkach jest nieuzasadniony - umotywiował radny.*

Wniosek spotkał się z aprobatą 12 radnych, którzy zagłosowali za wnioskiem, 1 radny wstrzymał się od głosu. Ostatecznie członek OSP za każdą godzinę udziału w działaniu ratowniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę otrzyma 21 zł, a za udział w szkoleniu pożarniczym lub ćwiczeniach 15 zł.

Rada miejska postanowiła udzielić w br. pomocy finansowej powiatowi makowskiemu w formie dotacji celowej w wysokości 3 000 zł na świadczenie usług w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym oraz Związkowi Gmin Ziemi Makowskiej w wysokości 26 000 zł z przeznaczeniem na realizację projektu modernizującego i poprawiającego bezpieczeństwa infrastruktury drogowej poprzez budowę ścieżek rowerowych na terenie powiatu makowskiego z uwzględnieniem gminy Różan.

Sesja XXXIX 31.03.2022 r.

Podczas sesji radni zapoznali się ze sprawozdaniami z działalności GOUK oraz biblioteki publicznej, realizacji programu współpracy gminy Różan z organizacjami pozarządowymi, raportem burmistrza z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii i realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w gminie. Radni podjęli uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Różan na lata 2022-2025 i sprawie zmian w budżecie gminy na 2022 r. Burmistrz podkreślał, iż propozycja zmian w budżecie obejmuje w przeważającej mierze finansowanie kolejnych zadań inwestycyjnych, gdzie kwota wydatków na tegoroczne inwestycje wzrosnie do prawie 12 milionów złotych, najwięcej w historii gminy Różan. W związku z obowiązkiem ustawowym o ułatwieniach w prowadzeniu handlu w piątki i soboty przez

rolników i ich domowników radni podjęli uchwałę dotyczącą wyznaczenia miejsca oraz regulaminu tego handlu. Biorąc pod uwagę dogodną komunikację oraz bliską lokalizację centrum miasta, miejsce te wyznaczono na targowisku przy ul. Handlowej. Jednocześnie rolnik został zwolniony z opłaty targowej. Zgodnie z regulaminem targowisko w Różanie jest czynne w piątki i soboty w godzinach od 5 do 13. Radni podjęli uchwały w sprawie ustalenia nowych ulic w mieście: Królowej Marysieńki (odchodząca od ulicy Królowej Bony); Długa (ulica odchodząca od ulicy Przemysłowej prowadząca do Mroczk-Rębiszewo); Prosta (ulica odchodząca od ulicy Długiej); Królowej Bony (przedłużenie w kierunku Dźbędza).

Rada określiła program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Różan przeznaczając na ten cel 30 tys. zł. Radni podjęli uchwałę w sprawie przystąpienia gminy Różan do Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej pn. Opieka wychnieniowa - edycja 2022. Głównym celem programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi. Program będzie realizowany do końca br., a usługi świadczone będą nieodpłatnie. Koszt realizacji 1 godziny usługi opieki wychnieniowej nie może przekroczyć kwoty 40 zł brutto i obejmuje wszystkie wymagane prawem składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne oraz podatki. Rada upoważniła kierownika OPS do załatwienia indywidualnych spraw z zakresu świadczeń pieniężnych przysługujących z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy. *Na terenie gminy wpisanych w ewidencję prowadzoną przez urząd jest 43 osoby natomiast wniosków (na dzień 31.03.) o świadczenie jednorazowej pomocy w kwocie 300 zł dla obywateli Ukrainy złożonych mamy 47. Na zakwaterowanie i wyżywienie w kwocie 40 zł (świadczenie pieniężne z tego tytułu przysługuje nie dłużej niż za okres 60 dni red.), wniosków jest 3 dla 11 osób, dożywianiem dzieci w przedszkolu objętych jest 9-cioro, w szkole podstawowej 11 - wyjaśniła kierownik OPS Monika Dzierzgowska.*

Uzupełniając informację burmistrz dodał - *gmina dystrybuje dary. Jesteśmy też przygotowani na przyjęcie do 50 osób, jeśli wojewoda skieruje, zakupiliśmy zestawy: łóżka wraz z materacami, dodatkowo otrzymaliśmy 20 sztuk od wojewody, finansowo też jesteśmy zabezpieczeni. Z przedstawionej informacji wynika, że uchodźcy znajdujący na terenie gminy Różan przebywają wyłącznie u osób prywatnych.*

Nagrania audio z posiedzeń Komisji oraz sesji Rady Miejskiej w Różanie udostępniane są w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Różanie pod adresem www.rozan.bigminy.pl, natomiast materiały na poszczególne posiedzenia zamieszczane są pod adresem www.rozan.esesja.pl. Transmisje online udostępniane są na stronie swierszcz.gouk.pl.

Z kraju, ze świata i gminy

innovationessence.com

Mitsubishi Heavy Industries poinformowało w czwartek, że będzie współpracować z japońską agencją energii atomowej, aby zapewnić pomoc techniczną amerykańskiej firmie Terra Power, której prezesem i założycielem jest miliarder Bill Gates w budowie reaktora jądrowego nowej generacji w stanie Wyoming w USA. Ma on być zbudowany do końca 2028 r. Nowa technologia o nazwie Natrium reklamowana jest jako bezemisyjne, niezawodne rozwiązanie energetyczne o zerowej emisji dwutlenku węgla. Projekt TerraPower Natrium w Wyoming ma szacunkowy koszt 4 miliardów dolarów i jest w połowie finansowany przez Departament Energii USA.

Światowe Stowarzyszenie Nuklearne twierdzi, że reaktory na neutrony prędkie chłodzone płynnym sodem, takie jak ma budować TerraPower, oferują perspektywę znacznie bardziej efektywnego wykorzystania zasobów uranu i mogą pomóc w zmniejszeniu produkcji długowiecznych odpadów jądrowych. (rfi.fr)

24heures.ch/le-premier-sms

Pierwszy SMS wysłany przez telefon komórkowy w 1992 r. został sprzedany jako NFT (Non-Fungible Token) za 107 000 euro, w domu aukcyjnym Aguttes w Neuilly-sur-Seine pod Paryżem. Kupujący, którego tożsamość nie została ujawniona, jest teraz właścicielem unikalnej cyfrowej repliki pierwszego SMS-a, którą była 15-znakowa wiadomość wysłana do pracownika Vodafone Richarda Jarvisa z życzeniami Wesołych Świąt.

NFT to przedmioty cyfrowe, które można kupować i sprzedawać za pomocą technologii blockchain. Stały się niezwykle popularne wśród kolekcjonerów, w tym dzieła sztuki, które sprzedano za prawie 70 milionów dolarów na aukcji na początku tego roku. (rfi.fr)

theguardian.com/environment/video

Szwedzka firma wykorzystuje wrony do zbierania wyrzuconych niedopałków papierosów z ulic i placów szwedzkiego miasta Södertälje, daleko Sztokholmu. Dzięki ptaki wykonują to zadanie, otrzymując trochę jedzenia za każdy niedopałek, który zdeponują w specjalnie zaprojektowanej maszynie. Fundacja Keep Sweden Tidy twierdzi, że każdego roku na szwedzkich ulicach pozostawia się ponad 1 miliard niedopałków papierosów, co stanowi 62% wszystkich śmieci. Miasto wydaje 20 milionów koron szwedzkich (1,6 miliona funtów) na sprzątnięcie ulic. Günther-Hanssen założyciel firmy stojącej za tą metodą szacuje, że może to zaoszczędzić co najmniej 75% kosztów związanych z usuwaniem niedopałków papierosów w mieście.

Södertälje prowadzi projekt pilotażowy przed potencjalnym wdrożeniem operacji w całym mieście, przy czym zdrowie ptaków jest kluczowym czynnikiem, biorąc pod uwagę rodzaj odpadów. Nowokaledońskie wrony, członek rodziny krukowatych, są tak samo dobre w rozumowaniu jak ludzki siedmiolatek, sugerują badania, co czyni je idealnymi ptakami do tej pracy. Günther-Hanssen powiedział: Są łatwiejsze do nauczenia i istnieje również większa szansa, że będą się uczyć od siebie nawzajem. Jednocześnie istnieje mniejsze ryzyko, że omyłkowo zjedzą jakiegokolwiek śmieci. Ciekawe, że uczy się wrony zbierać niedopałki papierosów, a nie można nauczyć ludzi, aby ich nie rzucali na ziemię. (theguardian.com)

Hydrologowie mają złe wieści. Panująca susza poważnie zagraża polskiemu rzekom. Brak opadów w połączeniu z rosnącymi temperaturami może doprowadzić nawet do postępującego pustoszenia wielu obszarów w kraju. Sytuacja z dniami na dzień staje się coraz gorsza - wskazuje rzecznik IMGW Grzegorz Walijewski. (o2.p)

Belgowie stali się pierwszymi Europejczykami uprawnionymi do zadaniami czterodniowego tygodnia pracy od pracodawców z sektora prywatnego. Jednak nie będzie to oznaczało jego skrócenia. W ramach reformy pracownicy zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin będą mogli skondensować swój obecny tydzień pracy (od poniedziałku do piątku) na cztery dni, jeśli ich pracodawcy wyrażą na to zgodę. (euronews.com)

Po huraganie Ida 4. 09. 2021 r. W Grand Isle w Luizjanie.

W 1980 r. sprzątnięcie po katastrofach klimatycznych kosztowało USA około 18 miliardów dolarów rocznie. Potem ekstremalna pogoda nasiliła się, więc koszty wzrosły. W 1990 r. było to około 27 miliardów, a w 2000 r. prawie 52 miliardy dolarów rocznie. W 2010 r. koszty sprzątnięcia eksplozowały do 81 miliardów dolarów. Następnie w ciągu ostatnich pięciu lat USA wydały aż 121 miliardów dolarów rocznie na sprzątnięcie po wściekłej Matce Naturze. (edition.cnn.com)

for. Proxima Studio/Shutterstock

Dla większości Polaków obecny system podatkowy jest nieodpowiedni, przede wszystkim ze względu na jego skomplikowanie. 93% Polaków uważa, że powinien on zostać uproszczony i jest postrzegany jako nieprzyjazny, niesprawiedliwy, skomplikowany i niezrozumiały – wynika z badania przeprowadzonego przez firmę Maison&Partners.

Przeprowadzone badania pokazały, że większość Polaków nie rozumie i nie ma świadomości jakie podatki płaci. 16 proc. pracujących na umowę o pracę jest przekonana, że nie płaci podatku PIT. Ponad 50 proc. uważa, że nie płaci podatku VAT, a przecież w każdym zakupie jest on uwzględniony. 90% słyszało o takim podatku, 70% twierdzi, że wie na czym on polega, ale tylko 42% uważa, że płaci taki podatek. Ponadto 21% Polaków jest przekonana, że nie płaci żadnych podatków, ani PIT-u, ani CIT-u, ani nawet VAT-u.

Spośród osób pracujących 82% orientuje się ile wynosi ich wynagrodzenie netto, 72% twierdzi, że wie ile wynosi kwota brutto, natomiast tylko 36% ma świadomość dodatkowych kosztów ich wynagrodzenia ponoszonych przez pracodawcę i zawartych w nich podatkach.

Badanie przeprowadzone przez firmę Maison&Partners pokazuje, że zdecydowana większość, bo aż 70% Polaków, jest za uproszczeniem dotychczasowego systemu podatkowego i wprowadzeniem nowego, w którym pracownicy nie musieliby się rozliczać na koniec roku z podatków, gdyż wszystkie podatki byłyby odprowadzane przez pracodawcę. (wiadomoscihandlowe.pl)

- Nie wiem czy określenie - narodowcy - jest właściwe, ich postawa, system wartości, morale, zaprzeczają wartościom narodowym... Ta nazwa to paradoks. **(Aleksander)**
- Baran Narodowy nie wie, że większość towarów z Białorusi zamawiają polskie Narodowe firmy. **(marek55)**
- Co w tym dziwnego, że faszyści spalili symbol antyfaszystowski. Normalna reakcja. Nienormalne jest tylko, że ich ideologia przegrała 80 lat temu wojnę z całym światem, a dalej próbują narzucać swoją nienawiść. **(olo)**
- Komisja Europejska wolałaby jakikolwiek inny rząd, lewicowy, centrowy lub prawicowy, którego cechą charakterystyczną byłaby przytomność. **(Maria)**
- Ano...ue im mówi dajcie se luz, putin im mówi dajcie se luz, domownicy mówią dajcie se luz, a oni jak ten Don Kichot durszlak na głowę i zbawiać świat. **(bez nicku)**
- Demokracja jest tylko wtedy jak wybory wygrywa PO. **(Kamil)**
- Proroce słowa (PPL)
- Tyle ojro wydane, a poparcie dla PiS nadal nie spada ;) No faktycznie fenomen ;)
- Jednak Ruscy to mistrzowie dyplomacji. Instalując swój rząd w Polsce 6 lat temu doprowadzili do likwidacji wywiadu i armii. Skłócili naród polski i zabrali się za całkiem niezłą gospodarkę. Wystarczyło wprowadzić tzw. Polski Nielad, a bajzel który w jego wyniku powstał wykończy większość firm. Myślę, że po kolejnych wyborach nie można poprzestać tylko na ujawnieniu sowieckich agentów ale trzeba też solidnie ich ukarać. To nie może być gruba kreska jak po 89r!!!! Dobrze znane nam dzisiaj twarze muszą stracić majątki i własnymi rękoma wszystko odpracować co zniszczyli. **(oolo)**
- Taki król na miarę ćwoków, które go wybrały. Prawdziwa elita go odrzuciła, to sobie stworzył własną, na swoją miarę. **(Fakt)**
- Politycy to ludzie, którzy komplikują nasze życie... **(Raven)**
- Nie mogę uwierzyć, nawet mocno katolicka Malta, która ma całkowitą aborcję jest przed Polską. Szok. Gdzie my jesteśmy, to jest 21 wiek??? Nieprawdopodobne. **(Jaki bóg?)**
- Biada heretykom bezbożnym, albowiem w otchłani ogni piekielnych błąkać się będą, w mękach wiekiowych wyjąć i o miłosierdzie boskie skamłając nadaremnie. **(Wiesia z Podkarpacia)**
- Wynagrodzenia Polskiego (Uk)ładu. Żeby to policzyć, to będziemy dostawali z księgowości księżeczki jak z elektrowni gdzie nikt nigdy nie jest w stanie sprawdzić ile kosztuje ta jedna kWh!!! Zamiast tego tysięcy wzorów jak dla profesora matematyki!!! **(czarekmat)**
- Czas funkcjonariuszy watykańskich w Polsce przemija. **(Geronimo)**
- Składka zdrowotna powinna być kosztem uzyskania przychodu, tak jak społeczna. Toć to wydatek, związany z działalnością czy pracą, nie da się pracować i nie płacić tej składki. Dziwne, że jedna składka jest kosztem, a druga nie jest. To jest zwykły podatek...kolejny. Teraz jak sprzedam halę, która ma 50 lat za 2 mln, to zapłacę 180 tys składki zdrowotnej. **(Marek)**

BUDŻET GMINY RÓŻAN NA ROK 2022

DOCHODY: 34 797 384,26 zł

WYDATKI: 34 531 384,26 zł

Na podstawie uchwały budżetowej

Wpływy z budżetu państwa:

- 4 035 036 zł - na realizację zadań z zakresu administracji rządowej
- 3 287 407 zł - część podatku dochodowego od osób fizycznych
- 184 301 zł - część podatku dochodowego od osób prawnych
- 10 500 000 zł - za składowisko odpadów promieniotwórczych
- 5 231 350 zł - na oświatę
- 484 555 zł - na pomoc społeczną
- 735 420 zł - dofinansowanie na stację uzdatniania wody we Dźbędzu
- 2 380 000 zł - dofinansowanie na rozbudowę przedszkola
- 1 387 626,26 zł - na zagospodarowanie terenu Fortu nr 4

DOCHODY:

- 6 000 zł - z dzierżaw za obwoły łowieckie
- 130 000 zł - z dzierżaw i najmu
- 5 000 zł - wpływy z pozostałych odsetek
- 35 000 zł - z tytułu wieczystego użytkowania gruntów
- 30 000 zł - ze sprzedaży składników majątkowych
- 3 500 000 zł - podatek od nieruchomości
- 140 550 zł - podatek rolny
- 48 000 zł - podatek leśny
- 126 000 zł - podatek od środków transportowych
- 10 000 zł - podatek od spadków i darowizn
- 5 000 zł - podatek od działalności gospodarczej
- 90 000 zł - opłata targowa
- 40 000 zł - opłata skarbową
- 15 000 zł - wpływy z innych opłat lokalnych
- 144 063 zł - opłaty za sprzedaż napojów alkoholowych
- 200 200 zł - podatek od czynności cywilnoprawnych
- 25 000 zł - odsetki od środków na rachunkach bankowych
- 23 000 zł - z usług opiekuńczych
- 14 000 zł - wpłaty za pobyt w dziennym domu Senior+
- 7 000 zł - zwroty z funduszu alimentacyjnego
- 235 876 zł - opłaty za wyżywienie i utrzymanie przedszkola
- 200 000 zł - wpływy za wyżywienie w świetlicy szkolnej
- 3 000 zł - opłaty na rzecz ochrony środowiska
- 1 527 000 zł - za gospodarowanie odpadami komunalnymi
- 12 000 zł - odsetki od nieterminowych wpłat

WYDATKI

- 3 000 zł - wpłata na rzecz Izby Rolniczych (2% od uzyskanych wpływów z podatku rolnego)
- 29 459 zł - rozbudowa sieci wodociąg. w Załużu
- 46 000 zł - rozbudowa sieci wodociąg. w Paulinowie
- 1 200 000 zł - rozbudowa stacji uzdat. wody we Dźbędzu
- 478 146 zł - na dopłaty do cen dostarczonej wody
- 200 000 zł - utrzymanie dróg, chodników i ulic
- 7 000 zł - montaż i odnawianie znaków drogowych
- 650 000 zł - budowa chodnika w ul. Warszawskiej
- 30 000 zł - budowa drogi odchodzącej od ul. Kościuszki
- 30 000 zł - przebudowa dróg w Prycanowie i Chrzczonkach
- 80 000 zł - opłaty za dostęp do internetu
- 40 000 zł - odszkodowania za grunty przechodzące na własność samorządu
- 45 000 zł - sporządzenie planów zagospodarowania
- 45 000 zł - szacunki, wyrisy, wypisy, podziały nieruchomości
- 6 000 zł - utrzymanie miejsc pamięci
- 25 000 zł - wykonanie tablic pamiątkowych
- 10 759,11 zł - dotacja dla woj. mazowieckiego
- 924 zł - aktualizacja rejestru wyborców
- 10 000 zł - spłata odsetek od zaciągniętych pożyczek
- 160 000 zł - rezerwa ogólna budżetu samorządu
- 200 000 zł - przebudowa kotłowni w szkole podstawowej

- 375 817 zł - dotacja dla przedszkola niepublicznego
- 32 368 zł - doksztalanie nauczycieli
- 200 000 zł - zakup żywności na stołówki szkolne
- 65 531 zł - fundusz socjalny naucz. emerytów i rencistów
- 283 486 zł - wynagrodzenia i pochodne na realizację specjalnej organizacji nauki i metod pracy w szkole podstawowej i przedszkolu
- 2 800 000 zł - rozbudowa przedszkola

OSP

- 60 000 zł - ekwiwalenty za udział w akcjach gaśniczych
- 31 283 zł - wynagrodzenia i pochodne kierowców OSP
- 25 000 zł - remonty i naprawa sprzętu
- 30 000 zł - paliwo, oleje, smary
- 22 675 zł - zagospodar. placu zabaw i wyposażenie dla OSP Szygi
- 26 000 zł - przeglądy tech. pojazdów i atesty
- 4 000 zł - badania okresowe strażaków
- 2 000 zł - nagrody
- 7 000 zł - ubezpieczenia
- 25 000 zł - energia, woda
- 17 000 zł - ogrzewanie remizy OSP Różan
- 25 000 zł - mapy i projekty rozbudowy OSP Mroczi-Rębiszewo (budowa sanitariatów)
- 1000 zł - Obrona Cywilna

Na Urząd Gminy:

- 2 306 466 zł - wynagrodzenia i pochodne
- 49 977 zł - wynagrodzenia na umowę zlecenie
- 40 000 zł - wpłaty na PFRON
- 6 000 zł - prowizje dla sołtysów
- 50 000 zł - zakup oleju opałowego do hali sportowej
- 42 000 zł - zakup oleju opałowego do budynku UG
- 32 200 zł - zakup materiałów biurowych
- 3 100 zł - zakup wyposażenia na halę sportową
- 32 957,15 zł - uzupełnienie wyposażenie i mat. eksploatacyjnych do kopiarek
- 33 000 zł - środki czystości i art. gospodarcze
- 4 000 zł - prasa i literatura fachowa
- 45 000 zł - opłaty pocztowe
- 22 000 zł - usługi telefoniczne
- 37 000 zł - serwis oprogramowania komputerowego
- 6 000 zł - prenumerata czasopism
- 33 000 zł - usługi kominiarskie, przeglądy okresowe
- 5 000 zł - dostęp do BIP
- 680 zł - monitoring hali sportowej
- 35 000 zł - opłaty bankowe

- 20 000 zł - szkolenia pracowników
- 5 000 zł - ekwiwalenty za odzież i badania lekarskie
- 44 280 zł - za obsługę prawną
- 55 000 zł - za zajęcie pasa drogowego
- 40 000 zł - energia, woda, gaz
- 11 070 zł - za administrowanie danych osobowych (RODO)
- 25 255 zł - opłaty i licencje
- 10 000 zł - bieżące naprawy
- 10 455 zł - przegląd i konserw. dźwigu osobowego
- 7 500 zł - przegląd i konserw. klimatyzacji
- 20 000 zł - ryczałty samoch. i zwrot kosztów podróży
- 798 zł - podatek leśny
- 28 910 zł - opłata za odpady komunalne
- 10 000 zł - podatek VAT
- 14 760 zł - obsługa VAT
- 5 000 zł - przegląd UPS-a
- 25 000 zł - ubezpieczenie budynków i sprzętu komp.
- 46 564 zł - Fundusz Świadczeń Socjalnych
- 50 000 zł - promocja gminy
- 64 800 - diety sołtysów
- 7 800 zł - składki za związki, w których gmina jest członkiem
- 59 115 zł - na administrację rządową

Szkoła Podstawowa

- 4 806 252 zł - wynagrodzenia i pochodne
- 222 348 zł - dodatek wiejski i pomoc zdrowotna
- 5 000 zł - stypendia dla uczniów
- 103 500 zł - olej opałowy
- 20 000 zł - środki czystości
- 23 000 zł - mat. biurowe, odzież ochronna, mydło itp.
- 3 500 zł - badania lekarskie pracowników
- 4 500 zł - prenumerata czasopism
- 11 000 zł - nagrody dla uczniów
- 18 000 zł - artykuły gospodarcze
- 20 000 zł - zakup pomocy naukowych i dydaktycznych
- 15 000 zł - zakup wyposażenia
- 17 000 zł - opłaty pocztowe i bankowe
- 4 000 zł - opłaty telekomunikacyjne
- 16 000 zł - imprezy, wyjazdy i koncerty edukacyjne
- 3 000 zł - usługi kominiarskie, przegląd gaśnic
- 4 000 zł - wywóz nieczystości
- 30 000 zł - woda, gaz, energia
- 3000 zł - bieżące naprawy i zwrot koszt. podróży
- 8 000 zł - ubezpieczenia budynku i sprzętu
- 175 707 zł - fundusz świadczeń socjalnych
- 3 000 zł - szkolenia pracowników

Świetlice szkolne

- 377 310 zł - wynagrodzenia i pochodne
- 4 988 zł - dodatki socjalne
- 12 000 zł - czasopisma, odzież ochronna, wyposażenie
- 5 000 zł - energia
- 2 000 zł - bieżące naprawy
- 4 000 zł - naprawy sprzętu, opłaty bankowe
- 11 665 zł - fundusz świadczeń socjalnych

Dowóz uczniów do szkół

- 311 771 zł - wynagrodzenia i pochodne kierowcy i opiekunów
- 3 500 zł - zakup odzieży ochronnej
- 16 500 zł - olej napędowy, części zamienne, mat. eksploat.
- 1 000 zł - badania lekarskie pracowników
- 2 000 zł - drobne naprawy pojazdów
- 225 680 zł - bilety miesięczne, przeglądy, dojazdy uczniów do placówek specjalistycznych
- 6 000 zł - ubezpieczenia autobusów
- 8 315 zł - zakładowy fundusz świadczeń socjalnych

Przeciwdziałanie alkoholizmowi

- 11 000 zł - utrzymanie świetlicy opiekuńczo-wychowawczej
- 15 000 zł - programy profilaktyczne
- 7 200 zł - wynagrodzenie członków komisji
- 6 000 zł - imprezy bezalkoholowe
- 36 000 zł - zajęcia promujące zdrowy tryb życia
- 6 000 zł - kursy, szkolenia, warsztaty
- 2 000 zł - wynagrodzenie biegłego
- 20 000 zł - wyjazd korzystających ze świetlicy na kolonie
- 4 800 zł - koszty transportu osób korzystających z terapii
- 2 000 zł - materiały informacyjne, prenumeraty
- 7 000 zł - zajęcia rozwijające zainteresowania
- 13 000 zł - finansowanie punktu konsultacyjnego
- 4 000 zł - przeciwdziałanie przemocy
- 3 000 zł - dotacja dla powiatu na prowadzenie punktu konsultacyjnego
- 1 000 zł - zakup wyposażenia dla Ośrodka Leczenia Uzależnień w Przasnyszu

Przeciwdziałanie narkomanii

- 500 zł - zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych
- 1 100 zł - szkolenia i kursy
- 1 700 zł - programy profilaktyczne
- 2 663 zł - zajęcia rozwijające zainteresowania
- 100 zł - koszty przejazdów osób leczących się

Przedszkole

- 1 704 988 zł - wynagrodzenia i pochodne
- 49 742 zł - dodatki socjalne
- 80 000 zł - olej opałowy
- 8 000 zł - narzędzia gospodarcze, gaz
- 4 900 zł - materiały biurowe, druki
- 20 600 zł - odzież ochronna, środki czystości
- 1 500 zł - zakup pralki
- 2 000 zł - badania lekarskie pracowników
- 195 136 zł - zakup żywności
- 15 000 zł - pomoce naukowe, książki
- 36 000 zł - energia, woda
- 13 900 zł - konserwacje, przeglądy, usługi kominiarskie
- 2 000 zł - zwrot podróży służbowych
- 3 000 zł - ubezpieczenie budynku i sprzętu
- 2 000 zł - prenumerata czasopism
- 25 000 zł - opłaty za przedszkole za dzieci z terenu gminy Różan uczęszczające do przedszkoli na terenie innych gmin
- 5 000 zł - teatryki, koncerty
- 5 000 zł - usługi pocztowe, bankowe i RTV
- 600 zł - ochrona budynku
- 4 000 zł - abonament Stoperek
- 7 500 zł - obsługa RODO
- 3 000 zł - wywóz nieczystości
- 5 000 zł - usługi komunalne
- 4 000 zł - usługi informatyczne
- 1 800 zł - internet i usługi telekomunikacyjne
- 2 000 zł - bieżące naprawy
- 2 000 zł - szkolenia
- 62 149 zł - zakładowy fundusz świadczeń socjalnych

Budynek Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej

- 50 000 zł - zakup oleju opałowego

Pozostała działalność

- 20 000 zł - badania profilaktyczne i szczepienia ochronne
- 80 000 zł - wyjazd integracyjny dla seniorów

Edukacyjna opieka wychowawcza

- 180 000 zł - wypoczynek letni dzieci i młodzieży
- 1 800 zł - uczestnictwo w obozie sportowym
- 50 000 zł - stypendia dla uczniów

Pomoc społeczna

- (ze środków własnych 1 721 432 zł i z dotacji 741 552 zł)
- 250 000 zł - za umieszczenie osób w domu pomocy społecznej
- 1 000 zł - przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
- 637 098 zł - usługi opiekuńcze
- 144 000 zł - zasiłki celowe i okresowe
- 184 000 zł - zasiłki stałe
- 855 421 zł - na Terenowy Ośrodek Pomocy Społecznej
- 16 600 zł - ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej
- 163 865 zł - dodatkowe dożywianie uczniów
- 36 000 zł - dodatki mieszkaniowe
- 160 000 zł - utrzymanie dziennego domu Senior+
- 15 000 zł - wypłata świadczeń z tytułu prac społecznie użytecznych

Rodzina

- (ze środków własnych 83 905 zł i z dotacji 3 718 000 zł)
- 1 978 000 zł - świadczenia wychowawcze i koszty ich obsługi
- 1 731 000 zł - świadczenia rodzinne, fundusze alimentacyjne, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz koszty z tym związane
- 83 905 zł - wspieranie rodziny
- 9 000 zł - składki na ubezpieczenie zdrowotne

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

- 100 000 zł - rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej przy ul. Poniatowskiego
- 122 000 - rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej w ul. Bursztynowej
- 150 000 zł - dotacje na wymianę źródeł ciepła i fotowoltaikę
- 25 000 zł - projekt oświetlenia przy ul. Leśnej w Różanie
- 15 000 zł - projekt oświetlenia w Paulinowie
- 587 751 zł - dopłata do cen odprowadzania ścieków
- 1 527 000 zł - na gospodarowanie odpadami
- 200 000 zł - oczyszczanie miasta
- 150 500 zł - utrzymanie zieleni
- 6 495 zł - system monitorowania powietrza (abonament, serwis)
- 250 000 zł - oświetlenie ulic
- 56 500 zł - konserwacja oświetlenia ulicznego
- 90 000 zł - prowizja od opłaty targowej
- 600 zł - nadzór nad obsługą składowiska odpadów
- 10 000 zł - ubezpieczenia
- 1 000 zł - środki czystości (targowisko, skład. odpadów)
- 6 500 zł - wykonanie badań ze składowiska odpadów
- 1 000 zł - tablice info. o ochronie środowiska
- 19 000 zł - bieżące utrzymanie targowiska i składowiska
- 10 000 zł - opłaty za odprowadzenie wód opadowych
- 30 000 zł - za wyłapywanie bezdomnych zwierząt i opiekę
- 5 000 zł - energia i woda na targowisku i składowisku odp.

Kultura fizyczna

- 3 000 000 zł - zagospodarowanie rekreacyjno – kulturalne terenu Fortu nr 4
- 27 000 zł - utrzymanie stadionu
- 15 000 zł - stypendia sportowe
- 12 000 zł - organizacja imprez sportowych
- 38 200 zł - zajęcia sportowe (karate, piłki siatkowej, ręcznej i nożnej)
- 2 000 zł - zakup sprzętu sportowego
- 2 000 zł - bieżące naprawy i konserwacja sprzętu sport.
- 27 624 zł - zagospodarowanie placu wiejskiego w Kaszewcu
- 2 000 zł - przeglądy placów zabaw
- 500 zł - woda i energia na placach zabaw
- 50 000 zł - wspieranie szkolenia sportowego i uczestnictwa w regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych imprezach sportowych

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

- 900 000 zł - Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury
- 330 000 zł - Gminna Biblioteka Publiczna
- 30 000 zł - działalność związana z kulturą i dziedzictwem narodowym
- 20 000 zł - energia elektryczna i wywóz nieczystości w świetlicach wiejskich: Dzbądz, Załęże Eliasze, Załęże Gartki i Załęże Wielkie
- 2 000 zł - przeglądy okresowe budynków i placów świetlic wiejskich

W ramach funduszu sołeckiego

- 18 049 zł - remont ulicy Sosnowej w Dąbrówce
 - 19 642 zł - utwardzenie drogi w Miłonach
 - 17 518 zł - utwardzenie drogi w Zawadach-Ponikiew
 - 22 979 zł - montaż inst. fotowoltaicznej na budynku OSP Chelsty
 - 31 624 zł - wymiana lamp ulicznych w Dyszobabie
 - 31 762 zł - montaż inst. fotowoltaicznej we wsi Dzbądz
 - 1000 zł - bieżące utrzymanie budynku świetlicy we Dzbędzu
 - 10 675 zł - zakup i montaż urządzeń fitness i urządzenie placu zabaw we wsi Podborze
 - 12 000 zł - montaż słupa oświetleniowego wraz z monitoringiem we wsi Podborze
 - 24 000 zł - czyszczenie i odnowienie elewacji budynku świetlicy wiejskiej oraz przebudowa schodów wraz z zadaszeniem w Załężu Wielkim
 - 647 zł - przegląd techniczny kosiarki w Załężu Wielkim
 - 18 504 zł - remont budynku gospodarczego, bieżące naprawy i utrzymanie budynku świetlicy w Załężu Eliaszach
 - 18 800 zł - zagospodarowanie placu wiejskiego przy świetlicy wiejskiej w Załężu-Gartkach
 - 34 200 zł - zakup zestawu zabawowego na plac wiejski, zabudowa altany, zakup wykaszarki i sprzętu sportowego, naprawa kosiarki w Załuziu
 - 20 476 zł - zabudowa altany i wykonanie zadaszenia nad wejściem w Kaszewcu
- Wydatki w ramach funduszu sołeckiego realizowane będą na gruntach i obiektach, których gmina Różan jest właścicielem lub dysponuje tytułem prawnym do nieruchomości.

Czym jest budżet obywatelski?

Budżet obywatelski, zwany również partycypacyjnym, jest demokratycznym procesem, w ramach którego mieszkańcy współdecydują o wydatkach publicznych w mieście w perspektywie kolejnego roku budżetowego.

- W telegraficznym skrócie oznacza to, że:
- mieszkańcy zgłaszają propozycje zadań do budżetu, które następnie są analizowane przez urzędników pod kątem możliwości realizacji;
 - propozycje zadań, które pomyślnie przeszły weryfikację poddaje się pod powszechne i bezpośrednie głosowanie;
 - w efekcie projekty, które osiągnęły najlepszy wynik w głosowaniu, aż do wyczerpania puli środków przeznacza się do realizacji - wpisując je do uchwały budżetowej. (red)

TWORZYWA SZTUCZNE I METALE

Wrzucamy

- odkręcone i zgniecione plastikowe butelki po napojach
- nakrętki
- plastikowe opakowania po produktach spożywczych
- opakowania wielomateriałowe (np. kartony po mleku, sokach)
- opakowania po środkach czystości (np. proszkach do prania) kosmetykach (np. szamponach, paście do zębów) itp.
- plastikowe torby, worki, reklamówki, inne folie
- aluminiowe puszki po napojach i sokach
- puszki po konserwach
- folię aluminiową
- metale kolorowe
- kapsle, zakrętki od słoików

NIE wrzucamy

- butelek i pojemników z zawartością
- plastikowych zabawek
- opakowań po lekach i zużytych artykułów medycznych
- opakowań po olejach silnikowych
- części samochodowych
- zużytych baterii i akumulatorów
- puszek i pojemników po farbach i lakierach
- zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

SZKŁO

Wrzucamy

- butelki i słoiki po napojach i żywności
- butelki po napojach alkoholowych
- butelki po olejach roślinnych
- szklane opakowania po kosmetykach
- słoiki

(bez nakrętek)

NIE wrzucamy

- ceramiki, doniczek, porcelany, fajansu, kryształów
- szkła okularowego
- szkła żaroodpornego
- zniczy z zawartością wosku
- żarówek i świetlówek
- reflektorów
- opakowań po lekach, rozpuszczalnikach, olejach silnikowych
- luster
- szyb okiennych i zbrojonych
- monitorów i lamp telewizyjnych
- termometrów i strzykawek

PAPIER

Wrzucamy

- opakowania z papieru, karton, tekturę
- katalogi, ulotki, prospekty
- gazety i czasopisma
- papier szkolny i biurowy, zadrukowane kartki
- zeszyty i książki
- papier pakowy
- torby i worki papierowe

NIE wrzucamy

- ręczników papierowych, chusteczek higienicznych
- papieru lakierowanego i powleczonego folią
- papieru zatłuszczonego lub mocno zabrudzonego
- kartonów po mleku i napojach
- papierowych worków po nawozach, cementie i innych materiałach budowlanych
- tapet
- pieluch jednorazowych i innych materiałów higienicznych
- zatłuszczonych jednorazowych opakowań z papieru
- naczyń jednorazowych
- ubrań

SEGREGUJMY ODPADY

BIO

Wrzucamy

- odpadki warzywne i owocowe (w tym obierki itp.)
- gałęzie drzew i krzewów
- skoszoną trawę, liście, kwiaty
- trociny i korę drzew
- niezaimpregnowane drewno
- resztki jedzenia

NIE wrzucamy

- butelek i pojemników z zawartością
- plastikowych zabawek
- opakowań po lekach
- artykułów medycznych
- opakowań po olejach silnikowych
- części samochodowych
- zużytych baterii i akumulatorów
- puszek i pojemników po farbach i lakierach
- zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

ODPADY ZMIESZANE

Wrzucamy

- wrzucamy wszystko to, czego nie możemy wyrzucić do pozostałych pojemników, a co nie jest odpadem niebezpiecznym

NIE wrzucamy

- przeterminowanych leków i chemii
- baterii i akumulatorów
- odpadów budowlanych
- sprzętu elektronicznego i AGD
- mebli i odpadów wielkogabarytowych

Zbieranie osobno papieru, szkła, tworzyw sztucznych wraz z metalem, a także oddzielenie odpadów biodegradowalnych pozwala uzyskać najbardziej pełnowartościowe surowce do ponownego przetworzenia.

Przy segregacji bezwzględnie trzeba pamiętać o odpadach niebezpiecznych, do których zaliczają się zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane leki, zużyte świetłówki, odpady po żrących chemikaliach (np. środkach ochrony roślin), a także zużyty sprzęt RTV i AGD (tzw. elektroodpady). Tych odpadów nie wolno wyrzucić do śmieci zmieszanych. Można je oddać w specjalnie wyznaczonych punktach w sklepach i aptekach, a także w punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, czyli tzw. PSZOK-u (Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych) w Mroczkach-Rębiszewo.

No dobrze, skoro segregowanie jest takie łatwe, to co należy zrobić z takimi odpadami jak np. karton po mleku? Czy należy wyrzucić go do pojemnika na papier, czy na aluminium, którym ten karton jest wyścielony od środka? Czy tłusty słoik po pulpetach wrzucić do szkła czy może do odpadów zmieszanych? A co z obierkami warzyw? Po kolei.

Karton po mleku to przykład opakowania wielomateriałowego. Wrzucamy je do pojemnika na metale i tworzywa sztuczne. Z kolei opróżniony słoik po pulpetach powinniśmy wyrzucić do pojemnika na opakowania szklane. Nie szkodzi, że jest nieumyty. Zostanie umyty w sortowni.

Obierki warzyw i owoców najlepiej przeznaczyć na kompost. Jeśli nie masz przydomowego kompostownika, wyrzucić je do pojemnika na odpady biodegradowalne (BIO). Co ważne, ani szkła, ani plastiku czy metalu nie trzeba myć przed wyrzuceniem do pojemnika na odpady segregowane. Wystarczy je opróżnić. Surowce zostaną umyte na późniejszym etapie recyklingu, sortujemy je więc i wyrzucamy do odpowiednich pojemników.

Okradali, zabijali i pożerali wszystko

Relacja kobiety, która uciekła spod rosyjskiej okupacji

Opowieści o życiu pod rosyjską okupacją w XXI wieku boleśnie przypominają wspomnienia babci o II wojnie światowej.

Zachowanie współczesnych najeźdźców jest praktycznie nie do odróżnienia od niemieckiego wojska - strzelanie do cywilów, rabowanie miejscowej ludności i kradzież żywności od chłopów.

Mleko, yayko, schnele – moja babcia przez całe życie pamiętała ulubione zdanie głodnych Niemców, którzy weszli do wioski. Kurczaki, indyki, jajka - wszystko pożarte. Mało tego, rabowali, to jeszcze wszystko pożerali – wspomina Swietłana, mieszkanka jednej ze wsi na północy obwodu kijowskiego, dwa tygodnie życia pod rosyjską okupacją. (imię zmienione)

To, co mówi można sobie tylko wyobrazić w jakimś filmie o II wojnie światowej, której horror trzeba przeżyć na nowo.

Głodni Rosjanie

Drugiego dnia wojny wszystkie sklepy zostały zniszczone, więc od tego czasu nie było sposobu na kupienie produktów - mówi Swietłana. Rosjanie pojawili się we wsi drugiego dnia wojny. Kolumny czołgów i innego sprzętu nieustannie przejeżdżały z Białorusi. Zrobili ze wsi coś podobnego do bazy, wypędzili wielu ludzi z ich domów, aby się do nich dostać. Znam 15 osób z dziećmi, które zostały wyrzucone na ulicę. Wielu ludzi jadło żywe stworzenia, które były - kurczaki, indyki - wszystkie pochłonięte. Z piwnic zabierano jedzenie, czasem wszystko sprzątno do czysta – wspomina. Grabież, jak powiedziała, była dokonywana głównie przez Rosjan. I to oni kradli jedzenie. Zachowanie rosyjskiego wojska, według kobiety, różniło się od zachowania Czeczenów. Te dwie grupy okupantów szybko nauczyła się rozróżniać. *Wygląda na to, że Rosjanie byli samowystarczalni - dodaje Swietłana. Wojsko rosyjskie, jak wspomina, miało bardzo złe racje żywnościowe. Mała pieczeń, trochę pasztetu i mały słoik ryżu z warzywami. W rzeczywistości nie mieli nic do jedzenia, więc okradli miejscowych. To Rosjanie, według niej, masowo rabowali dobytek chłopów. Kradli wszystko, co mogli ukraść. Jeden czołg trochę spłonął. Chłopcy przyszli zobaczyć. Były tam perfumy, suszarki do włosów, wózki dziecięce. Wydaje się, że chcieli przywieźć coś do domu - mówi Swietłana. Niektórym sąsiadom wynieśli wszystko z wyjątkiem dużych sof.*

Dobrzy? Czeczeni, którzy zabili

Zamiast tego Czeczeni, według kobiety, zachowywali się inaczej. Istnieje wiele dowodów na to, że kadyrowcy w innych miastach i wsiach Ukrainy popełnili wiele zbrodni, nie było litości dla cywilów z ich strony.

Według Swietłany kadyrowcy byli w znacznie lepszej sytuacji niż Rosjanie, a zatem mniej rabowali. *Czeczeni mieli pewne zasady - nie wyganiali z domów, jeśli były dzieci, dobrze traktowali osoby starsze - wspomina*

Swietłana. *Zajmowali najlepsze domy, w których było ciepło. Nawet czasami dzielili się swoimi racjami żywnościowymi, które są lepsze niż u Rosjan. Kiedy grupa Czeczenów opuszczała dom, nawet przeprosili, powiedzieli, że dobrzy ludzie Ukraińcy, że oni zostali oszukani i rzućni na wojnę przeciwko Ukrainom. Coś tam mówili, aby Allah im przebaczył – wspomina kobieta. Jednak to ci Czeczeni zabili ukraińskich cywilów we wsi, gdy zobaczyli mężczyznę próbującego wyjść z domu lub filmującego coś telefonem. Morderstw dokonali kadyrowcy. Czeczeni strzelali do mężczyzn, kobiet i dzieci. Było wiele przypadków, w których cywile byli rozstrzeliwani. Osobiście znam kilka historii strzelaniny, około dziesięciu osób - mówi Swietłana. Pierwsze morderstwo miało miejsce pierwszego dnia okupacji - kobieta, mężczyzna i dziecko jechali samochodem. Widzieli dużo sprzętu wojkowego, zatrzymali się, oni skierowali na nich łufę czołgu, samochód zatrzymał się w pewnej odległości. Nie było żadnych wskazówek co mają robić. Mężczyzna zaczął cofać i wtedy zostali ostrzelani z karabinu maszynowego czołgu - mówi z przerażeniem Swietłana. *Znajomy, w centrum wsi, został postrzelony w głowę, a jego samochód wysadzony z jakiejś broni. Rozstrzeliwali bez ostrzeżenia każdego kto filmował przez telefon lub zauważył jakiś ruch lub coś takiego nawet gdy stali u siebie w drzwiach. Jeden człowiek demontował w podwórku kran został postrzelony w nogę. Zaczął się czołgać, a oni go z bliska dobili - dodaje.**

Jak postępowali z miejscowymi?

Czeczeni czasami zachowywali się dobrze poza tymi strzelaninami - powiedziała kobieta. Wspomina przypadek, gdy Rosjanin próbował zgwałcić dziewczynę. Wtedy Czeczeni bardzo go pobili. Kobieta mówi, że wie tylko o jednej próbie gwałtu dokonanej przez rosyjskie wojsko we wsi. *Wszyscy widzieli, że Czeczeni i Rosjanie się nie lubią. Ciągłe walczą ze sobą – stwierdziła. Jeśli Czeczeni zajmowali swoje domy w centrum, Rosjanie zajmowali boczne ulice. Rosjanie przenieśli się także do szkoły, w której przebywali ludzie wyrzuceni z domów. W pobliżu stały zawsze trzy czołgi. Nie mieli telefonów - mówi Swietłana. Więc zabrali je ludziom i dzwonili do swoich domów. Nawet Czeczeni nie mieli papierosów - zabierali miejscowym mężczyznom, gdy zobaczyli jak palą. Kobieta wspomina, że na początku Rosjanie byli młodzi, a nawet bojaźliwi, kiedy przeskakiwali, trzęsły im się ręce. Później zostali zastąpieni przez poważniejszych mężczyzn poniżej czterdziestki, pozornie zawodowych żołnierzy, a nie brudnych, przyszczytanych i obdartych, którzy byli na początku.*

Strach

Wszystko się bali - strzelaniny, grabieże i wszystko inne. Chociaż pozwalali chodzić po wiosce. I ostrzał - co noc ze wszystkich stron strzelano. Czeczeni i Rosjanie bardzo bali się

okolicznych lasów. Kiedyś pojawiła się plotka, że nasi partyzanci wyjdą z lasu. Byli tak przerażeni, że przez długi czas strzelali do tego lasu na chybił trafił – wspomina kobieta. Nad wioską w ciemności ciągle przelatywały ogromne rosyjskie helikoptery. Tak nisko, że baliśmy się, że zawadzą o dachy naszych budynków. Dolatywali w rejon cerkwi, a potem wracali na Białoruś. Nikt nie rozumiał co oni robią. Później z cerkwi mówili, że helikoptery zabierają ich zabitych – mówi Swietłana. Od wsi do najbliższego dużego białoruskiego miasta Mozyr jest około 180 kilometrów.

Humanitaryzm i duchowny

14 dnia wojny mieszkańcom wsi powiedziano, że miejscowy duchowny będzie rozdawał żywność. Kobiety zebrały się i poszły. Trzy godziny stały w kolejce. Kiedy ją dostaliśmy zajęliśmy do toreb, była rosyjska. A myśleliśmy, że to od naszych – mówi Swietłana. *Wiele osób z desperacji zabrało im te racje, bo spędzili dwa tygodnie bez jedzenia. Wójt (sołtys red.) ukrył się po kilku dniach okupacji, kobieta mówiła, że została zastraszona. Więc oatouka (duchowny red.) zaczął właściwie kierować współpracą z Rosjanami. Pokazowo dla propagandy, razem z nim demonstrowali dobre uczynki przed kamerami. Znamienne, że o pomocy dla nas z Ukrainy nie wspomnieli - powiedziała kobieta. Mówiono, że Rosjanie kręcą takie propagandowe historie. Obejrzelśmy nagranie, na którym Rosjanin daje żywność kobiecie i mówi, że oni ratują od głodu, ponieważ cała wieś została opuszczona przez Ukraińców, którzy się wycofali, jak mówią, zniszczyli całą infrastrukturę. A przecież naszych nie było we wsi, nie było nikogo, kto mógłby się wycofać - powiedziała Swietłana. Dali jedną rację (żywnościową red.) dla całej rodziny, starannie spisując nazwiska i adresy. Z tego powodu wielu bało się po nie iść. W tych racjach znajdował się kilogram gryki, trochę makaronu, jedna puszka, kilogram cukru, mleko skondensowane i papier toaletowy, a kobiety mogły dostać paczkę podpasek - dodaje.*

Uciezka

Kobieta wraz z rodziną uciekła z wioski kilka tygodni po rozpoczęciu okupacji. *Chodzili pogłoski, że będzie korytarz. Jechaliśmy na własne ryzyko, prędkość wynosiła 30 km, okna były otwarte, wszędzie pisano dzieci, a kartki były białe. Tak przejechaliśmy przez trzy rosyjskie posterunki - mówi Swietłana. Tysiące ludzi podoszło do wysadzonego mostu, ostatniej pozycji Rosjan. Tam pracownicy Czerwonego Krzyża przenieśli ich pieszo po beczkach z pelletami drzewnymi. Z drugiej strony odbierało nas już wojsko ukraińskie.*

Północno-zachodnia część regionu Kijowa została mocno dotknięta przez rosyjską próbę jego zdobycia. Irpeń Bucha, Hostomel, Vorzel - te osady są prawie zniszczone. A wsie na północy, podobnie jak miasto Iwanków, znajdowały się na tyłach Rosjan.

Coraz więcej jest opowieści o okropnościach okupacji od ludzi, którym udaje się stamtąd uciec, a Rosja nadal upiera się, że jej wojsko nie zabija cywilów.

© AGENCJA wyborcza.pl

(Fot. Mateusz Skwarzak / AgencjaWyborcza.pl)

Zmarł Jerzy Szperkowicz, reporter, publicysta i pisarz. Miał 89 lat. W Świerszczu Różańskim pisał w 2006 r. próbując zainteresować różaniaków budową wyciągu narciarskiego, jako alternatywy do długich zim jakie wtedy były, w atut Różana – czyli najbliższy wyciąg narciarski w promieniu 100 km od Warszawy. Znalazł nawet miejsce gdzie takowy mógłby powstać. Argumentował, że najznajmniejsi narciarze sportowcy zaczęli na małych góreczkach takich jak skarpy nadnarwiańskie. Miał domek letni w Paulinowie gdzie pisał, hobbystycznie uprawiał winorośl i częstował winem własnej roboty. W ubiegłym roku zakończył wieloletnią misję reporterską - poszukiwania śladów po swoich rodzicach, która zaowocowała wybitną książką Wróć przed nocą. Wrócić przed nocą obiecuje 10-letniemu Jurkowi mama, która wyszła światem 1943 r. do koleżanki z sąsiedniej wsi u której przechowuje pieniądze i ubrania najmłodszej córki. Nigdy już nie wróciła, zabił ją sąsiedzi. Pięćdziesiąt lat po wojnie Szperkowicz jedzie na Białoruś i szuka grobu matki. O książce, jak i o autorze wspomnieliśmy w numerze 4-9 z 2021 r. Jerzy Szperkowicz zmarł w nocy z 19 na 20 lutego br.

Późne popołudnie 26 a może 29 marca 2014 r. Czas zbrojnej aneksji Krymu przez Rosję. Wchodzi Jerzy. Wita się ciepło. Kilka zdań. Wszystko w porządku. Ma coś do przeczytania i co ja na to. Nie zdążyłem, telefon i musiał się pożegnać. Później rozmawialiśmy o tym. Jakże się wtedy myliłem w ocenie sytuacji ludząc się, że do tego o czym pisał nie dojdzie. On już wtedy wiedział dokładnie. Jerzy odszedł tekst pozostał. K.Kruszewski

Co zrobimy wspólnie?

WOJNA INCYDENTALNA

Jerzy Szperkowicz (2014 r.)

Co zrobi Putin? Zastanawiamy się nad tym i tak ma pozostać. Rosja przeprowadza operację zaczepną z użyciem środków politycznych, wojskowych, dyplomatycznych i propagandowych. W działaniach wojskowych zwracają uwagę akcje tajne i kamuflażowe na skalę niespotykaną. Można to nazwać nowego typu wojną incydentalną. Stosuje się środki działania w różnych kombinacjach i o stopniowanym natężeniu. W miarę możliwości bez przekraczania punktu konfrontacji. Nie przypadkowy jest także moment wszczęcia określonej aktywności.

Odwroćcie największej katastrofy XX wieku, jaką było - zdaniem obecnego prezydenta Rosji – rozwiązanie Związku Radzieckiego, stało się zadeklarowaną osią polityki rosyjskiej. Połknięcie Krymu jest wyrazistym, ale tylko punktem tego programu.

Moskwa poczuwa się do obrony praw i bezpieczeństwa mniejszości rosyjskiej w krajach ościennych. Ustawowo przyznała sobie prawo interwencji wojskowej, gdy uzna, że są zagrożone. Dla dobra większości rosyjskiej na Krymie rosyjskie wojsko okrążyło, a teraz szturmuje kolejno - incydentalnie - tamtejsze bazy wojsk ukraińskich i okręty ukraińskiej floty.

Wariant potęgi

Poeta Niekrasow twierdził, że w nieprzeniknionej Rosji można tylko wierzyć. Rosyjskim władcom absolutnym – dawnym i współczesnym – nie zależało na tym by Rosję kochano, szanowano, wystarczyło im, że inni będą się jej bać. Prezydent Putin zdecydował się na ten wariant potęgi.

Czy zgodzi się wspaniałomyślnie włączyć do Federacji Rosyjskiej garnizonową krainę Naddniestrze, oczekującą na to od 2006 roku? Wtedy oferta moldawskich Rosjan była nie na czasie. Ważniejsze było oderwanie Osetii Południowej i Abchazji od Gruzji. Gruzja Saakaszwilego obnosiła się ze swoimi ambicjami związania się Unią Europejską i Paktem Atlantycznym. Należało szybko wtrącić ją w stan sporu terytorialnego, bo taki spór wyklucza członkostwo EU. Osetia Południowa i Abchazja odwdzięczyły się Naddniestrzu za ustąpienie pierwszeństwa. Same raczej nie uznawane, jako jedyne na świecie uznały byt państwowy Naddniestrza.

Naddniestrze jest dobre na zakąskę po większym hałasie. Takim jak Krym? Prawdopodobnie poprzedzi następną większą operację pomocy uciśnionym rodakom. Na Ukrainie?

Jerzy Szperkowicz urodził się w Wilnie w 1933 roku. Przyjechał do Polski w 1947 r. jako 14 letni chłopak repatriant. Dziennikarstwo potraktował jako narzędzie. O Polskę troszczył się z uporem. Jako vice-szef dodatku Życie i Nowoczesność (szefem był Stefan Bratkowski) nieustannie walczył o alternatywne rozwiązania dla ciągłych problemów PRL-u. Został zwolniony z redakcji z całą grupą niewygodnych dziennikarzy. Z Przeglądu Technicznego usunięto go w stanie wojennym, gdyż nie przeszedł politycznej weryfikacji.

Szperkowicz był absolwentem studiów dziennikarskich na Uniwersytecie Warszawskim. Pracował m.in. w Życiu Białoostockim, Kulturze, Firmie, Horyzontach Techniki. Po 1989 roku związany był z Gazetą Wyborczą. Od 1956 roku przez 18 lat pracował w Życiu Warszawy (przez trzy i pół roku jako korespondent w Moskwie). W 1980 r. wydał zbiór swoich felietonów pt. Pasjans polski, a w 1990 roku pierwszą powieść Wyspa wojny. Jest autorem sztuki Stara sprawa, wystawianej w Teatrze Popularnym w Warszawie.

W zeszłym roku jego książka Wróć przed nocą. Reportaż o przemilczanym, wydana przez wydawnictwo Znak Literanova, znalazła się w finałowej piętnastce konkursu na Książkę Reporterską Roku, organizowanego przez magazyn Press i Fundację Grand Press.

W Uzbekistanie?

Politycy rosyjscy nurtu nacjonalistycznego i większość publicystów prześcigają się w snuciu mocnych scenariuszy. Mowa w nich o jednoczeniu ziem ruskich. Te ziemie ruskie to oczywiście cała Ukraina wraz z Kijowem, Kaukaz, Turkiestan, Białoruś, Kraje Bałtyckie, Finlandia, Polska a nawet Alaska sprzedana nieopatrnie w 1867 roku przez cara Aleksandra II za marne 7,2 mln. dolarów Kongresowi Stanów Zjednoczonych.

Szalone? Metoda w tym szaleństwie wyolbrzymia apetyty rosyjskie by złagodzić sprzeciw wobec znacznie skromniejszych (na razie) zakusów terytorialnych Rosji. Zabierają się za Odesę? To przecież nie Alaska, a nawet nie estońska Narwa.

Rosja nie jest śmieszna. Jest mocarstwem nuklearnym. Prowadzi wojnę incydentalną, ale nie wiemy, jak daleko się w niej posunie.

Naddniestrze na deser?

Czy zostawi sobie Naddniestrze na deser, a zajmie się podburzaniem rosyjskojęzycznego przeważnie wschodu i południa Ukrainy? Czy odłoży to na później, do zatarcia wrażeń po zagrabieniu Krymu?

Rosja mogła zlekceważyć ultimatum p.o. prezydenta Ukrainy Turczynowa i nie zwolnić wyprowadzonego w kajdankach ukraińskiego admirała Hajduka. Ukraina odpowiedziałaby prawdopodobnie zablokowaniem dostaw wody i energii elektrycznej na Krym, a to byłby dostateczny pretekst do zbrojnego wtargnięcia do graniczącego z Krymem obwodu chersońskiego. Godzina takiej operacji jeszcze nie wybiła. Minister obrony Rosji Szoj-

gu zaapelował do swego krymskiego kolegi o wypuszczenie ukraińskiego admirała i został wysłuchany. Czy i kiedy wydarzenia potoczą się odmiennym torem?

Nie warto zgadywać. Obok symbolicznych, jak dotąd, sankcji materialnych świat demokratyczny może przeciwstawić polityce pelzających podbojów odwołanie się do wartości.

Kiedy tajemnicze zielone indywidua wsparte transporterem opancerzonym (jakoby do nabycia w pierwszym lepszym sklepie survivalowym) szturmowały kolejny punkt oporu wojska ukraińskiego, pan prezydent Władimir Putin oglądał trasę slalomu giganta paraolimpijczyków w Soczi. Osobiście przybył dopatrzyć przestrzegania braterstwa olimpijskiego.

Idea olimpijska nie zasłużyła chyba na podobne szyderstwo. I chyba nie zasłużyła na powtórzenia go gdziekolwiek i kiedykolwiek.

Mundial 2018?

Odzywają się głosy o przeniesieniu do innego kraju Piłkarskich Mistrzostw Świata w 2018 roku. Jest to decyzja bez precedensu i oby do niej nie musiało dojść.

Bez precedensu w XXI wieku jest również podstępne zagrabianie cudzego terytorium. Kto się na to porywa, musi liczyć się z konsekwencjami.

Rosja straciła status państwa obliczalnego. Może zrobić tamto i owo, może nie zrobić, może to odłożyć albo przyspieszyć. Może się z czegoś wycofa? W stosunkach międzynarodowych niesie to znaczną dozę ryzyka.

Potrzebne jest ubezpieczenie państw demokratycznych od tego ryzyka. Myślę o zgro-

madzeniu odpowiednich funduszy na wsparcie krajów poddanych naciskowi i penetracji przez Federację Rosyjską. Najbardziej bezpośrednio zagrożona pozostaje Ukraina, ale nikt nie powinien odwracać głowy.

Polisa od szaleństwa

Fundusz R (od ryzyka) pomoże tymczasem złagodzić zależność wielu krajów od rosyjskich surowców energetycznych. Ułatwi również wyrównanie strat wynikłych z odstąpienia od kontraktów i porozumień handlowych, zwłaszcza wzmacniających potencjał szantażu.

Szczegóły pozostawiam fachowcom. Wyobrażam sobie, że fundusz byłby zasilany składką od rządów, dodatkowym ubezpieczeniem transakcji podwyższonego ryzyka, a także odsetkami z transakcji sprzecznych ze wspólną polityką zniechęcania.

Istnieją tysiące sposobów przekazywania społeczeństwu rosyjskiemu dezaprobaty świata demokratycznego dla poczynań ich rządu. Nikt nie zamierza obrzydzać Rosji ani oczerniać Rosjan. Historia Rosji naucza o dobrowolnym przyłączeniu do caratu Jakucji, Gruzji, Samarkandy, a w czasach Stalina Mołdawii i części Karelii. Dlatego widoczna większość łatwo wierzy w dzisiejsze próby o przyłączenie.

W tym miejscu składam hołd Rosjanom, którzy przez niezależne media, a także osobistymi wystąpieniami przeciwstawiają się bezrefleksyjnej jednomyślności.

Nie zamykamy oczu na wyczyny ukraińskich nacjonalistów. Sami o to zadbali nagry-

wając jak uczą - pięściami - obiektywizmu p. o. dyrektora telewizji ukraińskiej Pantelejmonowa. Bojówce przewodził vice szef parlamentarnej komisji wolności słowa z partii Swoboda. Za taką troskę i opiekę wolność słowa dziękuje. Jednak sprowadzanie ukraińskiego przewrotu do haniebnych wybryków, jak to czynią rosyjskie władze i oficjalne media, urąga faktom. Ukraina musi sobie z ultrasami poradzić, nawet jeśli nie jest to jej jedyny problem do rozwiązania.

Na majdan!

Prawdopodobnie walka o rząd duszy rosyjskiej rozegra się w internecie.

Władze rosyjskie doskonale o tym wiedzą i obstawiły to pole doborowymi dywizjami e-agentów i hakerów.

Kiedy zaczęły się pojawiać pierwsze doniesienia o rosyjskich operacjach na Krymie na portalach informacyjnych, a także forach internetowych zawrzało od prorosyjskich komentarzy i replik. Ukazywały się seriami, podobne w treści i tonie. Nie spodziewałbym się orwellowskiej jednomyślności polskich internautów.

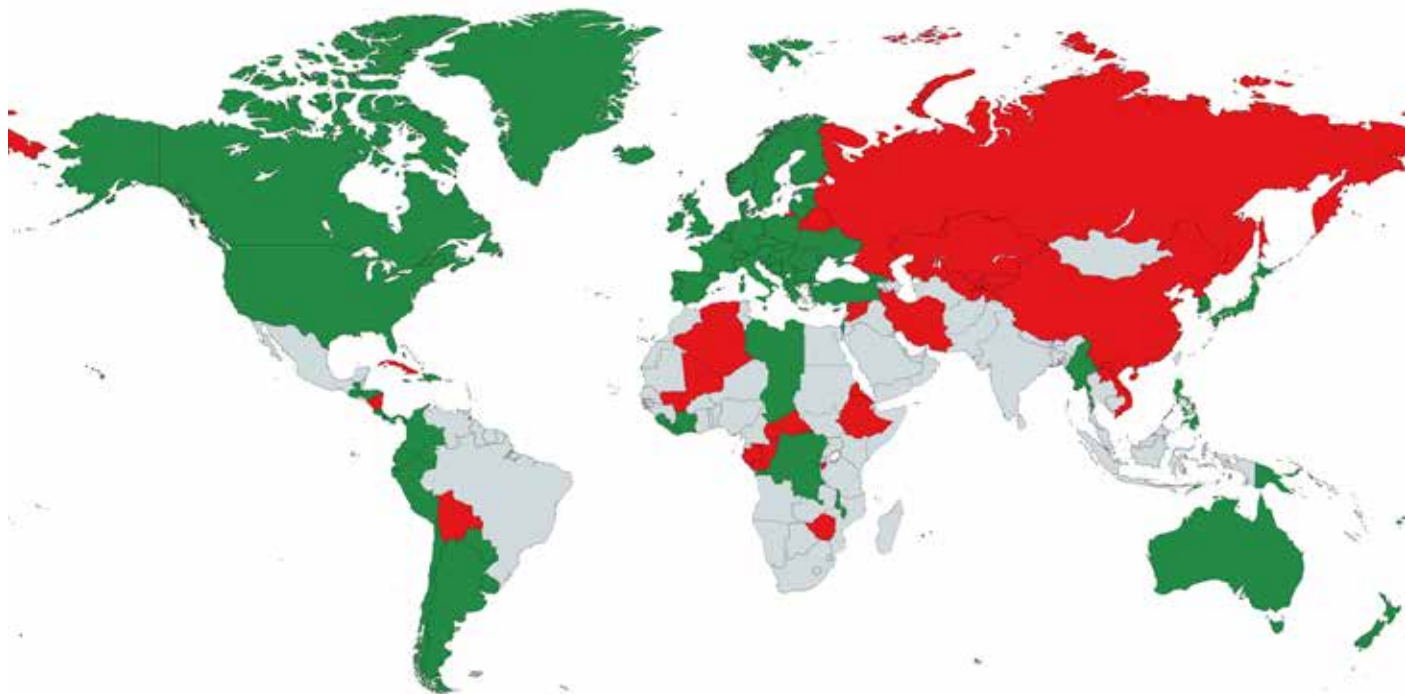
W każdym razie nie zostawiamy tego pola na pastwę losu.

Niniejszym proponujemy powołać Internetowy Majdan Wolności od Przemocy Transgranicznej Jawnej i Skrytej. Precz z wojną incydentalną!

Każdy kto ma w poruszanej kwestii coś do powiedzenia, jest zaproszony na ten Majdan.

Zgromadzenie Ogólne ONZ zdecydowało o zawieszeniu Rosji w prawach członka Rady Praw Człowieka

Jest to pierwszy raz, kiedy takie działanie podjęto wobec stałego członka Rady Bezpieczeństwa ONZ. Poniżej kraje, które głosowały za i przeciw zawieszeniu Rosji w Radzie Praw Człowieka ONZ.

Fot. S. Olszewik

wisku hodowców, pasjonata królików. Samo zbudowanie klatek jest bardzo kosztowne, muszą mieć odpowiednie warunki. Pożywienie dla nich jest także bardzo drogie, odpowiedni granulaty, dobrze dobrane zboże, siano i słoma.

- *Hobby, satysfakcja, puchary, piękne zwierzęta, to jedna strona medalu. Z jakimi niedogodnościami, problemami musi mierzyć się hodowca królików?*

- Choroby i odległości pokonywane na ich zakup, nawet po 1200 km oraz nocne wyprawy na wystawy.

- *Czy w naszym regionie, bądź gminie są inni tacy hodowcy, z którymi możesz się dzielić doświadczeniem?*

- Nie znam nikogo z naszej gminy, żeby hodował króliki konkretnie pod wystawy, ale poza nią mam już dużo znajomych króliczkarzy, z którymi mogę się dzielić doświadczeniem i pomagać im w rozwoju hodowli.

- *Praca, dom, króliki. Czy rodzina wspiera Cię i pomaga w prowadzeniu hodowli?*

- Mam dużo pomocy i wsparcia ze strony najbliższych. Dzieci bardzo chętnie przyjeżdżają, pomagają w czesaniu i karmieniu. Dużo pomocy i wsparcia dostaje od żony. Gdyby nie ona, nie osiągnąłbym tego co mam.

- *Jakie plany na przyszłość?*

- Rozwijać hodowlę, żeby była coraz lepsza. Wyjazdy na zagraniczne wystawy. Rozwijanie młodych hodowców, którzy mogą mieć tak samo dobre króliki, pomoc im w rozwijaniu swoich pasji. No i rzecz jasna, jak najwięcej championów w mojej hodowli.

Od zawsze miałem zamiłowanie do zwierząt

Żyjemy obok siebie, mijamy się na chodnikach, w sklepach i w sumie tak niewiele o sobie wiemy. Każdy ma w życiu jakąś pasję, robi coś z miłości, z potrzeby, bo lubi, bo chce, bo potrafi. Marcin Domżański, różaniak, mąż, ojciec, kolega, a co najważniejsze człowiek z pasją. Od niedawna prowadzi hodowlę królików, niezwykle królików. A jak mówi stare powiedzenie: w życiu nie chodzi o to aby złapać królika, ale go ciągle gonić. Rozmawia S. Olszewik

S. Olszewik - Skąd pasja i zamiłowanie do królików?

Marcin Domżański - Styczność z królikami miałem od dzieciństwa. Mój tata hodował je, ale nie były to króliki z rodowodami. Od zawsze miałem zamiłowanie do zwierząt. Punktem zwrotnym okazał się moment, gdy moja córka (jak była mniejsza), chciała mieć małego królika, i pomyślałem sobie, czemu nie zainwestować w ładne rasy?

- *Jak duża jest to hodowla?*

- Liczba mojego stada waha się od 100 do 150 sztuk.

- *Są to zwierzęta delikatne i wymagające szczególnej opieki. Jak u Ciebie wygląda dzień pracy przy zwierzętach?*

- Zima nie jest moim sprzymierzeńcem, muszę borykać się z zamrożoną wodą w podłach, i to najbardziej się dłuży, bo sam jak widział nie mam tu żadnego domku, w którym mógłbym napelnić podłach. Dlatego jeżdżę do Różana by króliki miały wodę pitną. W domu robię im sałatki warzywne, owocowe. Oprócz tego podaję im zboże i siano. Pielęgnacja również zajmuje sporo czasu. Każdego czeszę, obcinam pazurki oraz najważniejsze - szczepię. Jak widzę, że któryś jest przeziębiony daję mu witaminy i antybiotyki. Czyszczenie klatek jest moim priorytetem. Królik musi mieć czyste posłanie. Praca przy nich nie jest lekka, ale daje dużo radości.

- *Krajowy Związek Hodowców Królików. Dlaczego się zdecydował, co trzeba spełnić by do niego należeć?*

- Należę do Podlaskiego Związku Hodowców Królików. Poznałem kolegę, który mnie wszystkiego nauczył, na co zwracać uwagę i jakie cechy musi posiadać dobry królik. I to on mnie namówił na wstąpienie do tego związku. Trzeba mieć minimum 4 sztuki z rodowodem, i wpłacić składkę członkowską.

- *Jeździsz ze swoimi królikami na wystawy. Pochwalmy się Twoimi sukcesami.*

- Moja pierwsza wystawa odbyła się w Szepietowie, 3 lata temu. Otrzymałem wtedy puchar za - zwycięstwo w rasie Kalifornijski Czarny. Kolejna wystawa ze zdobytym pucharem, to była zwycięska kolekcja w rasie Kalifornijski Czarny i wyróżnienie w rasie Nowozelandzki Biały, oraz samica Champion Kalifornijski Czarny. I te nagrody dostałem w 2021 r. również w Szepietowie. Na kolejnej wystawie, która odbyła się w Boguchwale dostałem nagrody za mistrzowską kolekcję Kalifornijski Czarny i samica Champion również w tej rasie.

- *Jakie cechy musi posiadać królik by został Championem.*

- Najważniejsze to bardzo dobra okrywa włosowa, czyli sierść krótka i sprężysta. Kolejna ważna cecha, to krótkie i szerokie ucho oraz bardzo dobra budowa głowy, czyli krótko osadzona na ciele. Oczywiście mówimy tu o mojej rasie, ponieważ inna rasa musi mieć zupełnie inne cechy. W przypadku kalifornijskiego czarnego, również istotna jest barwa. Ucho, nos, skoki muszą być czarne.

- *Czy to kosztowne hobby?*

- To jest bardzo kosztowne hobby. Ja po swoje króliki jeździłem, aż do Słowacji, do bardzo znanego w środo-

Niech żyje bal!

Karnawał to miła, szalona, pełna wrażeń, dźwięków, smaków i zabaw tradycja. W czasie jego trwania organizowane są bale karnawałowe. Zabawa jest atrakcją bardzo lubianą przez dzieci, dostarcza im wielu przeżyć i radości. Tak też było w Załużu, w dniu 24 lutego br.

W udekorowanej sali w budynku dawnej szkoły pojawiły się kolorowe postaci. Dzieci, jak i dorośli, przebrani byli za bohaterów znanych bajek, których nie sposób zliczyć i wymienić. Wszyscy bawili się wesoło, a uśmiech nie zniknął z twarzy. Zabawy dla dzieci to obowiązkowy punkt każdego balu karnawałowego. Uczestnicy balu chętnie brali udział w grach i zabawach z nagrodami. W tym dniu przypadła też tłusta czwartek, więc nie mogło zabraknąć pączków, by tradycji stało się zadość. Kiedy czas zabawy dobiegł końca dzieci z żalem opuszczały budynek szkoły.

Wspólna zabawa przyniosła wszystkim wiele radości. Dziękujemy dzieciom i rodzicom za zaangażowanie w przygotowanie balowych strojów, wypieków i smakołyków. Kolejny bal już za rok. Organizatorzy - mieszkańcy Załuża

Być kobietą

8 marca to wyjątkowy dzień dla Pań, zarówno tych dużych jak i małych. W tym dniu obchodzony jest Dzień Kobiet. Specjalnie dla nich w GOUK wystąpił Piotr Grzyb wraz z formacją Zupa Grzybowa w składzie: Artur Kaliszewski, Adam Wołosz, Tomasz Rybacki. Znacomite utwory z mądrymi tekstami z drugiej płyty zatytułowanej - Minęło lat dwadzieścia, poruszyły niejedno wrażliwe serce zwłaszcza teraz, w tych trudnych czasach. Każda z obecnych na koncercie pań otrzymała symboliczny kwiatek z rąk Burmistrza Gminy Różan Piotra Świdierskiego i Dyrektora GOUK Sebastiana Olszewika. M.Cachel

foto: Sólcewicz

Piotr Grzyb & Zupa Grzybowa – zespół wykonujący muzykę autorską. Powstał w Ostrołęce w 2014 r. z inicjatywy Piotra Grzyba. Wydali dwie płyty - Namiętności i Dwadzieścia lat minęło. Pierwotnie wykonywali utwory bardów takich jak Bułat Okudźawa czy Władimir Wysocki. W roku 2015 podjęli współpracę z małżeństwem poetów – Marią i Kazimierzem Dłuskimi, co zaowocowało trzecim miejscem podczas festiwalu OSPa – Ostrołęckich Spotkań z Piosenką Kabaretową, oraz pierwszym wydawnictwem czyli płytą Namiętności, która ukazała się w 2018 r. Drugi krążek Minęło lat dwadzieścia ukazał się w 2020 r. Znalazło się na niej 10 piosenek. Muzykę do nich skomponował Piotr Grzyb, a teksty napisało sześciu poetów w tym aktor Leszek Zduń. Autorem muzyki jest Piotr Grzyb.

PRZEJRZYJ NA OCZY

Przejrzyj na oczy - pod takim hasłem 31 stycznia odbył się 30. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, który już po raz drugi z powodu epidemii był nieco inny niż poprzednie. Finał z ograniczeniami, obostrzeniami, wytycznymi epidemiolo-

gicznymi, w zdecydowanej większości w formie online. W ostatnią niedzielę stycznia WOŚP zagrała w całej Polsce oraz w wielu miejscach na świecie. Środki finansowe tym razem zostały przeznaczone dla zapewnienia najwyższych standardów diagnostyki i leczenia wzroku u dzieci. W akcję zaangażowało się około 120 tysięcy wolontariuszy w około 1 700 sztabach, którzy zbierali pieniądze do tradycyjnych tekturowych puszek, a w internecie odbywały się setki internetowych zbiórek i aukcji na rzecz orkiestry. Zbierano nie tylko w Polsce, ale także na całym świecie.

Po raz kolejny sztab w Różanie był częścią corocznej akcji Fundacji WOŚP. Ponad 60 wolontariuszy już od godzin porannych kwestowało na ulicach Różana, ale nie tylko. Sztab w Różanie działał przy wsparciu wolontariuszy z Czerwonki, Młynarzy i Rzewnia. Pomimo niesprzyjającej pogody

nie brakowało im zapału i chęci. Nieco zmarznięci, ale zmotywowani do działania starali się o każdego grosika. Szefową sztabu w Różanie, już od kilkunastu lat jest Jolanta Kruszewska.

Niestety sytuacja związana z obostrzeniami nie pozwoliła na zorganizowanie tradycyjnego koncertu i aukcji. Odbyła się za to transmisja online w internecie na Fanpage Miasto Różan. Na profilu WOŚP Różan od 19 stycznia br. udostępniony został album z gadżetami i voucherami na licytacje, które zakończyły się w dniu finału punktualnie o godzinie 18. Wśród licznych przedmiotów licytowanych na aukcjach do zdobycia były m.in. gadżety 30. Finału WOŚP, vouchery na: wymianę opon, stylizację brwi, ciasta, na regenerację włosów - botox, oczyszczanie wodorowe 3-etapowe czy gadżety promocyjne gminy Różan i Rzewnie. Pomimo udostępnienia licytacji

2022
30
FINAL

wielka orkiestra
świątecznej
pomocy

30 237,46 zł

wylącznie w internecie, cieszyły się one dużym zainteresowaniem. Szczególnie atrakcyjny okazał się bon podarunkowy na makijaż permanentny brwi, który został wylicytowany za kwotę 430 zł, miś i voucher na romantyczną kolację we dwoje za 250 zł oraz t-shirt 30. Finału z voucherem na oczyszczanie wodorowe 3-etapowe za 200 zł. Dobrowolne wpłaty na rzecz 30. Finału można było dokonywać również do wirtualnej skarboxy.

Finałowi WOŚP już po raz drugi towarzyszył 16. Bieg Policz się z cukrzycą, którego celem jest pokonanie 5-kilometrowego dystansu między 25 a 31

Punktualnie o godzinie 17. rozpoczął się koncert bez udziału publiczności, transmitowany online. Na scenie GOUK gościnnie wystąpiły solistki z gminy Rzewnie przygotowane przez Annę Skrzecz, która aktywnie wspiera od kilku lat różański sztab. Kolejnym punktem był pokaz w wykonaniu grupy tanecznej, którą przygotował instruktor zajęć Rafał Rzemek. Solista Patryk Kęszczy, uczeń ZS w Różaniu wykonał utwory Aleja gwiazd Anny Karwan oraz Whitney Houston pt. One Moment in time. Oprócz doznań typowo muzycznych, nie zabrakło muzycznego akcentu humorystycznego w wykonaniu lokalnego kabaretu Rozumisz? Blok artystyczny zakończył się występem The OrchestRose podsumowując muzycznie jubileuszowy 30. Finał.

Dzień pełen wrażeń zakończył się Świąteczkiem do nieba. Orkiestra w Różaniu zagrała za 30 237,46 zł (w tym 5 905 zł licytacji i 2 990 zł e-Skarboxka).

Mieszkańcy gminy Różan po raz kolejny pokazali, że mają

ogromne serce i lubią pomagać. Gramy do końca świata i jeden dzień dłużej!!!

Serdeczne podziękowania dla wszystkich wolontariuszy, osób, które pomogły w organizacji zbiórki, tych którzy ofiarowali gadżety do licytacji, występujących, a przede wszystkim ludzi dobrej woli. M.Cachel

stycznia na różne sposoby, np. idąc czy jadąc na rowerze - forma dowolna. Ideą tego wydarzenia jest łączenie aktywności fizycznej z pomaganiem, bo wpływy z pakietów startowych przeznaczone są na zakup pomp insulinowych, z których bezpłatnie korzystać mogą chorujące na cukrzycę kobiety ciężarne i planujące ciążę. Policz się z cukrzycą to z założenia bieg, jednak tak naprawdę liczy się każda

forma aktywności fizycznej.

Różan włączył się w inicjatywę spacerem w sobotę, a biegiem w niedzielę.

Trasa rozpoczęła i zakończyła się spod budynku GOUK.

zbroi, wspinanie się na zamkową wieżę po stromych i wąskich schodach, a potem oglądanie panoramy Cięchanowa było dla niektórych ogromnym przeżyciem.

Wszyscy wzięli udział w lekcji historii pn. W średniowiecznej menicy. Zapoznali się z historią wyrobu

monet na ziemiach polskich, ze szczególnym uwzględnieniem monet mazowieckich. Zapoznali się z procesem wytwarzania oraz dowiedzieli się jakich narzędzi używano do ich produkcji.

Wycieczka okazała się nie tylko wspaniałym przeżyciem, ale również atrakcyjną lekcją historii. W drodze powrotnej, pomimo zmęczenia dopisywały humory i wszyscy wzajemnie dzielili się wrażeniami. M.Cachel

FOR.GOUK

Podróże z GOUK

Pandemia i nauka zdalna, to wszystko miało ogromny wpływ nie tylko na dorosłych, ale przede wszystkim na dzieci i młodzież, która od ponad dwóch lat przeżywała w ciągłych izolacjach i zdalnym nauczaniu. Nadrabiając brak codziennego kontaktu z drugą osobą, co jest bardzo ważne w ich rozwoju, GOUK w Różaniu zaprosił do wspólnej wycieczki. Rankiem w czwartek 10 lutego wycieczkowie wraz z opiekunami wyruszyli w drogę do Cięchanowa. Integracja dzieci i młodzieży, promocja aktywnego spędzania wolnego czasu, edukacja kulturalna, zapoznanie z atrakcjami i ciekawymi miejscami najbliższej okolicy - to cel. Dodatkowo popularyzując historię. Wycieczkę rozpoczęto od wizyty w Fabryce pomysłów, a tam na uczestników

czekały kreatywne warsztaty czekoladowe. Po degustacji gorącej czekolady prowadząca wprowadziła dzieci w czekoladowy świat.

Dowiedziały się jak powstaje i każdy mógł zrobić własną czekoladkę. Potem nadszedł czas na salę zabaw gdzie m.in. rozbijano urodzinową piniatę, zabawa polegająca na strąceniu specjalnie przygotowanej kuli wypełnionej słodyczami, których uczestnicy starali się zebrać jak najwięcej. Następnie przyszedł czas na zwiedzanie Zamku Książąt Mazowieckich w towarzystwie przewodnika. Słuchanie legend, oglądanie broni i rycerskich

Baśniowy ambaras

To był prawdziwy ambaras. Na scenie spotkały się postacie z różnych bajek, które pokazały jak żalostne skutki może przynieść nieczytanie baśni - *dzieci bajek nie czytają, bajki zatem umierają* - aby rozwiązać problem ich zanikania w dobie wszechobecnych telefonów, komputerów i nowoczesności.

Zniknęła opowiadka o Jasiu i Małgosi, bo nie ma już chatki z piernika, a Baba Jaga stała się poważną bizneswoman Jadwigą. Umiera baśń o królownej Śnieżce, gdyż krasnoludki mieszkają teraz osobno i spędzają czas na oglądaniu telewizji oraz grach komputerowych. Na szczęście w porę zjawia się wróżka Fantazja i przywraca dawny porządek – bajkowe postacie wracają na swoje miejsca. Czarodziejka udziela widzom ważnej rady: *Dzieciaki kochane, jeśli chcecie, by baśnie nadal żyły, czytajcie baśnie, czytajcie i swoją fantazję rozwijajcie.*

Spektakl bawi i uczy, podkreślając rolę książek w życiu człowieka. Sztuka się podobała, a wykonawcy zostali nagrodzeni gromkimi brawami. Młodym aktorom na zakończenie pogratulowała i podziękowała za piękne przedstawienie z wychowawczym przesłaniem Małgorzata Sawicka i dyrektor Sebastian Olszewik.

Premiera spektaklu wystawiona przez działające przy GOUK koło teatralne Qlturalnie Proszę, odbyła się w piątek 18 marca dla dzieci klas I-III, a dla pozostałej publiczności 20 marca. Przedstawienie wyreżyserowała Małgorzata Sawicka.
M.Cachel

COŚ SIĘ KOŃCZY COŚ ZACZYNA...

Od września 2021 r. do 15 marca br. GOUK w Różaniu wraz z grupą młodzieży realizował projekt pn. WyjźdźMy z Izolacji.

Pokróćce dla przypomnienia....

Celem projektu było poznanie przez uczestników swoich mocnych i słabych stron, rozwinięcie potencjału, nabycie kompetencji społecznych przez wspólne działania na rzecz innych w środowisku lokalnym poprzez stworzenie autorskiego QUESTU - edukacyjnej gry terenowej opowiadającej ciekawą historię łączącą w sobie elementy zabawy i nauki, poszukiwań skarbu i radości odkrywania. Poza główną ośią projektu grupa zorganizowała wyjazd integracyjny z wizytą w schronisku dla bezdomnych zwierząt.

Już jest!

Ostatnie szczegóły dopracowane. Różan dołączył do bazy Questów. Różański Quest dostępny jest na stronach internetowych questy.org i gouk.pl lub można go otrzymać w GOUK w Różaniu.

Dla kogo Questy?

Wyprawy Odkrywców jako oferta edukacyjno-turystyczna są adresowane do turystów i gości danej miejscowości, grup szkolnych, rodzin z dziećmi, mieszkańców regionu (by lepiej poznali własną małą ojczyznę).

Jak przebyć quest w terenie?

Udaj się na miejsce startu wskazane w opisie. Czytaj uważnie rymowane wskazówki i rozwiązuj zagadki. Hasło ułożone z otrzymanych liter pozwoli Ci dotrzeć do skarbu - pamiątkowej pieczęci Księgi Questu. Odcisk pieczęci i wpis do Księgi potwierdzą przebycie trasy. **Co to znaczy ukończyć quest?**

Trzeba: 1) przebyć trasę questu w terenie; 2) przybić skarb (pamiątkową pieczęć); 3) wpisać się do Księgi Questu, podając swoją nazwę Użytkownika; 4) zrobić sobie zdjęcie w miejscu ukrycia skarbu (nie ma konieczności fotografowania twarzy) na wypadek dodatkowej weryfikacji wyników.

PAMIĘTAJ! questy to zabawa w odkrywanie świata - nie śpiesz się i graj fair!

Quest powstał w ramach projektu WyjźdźMy z Izolacji realizowanego przez GOUK w Różaniu z grupą młodzieży w ramach Programu Równać Szanse - Małe Granty 2021 Polsko - Amerykańskiej Fundacji Wolności którego operatorem jest Fundacja Civis Polonus.

QUEST
ŚLADAMI HISTORII RÓŻANA

gra terenowa

Tematyka:
Quest zapoznaje z heroicznymi wojennymi losami Różana, z pochodząca z czasów carskich Twierdzą Różan, miejscami upamiętniającymi tożsamość i walki.

Gdzie to jest:
Różan leży na Mazowszu, na prawym brzegu Narwi, na skrzyżowaniu dróg krajowych nr 60 i 61, w odległości 100km na północ od Warszawy. Jest siedzibą gminy miejsko-wiejskiej.

Jak grać:
Quest jest zawsze dostępna gra terenowa. Wystarczy uwzględnić wskazane wskazówki i rozwiązywać zagadki, by otrzymać końcowe hasło do skarbu - pamiątkowej pieczęci.

Miejsce startu:
Pod lasykiem Zielonego Osobaka Upowiadacza Kultury (GOUK) im. Marzalki Józefa Piłsudskiego.
GPS: 52.888802; 21.356802
Broczka Questu dostępna w siedzibie GOUK od Pon. do Pt. w godzinach od 7:00 - 21:00, lub na stronie internetowej: www.questy.org.pl

www.gouk.pl

Quest powstał w ramach projektu „WyjźdźMy z Izolacji” realizowanego przez Centrum Oświaty, Upowiadacza Kultury w Różaniu z grupy młodzieży w ramach Programu „Równać Szanse - Małe Granty 2021” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. 480000 operatorem jest Fundacja Civis Polonus.

24 marca br. po raz kolejny zawitało do Różana Kino Objazdowe - Outdoor Cinema. Dla wielbicieli dużego ekranu przygotowano aktualne kinowe hity. Każdy znalazł coś dla siebie, od bajki, poprzez komedię romantyczną, na kinie akcji kończąc.

Tradycyjnie godziny przedpołudniowe zarezerwowano dla dzieci i młodzieży z różańskiego przedszkola i szkoły podstawowej. Najmłodszy z zainteresowaniem obejrzał animację pt. Ups2! Bunt na Arce, obserwując rozhuśtaną morską falą opowieść o sympatycznych zwierzątkach, które przemierzają oceany na pokładzie Arki Noego. Natomiast starsi uczniowie z podziwem przyglądali się przygodom dziesięcioletniego e-sportowca Waldka w produkcji pt. Za duży na bajki. Opowieść o przyjaźni wystawianej na próby, pierwsza miłość, trudy dorastania, turniej gamingowy, a jakby tego było mało - dorośli, którzy wszystko wiedzą najlepiej. Późnym popołudniem na ekranie pojawiła się komedia romantyczna, czyli Miłość jest blisko. Filmowy dzień zakończyła najnowsza odsłona Batmana - najbardziej wyczekiwanego filmu 2022 r. M.Cachel

Ostatnie w sezonie

Ostatnie dwa koncerty Filharmonii Narodowej w tym sezonie odbędą się 25 maja i 8 czerwca. W maju przedstawiona zostanie współczesna opera oparta na jednym z najbardziej znanych dzieł duńskiego mistrza artystycznej baśni literackiej i wielkiego miłośnika teatru – Hansa Christiana Andersena, a czerwcowy koncert zostanie poświęcony muzyce francuskiej i jej fenomenowi na tle muzyki innych krajów.

KONCERTY
FILHARMONII
NARODOWEJ

W TEATRZE MUZYCZNYM KRÓLOWA ŚNIEGU

(sopran / mezzosopran / tenor / bas / fortepiano)

25.05.2022
(środa) godz. 18.00

www.gouk.pl

Zmiany w ruchu drogowym

Źródło: Ministerstwo Infrastruktury - Portal Gov.pl

Od 1 stycznia br. w życie weszła od dawna zapowiadana podwyżka mandatów, a punkty karne będą się zacięły dopiero po co najmniej dwóch latach. Dużo łatwiej będzie stracić pieniądze i prawo jazdy. Umożliwione zostanie czasowe wycofanie pojazdu z ruchu oraz pozostawienie numeru rejestracyjnego pojazdu, którym posługiwał się poprzedni właściciel auta. W planach na drugą połowę roku jest zniesienie obowiązku wydawania karty pojazdu i nalepki kontrolnej.

Koniec z wymianą tablic rejestracyjnych - od 31 stycznia

Zgodnie z zapisami tzw. pakietu deregulacyjnego 31 stycznia 2022 r. znikła konieczność wymiany tablic rejestracyjnych przy przejeździe pojazdu. Dotychczas z obowiązku zwolnieni byli tylko ci, którzy kupili samochód w swoim regionie. Teraz nie będzie przeciwwskazań, by zarejestrować auto np. z krakowskimi tablicami w Warszawie. Jednak tablice muszą być w dobrym stanie technicznym.

Możliwość czasowego wycofania pojazdu z ruchu - od 31 stycznia

Zmiana, na którą czekało wiele osób, w końcu weszła w życie, ale nie w takiej formie, jak można by oczekiwać. Czasowe wycofanie pojazdu z ruchu jest możliwe, lecz tylko w przypadku generalnego remontu pojazdu związanego z uszkodzeniem elementów nośnych konstrukcji. Dopuszczalny okres wycofania to 3-12 miesięcy. W trakcie jego obowiązywania ubezpieczyciel będzie musiał obniżyć kwotę polisy OC o 95 proc.

Nowy wzór dowodów rejestracyjnych - od maja

Wszystkie dowody rejestracyjne wyprodukowane po 1 maja br. mają nowy, trudniejszy do podrobienia wzór. Warto jednak wspomnieć, że dokumenty trafią do obiegu dopiero w lipcu, po wyczerpaniu puli starych dowodów.

Uwaga pieszy na przejściu !

Tylko od początku br. na drogach mazowsza doszło do 96 wypadków z udziałem pieszych. Niepokojące jest to, że 52 zdarzenia miały miejsce na przejściach, w których 4 osoby zginęły.

Niewątpliwie infrastruktura drogowa, czy rozwiązania inżynierskie stosowane w obrębie przejść dla pieszych mają duże znaczenie, ale należy wyraźnie podkreślić, że kluczowym czynnikiem warunkującym bezpieczeństwo jest zachowanie człowieka, na którym spoczywają określone obowiązki.

Aby zmniejszyć ryzyko wypadku, kierujący pojazdem zbliżając się do przejścia dla pieszych powinien zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu dla pieszych lub wchodzącemu na to przejście. Najczęściej przyczyną wypadków z udziałem pieszych jest wyprzedzanie pojazdu na przejściu dla pieszych i bezpośrednio przed nim oraz

Udostępnianie danych wykroczeń UFG - od 17 czerwca

17 czerwca br. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny ma zyskać wgląd w wykroczenia kierowców, co w przyszłości ma pozwolić na uzależnianie wysokości stawek OC od historii mandatów danego klienta. Ci, którzy mają sporo na sumieniu, zapłacą oczywiście więcej.

Koniec z nalepkami i kartą pojazdu - od 4 września

We wrześniu pożegnamy dwie uciążliwe kwestie, jakimi są karty pojazdu, stanowiące tak naprawdę powielenie dowodów rejestracyjnych, i nalepki kontrolne z numerem rejestracyjnym przyklejane na przednią szybę. Pomyśl uciechy z pewnością każdego, kto kiedykolwiek musiał usuwać taką nalepkę.

Koniec z zerowaniem punktów i kary za wykroczenia w recydywie - od 17 września

We wrześniu br. zniknie możliwość zerowania punktów karnych w zamian za uczestnictwo w kursach dotyczących bezpieczeństwa, a same punkty będą automatycznie kasowane po dwóch latach od opłacenia mandatu. Ci, którzy w tym okresie ponownie popełnią to samo wykroczenie po raz drugi, zostaną ukarani co najmniej podwójną stawką. Zgodnie z planem nie będzie to jednak dotyczyć wszystkich przewinień, lecz tylko tych najbardziej niebezpiecznych, jak np. przekroczenie prędkości o ponad 30 km/h.

omijanie pojazdu, który jechał w tym samym kierunku, lecz zatrzymał się w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszemu. Jeżeli dodamy do tego jeszcze prędkość samochodu, nieszcześnie gotowe.

W ubiegłym tygodniu kamery monitoringu miejskiego w Makowie Mazowieckim zarejestrowały niebezpieczne zdarzenie na ul. Moniuszki. Na nagraniu kierujący oplem wyprzedza na przejściu dla pieszych inne pojazdy i nie ustępuje pierwszeństwa pieszemu. Dzięki szybkiej reakcji pieszego, nie doszło do tragedii.

Sprawą zajęli się policjanci z zespołu wykroczeń makowskiej policji. Ustalili kierującego oplem, którym okazała się 20-letnia mieszkanka Makowa Mazowieckiego. Swoje zachowanie tłumaczyła pośpiechem. Za popełnione wykroczenia kobieta otrzymała mandat w wysokości 3000 zł i 10 punktów karnych.

Zespół Prasowy KWP
zs. w Radomiu/KPP Maków Maz.

TYNK SERVICE
Adam Czuksanow
Sponsor Dni Różana
Różan, ul. Wileńska 8

GI GRILL-IMPEX
Piotr Oleksiak
Sponsor Dni Różana
Sieluń 4a tel. 766 90 64 www.grill-impex.com.pl

HOTEL AVANGARDA
W BIZNESIE I Z RODZINĄ
Sponsor Dni Różana
ul. Królowej Bony 3, Różan tel: +48 29 752 50 34 hotelavangarda.pl

Bank Spółdzielczy w Różanie
Jedyny taki, Twój bank
E-w banki, lokaty, kredyty, karty płatnicze, internet banking, sms banking, dołączanie telefonii, petelony krajowe i zagraniczne.
tel. 29 7669220 ul. Wileńska 2

Ubezpieczenia
Marlena Mrozek Koczara
ul. Warszawska 30
Sponsor Dni Różana

ALLMAX
Józef Wilczewski
ul. Królowej Bony 4
tel. 76-69-062
Sponsor Dni Różana

Chrisbruk
USŁUGI BRUKARSKIE
Krzysztof Borucki
Różan, ul. Słoneczna 2, tel. 530-197-187
Sponsor Dni Różana

CALVADOS
Sklep Monopolowo-Spożywczy-Calvados
Piotr Gutowski
Plac Obrońców Różana 5
Sponsor Dni Różana

Burze, wyładowania atmosferyczne, opady

Burza - zjawisko atmosferyczne, któremu towarzyszą wyładowania elektryczne w atmosferze (błyskawice, pioruny i grzmoty). Towarzyszą im też intensywne opady (gradobicia) oraz silne i porywiste wiatry, które często dewastują lasy, uszkadzają lub niszczą zabudowania, linie energetyczne i telekomunikacyjne.

Pamiętaj! Co roku wiele osób ginie od uderzenia pioruna.

Postępowanie przed wystąpieniem zagrożenia

Po otrzymaniu informacji w systemie ostrzegania (za pomocą telefonu komórkowej) wykonaj następujące czynności:

- zabezpiecz swoje mienie, rodzinę i siebie poprzez przygotowanie mieszkania (domu);
- zamknij wszystkie okna i drzwi wejściowe. Oceń stan okien i zamków, w razie konieczności odpowiednio je zabezpiecz;
- usuń z zewnętrznych parapetów, balkonów, tarasów lub podwórka przedmioty, które mogą być porwane przez wiatr i zagrażać innym osobom;
- powiadom najbliższych o zbliżającym się zagrożeniu. Dzieciom wskaż, gdzie mają się udać, by przeczekać powstałe zagrożenie. Nie zostawiaj ich samych w domu;
- jeżeli to możliwe, pozostań w budynku (domu, miejscu pracy itp.), nie planuj spacerów, wypoczynku w parkach, alejach wysadzanych drzewami, ani spacerów po lesie;
- nie stawaj przy otwartych oknach i w pobliżu kontaktów (włączników) energii elektrycznej. Możesz zostać porażony;
- odłącz od źródła prądu odbiorniki (telewizory, komputery, inny sprzęt ADG), które nie mają zabezpieczeń antyprzepięciowych;
- jeżeli jesteś w lesie, postaraj się jak najszybciej wyjść na otwartą przestrzeń lub wróć do domu (skryć się w budynku).

Postępowanie w czasie burzy

Wiedź, że... poza wyładowaniami atmosferycznymi, burzy towarzyszą też silne opady i porywiste wiatry, które niosą ze sobą zagrożenia życia i zdrowia - zarówno dla ciebie, jak i twoich najbliższych.

Jeżeli burza spotkała cię z dala od domu lub innych zabudowań, znajdź bezpieczne schronienie i pozostań w nim do czasu jej ustania:

- nie stój pod drzewami;
- oddal się od wszelkich wysokich urządzeń i budowli o konstrukcji metalowej (kominów, słupów, wież transmisyjnych itp.);
- oddal się od wszelkich zbiorników i cieków wodnych. Wyjdź z wody (dotyczy to również łodzi, głównie otwartych). Pamiętaj, że woda jest doskonałym przewodnikiem elektryczności;
- jeżeli znajdujesz się na terenie otwartym, na którym są zagłębienia, kucnij w nich, ale pamiętaj, że muszą one mieć odpływ wody deszczowej (rowek odwadniająca);
- gdy burza zastanie cię w szczyrim polu, przykucnij, ale nie siadaj na ziemi ani nie kładź się na niej. Kucnij ze złączonymi i podciągniętymi do siebie nogami, ręce załóż na głowę (aby ją chronić), ponieważ po uderzeniu pioruna w wyniku rozprzysywu ładunku w postaci prądów powierzchniowych może dojść do przepływu prądu między stopami (na skutek powstania różnicy napięć, tzw. napięcia krokowego);
- jeżeli jest z tobą małe dziecko, wyjmij je z wózka, przytul do siebie twarzą do wewnątrz, tak aby woda nie dostała mu się do buzi i nachyl się nad nim. Pamiętaj, że lepiej, żeby dziecko zmkło, niż zginęło;
- jeżeli jesteś z małym dzieckiem, osobą niepełnosprawną lub w stanie zagrożenia (wyczerpanie, objawy paniki itp.), postaraj się realnie

ocenić sytuację. Jeśli jest naprawdę groźna, powiadom najbliższych lub - jeśli to uzasadnione - zadzwoń na numer 112 (straż pożarną, straż miejską, policję), żeby powiadomić ich o sytuacji w jakiej się znalazłeś, wskazując miejsce, w którym przebywasz;

- wyłącz telefon komórkowy;
- odejdz jak najdalej od metalowych urządzeń, pozabądź się również metalowych przedmiotów, gdyż mogą one ściągać wyładowania elektryczne;
- jeżeli znajdujesz się w samochodzie, nie wysiadaj z niego – to dobra ochrona przed uderzeniem pioruna. Zatrzymaj się na poboczu i przeczekaj ulewę, unikaj postoju pod drzewami, przewodami elektrycznymi, na mostach, wiaduktach itp.;
- jeśli burza złapała cię wraz z większą grupą osób na otwartej przestrzeni, powinniście się rozproszyć, tak aby znaleźć się w odległości do kilkudziesięciu metrów od siebie. W przypadku porażenia lub innego zdarzenia część grupy będzie mogła wówczas udzielić pomocy poszkodowanemu.

Jeśli burza zastała cię w domu lub w mieszkaniu:

- unikaj korzystania z przewodowych stacjonarnych telefonów oraz urządzeń elektrycznych, przede wszystkim tych obsługiwanych ręcznie (np. suszarek do włosów, elektrycznych maszynek do golenia, elektrycznych szczoteczki do zębów itp.). Posługiwanie się tego typu urządzeniami może doprowadzić do porażenia impulsem elektrycznym rozchodzącym się w przewodach instalacji;
- sprzęt domowy, zwłaszcza elektronikę (sprzęt RTV, komputer), odłącz od sieci elektrycznej i innych instalacji przewodowych (np. instalacji antenowych, telekomunikacyjnych, sieci internetowych, TV kablowej itp.). Dzięki temu impuls elektryczny nie będzie miał możliwości rozprzysy się w przewodach instalacji;
- pozostań z dala od okien i drzwi;
- przygotuj latarki oraz dodatkowe baterie lub inne urządzenia, którymi mógłbyś oświetlić mieszkanie.

Postępowanie po ustąpieniu burzy

- Sprawdź, czy ktoś z najbliższych lub sąsiadów nie doznał obrażeń. Jeżeli są to obrażenia spowodowane wyładowaniem atmosferycznym, udziel pierwszej pomocy przedmedycznej. Jeżeli nie wyczuwasz oznak funkcjonowania organizmu, zastosuj resuscytację krążeniowo-oddechową, powstrzymaj krwotoki (załóż opatrunki uciskowe). Wezwij służby ratownicze;
- jeżeli porażonych zostało wiele osób, pomocy należy udzielić w odpowiedniej kolejności najpierw kontuzjowanym i lekko rannym (którzy mogą następnie udać się do domu lub pomagać w opatrywaniu kolejnych osób), następnie kobietom i dzieciom, a na końcu ciężiej rannym i osobom starszym;
- sprawdź, jakie zniszczenia powstały w czasie burzy;
- jeżeli w wyniku działania burzy zostały wybite okna, wyrwane drzwi i zerwany dach lub zalane pomieszczenie - spróbuj prowizorycznie je zabezpieczyć;
- unikaj leżących lub zwisających przewodów elektrycznych, prowizorycznie zabezpiecz je przed dostępem osób trzecich. Natychmiast zgłoś takie zagrożenie, zadzwoń do pogotowia energetycznego, straży pożarnej, policji, centrum zarządzania kryzysowego lub na numer 112. Nie próbuj samodzielnie usuwać drzew zawałonych na linie energetyczne;
- jeżeli widzisz iskrzące lub popalone przewody instalacji elektrycznej albo czujesz swąd spalonej instalacji, wyłącz bezpieczniki i zamknij dopływ gazu. Wezwij służby techniczne lub powiadom o tym zdarzeniu straż pożarną, centrum kryzysowe lub zadzwoń na numer 112;
- jeśli czas dotarcia służb w związku z panującymi warunkami będzie dłuższy (w warunkach ekstremalnych może rozciągnąć się nawet do kilkudziesięciu godzin), zorganizuj wraz z sąsiadami pomoc dla poszkodowanych. Możesz pomóc w ewakuacji wyposażenia z zalanych pomieszczeń, ewakuacji zwierząt i sprzętu z zawałonych budynków gospodarczych, pomóc w prowizorycznym zabezpieczeniu budynków mieszkalnych itp.

PRZEWODNIK PO KOMPOSTOWANIU

ZRÓB TO SAM

Kompost
przyjazne materiały

Te materiały bardzo wolno się rozkładają, produkują okropny odór, przyciągają zwierzęta, szkodniki lub zawierają szkodliwe, toksyczne składniki.

Materiały organiczne, których należy unikać

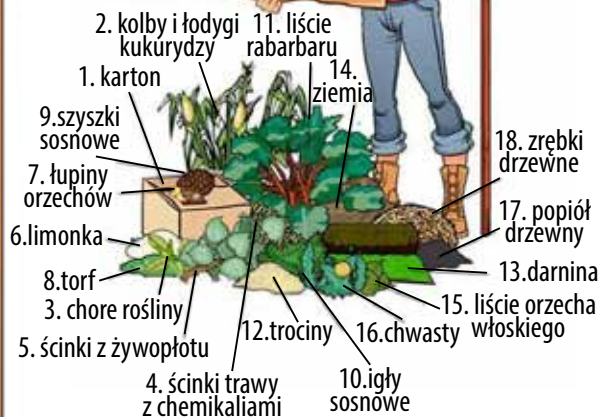

Instrukcja

1. Rozkłada się powoli. Rozdrobnić na małe kawałki. W razie potrzeby dodać wodę i kroplę detergentu, aby jeszcze bardziej przyspieszyć rozkład.
2. Rozkłada się powoli. Posiekać na bardzo małe kawałki, wymieszać z materiałem bogatym w azot.
3. Trudny do kompostowania. Wysuszyć rośliny na słońcu w plastikowej torbie, aż całkowicie wyschną lub spalić.
4. Zostaw ścinki trawy (najlepiej) lub dodaj do kompostownika, jeśli będziesz kompostował przez co najmniej 12 miesięcy lub odczekaj 2-3 tygodnie przed użyciem ścinków z trawnika. Nie używać jako ściółki ogrodowej przez co najmniej 2-3 tygodnie po zastosowaniu chemicznym.
5. Rozkłada się powoli. Posiekać na małe kawałki.
6. Powoduje utratę azotu, a zbyt duża ich ilość szkodzi bakteriom i innym mikroorganizmom. Używać bardzo oszczędnie nie mieszać z obornikiem.
7. Rozkłada się powoli. Sproszkować.
8. Wchłania wilgoć wolno rozkładający się. Dokładnie wymieszać z innymi materiałami w małych ilościach. Jeśli to możliwe, moczyć torf ciepłą wodą przed dodaniem do kompostownika.
9. Rozkłada się powoli. Rozdrobnić na bardzo małe kawałki.
10. Rozkłada się powoli. Dokładnie wymieszać z innymi materiałami w małych ilościach.
11. Zawiera kwas szczawiowy, który obniża pH i hamuje aktywność drobnoustrojów. Dodawać w bardzo małych ilościach, dokładnie wymieszać z innymi materiałami.
12. Rozkłada się powoli. Może negatywnie wpływać na napowietrzanie. Wymieszać z materiałem bogatym w azot.
13. Rozkłada się powoli. Rozbić na małe grudki, dokładnie wymieszać z innymi materiałami lub przykryć górę kompostu korzeniami do góry (lepiej jesienią) lub kompostować oddzielnie, korzeniami do góry. Dokładnie podlać, przykryć ciemną plandeką.
14. Może sprawić, że gotowy kompost będzie ciężki. Dodać małe ilości cienkimi warstwami jako aktywator gleby.
15. Zawierają juglon, który może być toksyczny dla roślin. Dodać w małych ilościach, dokładnie wymieszać. Toksyna ulegnie biodegradacji w ciągu 30 do 40 dni. Wsuszyć na słońcu w plastikowej torbie przed dodaniem do kompostownika.
16. Najlepiej kompostować, gdy są zielone i bez główek nasion. System korzeniowy wysuszyć w plastikowej torbie przed kompostowaniem.
17. Może powodować brak równowagi składników odżywczych w kompostowniku. Używać bardzo oszczędnie w cienkich warstwach; nie używać na wierzchu kompostownika.
18. Rozkłada się powoli. Rozdrobnić na bardzo małe kawałki; wymieszać z materiałem bogatym w azot.

Instrukcja obsługi
na tych materiałach - obok!

Materiały wymagające
specjalnego postępowania

Szygi i historia rodu udokumentowana od 1434 r.

Każda szanująca się wieś w szczególnie sposób dba o swoje wartości wywodzące się z historii. Wieś Szygi w porównaniu z innymi sołectwami gminy może pochwalić się całkiem nieźle udokumentowaną historią, a to za sprawą wydanej w 1979 r. *Historii Rodziny Szygowskich*. To poszukiwania familijnych korzeni przez Janusza Szygowskiego, który udokumentował w ten sposób historię rodu od 1434 r. sprawiły, że niejako przy okazji tych poszukiwań gromadził dane i dokumenty dotyczące samej miejscowości. (K. Kruszewski)

Ciąg dalszy z poprzedniego numeru

Podobnie jak ich przodkowie, którzy w wojnach krzyżackich otrzymali szlachectwo i herb Trzaska, synowie Jana syna Jakuba i Wśczechliczki brali udział w wojnach, odznaczali się i byli nagradzani, jak np. syn ich Jakub po trzeciej wojnie moskiewskiej (1534-1537) otrzymał w r. 1564 sześć i pół haków ziemi w Inflantach w okolicy Serakilie, Tholomie, Roygali i Wiagocz.

Nadanie to potwierdzone przez Stefana Batorego przekazane zostało w r. 1595 przez Zygmunta III na jego syna też Jakuba.

Współczesny tym czasem Bartosz Paprocki w *Herbach Rycerstwa Polskiego* (1584) określa Szygowskich jako ludzi rycerskich, z których jeden był w łasce księcia słuckiego Jurgia. Ale już pod koniec wieku XVI spotykamy nazwiska Szygowskich na urzędach ziemskich i w życiu politycznym. Kasper syn Jakuba był posłem (1596) na sejmik ziemi różańskiej, Jan syn Rosłana posłował na tym samym sejmiku, Marcin syn Andrzeja podpisek ziemski i grodzki różański (pomocnik pisarza ziemskiego lub grodzkiego), sędzia sieluński był również posłem na sejmik ziemi różańskiej (1596) oraz poborcą podatkowym ziemi różańskiej i makowskiej (1598).

Wojny z Moskwą i wojny kozackie wreszcie najazd szwedzki (1655-60), które zniszczyły Polskę, musiały też przerzedzić ród Szygowskich, jakkolwiek nie ma na to dowodów w niniejszym zbiorze dokumentów, ponieważ dotyczą one spraw sądowych. Mimo to w dalszym ciągu spotykamy Szygowskich na urzędach ziemskich i grodzkich oraz jako deputatów na sejmy. Aleksander syn Wojciecha, a wnuk Marcina był podsędkiem ziemskim i grodzkim ziemi różańskiej (1641) oraz deputatem (w r. 1648) na sejm elekcyjny. Wojciech, Stanisław, dwojga imion, ożeniony z Teresą Andrzejewską, był deputatem na tym samym sejmie, a jego brat Jan przystawem skarbowym w latach 1675-80, a później deputatem na sejm w roku 1687. (Przystaw był urzędnikiem przydzielanym przez dwór królewski dla zapewnienia bezpieczeństwa posłów państw obcych w granicach Rzeczypospolitej — w tym wypadku — moskiewskiego).

Dokumenty z XVIII w. notują jeszcze więcej Szygowskich na stanowiskach społecznych i politycznych. Michał syn Wojciecha, a wnuk Marcina był komornikiem różańskim (1756). Antoni syn Michała ożeniony z Anną z domu Zbierzczońską był podstarostą różańskim i komornikiem makowskim, sędzią kapturowym (w czasie bezkrólewia) i marszałkiem koła rycerskiego sejmiku ziemi różańskiej (1764) — zmarł w r. 1773. Wojciech syn Michała żonaty z Reginą Kamińską, podstarości i sędzia ziemski (kapturowy) różański został w r. 1761 podsędkiem (zastępcą sędziego) zakroczymskim, posłem na sejm elekcyj-

ny w r. 1764, wreszcie sędzią zakroczymskim (1789) — zmarł w roku 1790. Syn Antoniego Rafał był sędzią ziemskim różańskim (1782), komisarzem cywilno-wojskowym, marszałkiem koła rycerskiego ziemi różańskiej oraz regentem ziemskim powiatu przasnyskiego (1795). Był wybitną a zarazem tragiczną postacią, o czym później.

Potomkowie Marka syna Jana i Wśczechliczki zaczęli zajmować stanowiska publiczne pod koniec XVII wieku. W roku 1630 Jan Paweł syn Mikołaja ożenił się z Zofią Lubstowską, córką starosty kruszwickiego i w r. 1702 odziedziczył to stanowisko po swoim teściu. Jego brat Remigiusz ożeniony z Katarzyną Domaradzką był łowczym różańskim (1711) a jego syn Michał burgrabią (zastępcą starosty grodowego) różańskim i makowskim, marszałkiem sejmików w latach 1756, 1758 i 1760 oraz deputatem do Trybunału Koronnego.

Liczna rodzina Jana Pawła (wszyscy byli zwolennikami Stanisława Leszczyńskiego) również zajmowała niepoślednie stanowiska. Aleksander ożeniony z Agnieszką Karnkowską (primo voto Zboińska) był komisarzem wojskowo-cywilnym hetmana wielkiego koronnego Jana Klemensa Branickiego. Adam Wojciech starości kruszwicki był pułkownikiem (zmarł w r. 1727). Stanisław był przełożonym rezydencji płockiej Jezuitów (1727). Córka Jana i Zofii Katarzyna żona Antoniego Raczynskiego była matką Ignacego prymasa Polski i Wojciecha kapitana wojsk koronnych, córka Ludwika wyszła za mąż za Stanisława Domaradzkiego, który odziedziczył starostwo kruszwickie po swoim teściu Janie Pawle Szygowskim.

Syn Jana Pawła Władysław (starości kruszwicki) został w dniu 16 września 1716 zastrzelony na drodze publicznej kulami ołowianymi przez swego brata Adama, Jana Tarchalskiego i Jana Mustulskiego. Towarzyszący bratu Władysławowi Aleksander uszedł szczęśliwie z życiem i cało z zasadzki. Nie można się z akt starościńskich dowiedzieć jaki był powód tego napadu.

Córka Michała burgrabiego różańskiego i makowskiego a wnuczka Remigiusza, primo voto Pułdowska, poślubiła Stanisława Czapskiego generała adiutanta buławy wielkiej.

Ostatni w tym zbiorze akt sądu grodzkiego w Przasnyszu z 9 lipca 1796 wydany już w imieniu Fryderyka Wilhelma II z Bożej łaski króla pruskiego, okupanta Mazowsza po trzecim rozbiore Polski, dotyczył Zofii Czapskiej, córki Michała Szygowskiego i skierowany był do Adama Krasieńskiego, starosty ciechanowskiego.

Okolo r. 1500 rodzina Szygowskich rozdzieliła się na osiem linii — tyle bowiem synów pozostawił Jan z Szyg i Miluny ze swoich dwu małżeństw. Jak z dokumentów wynika,

linie — Jerzego, Mikołaja, Ambrozego, Rosłana i Jana nie przetrwały potopu kozackiego i szwedzkiego, a linie Marka i Andrzeja trzech rozbiorów Polski. Linia Jakuba, która ocalała dzięki temu, że jedna względnie dwie rodziny wyjechały po trzecim rozbiore Polski nad Dniestr, przekroczyły go i dotarły na krótko aż do Suczawy na Bukowinie. Linia pierwotnego Andrzeja najbardziej rozrosła, dostarczyła też najwięcej swych członków w służbie Rzeczypospolitej. Wygasała na dzieciach Antoniego i Anny Zbierzczońskiej. Po śmierci Antoniego, który zmarł 20 stycznia 1773, pozostały małoletnie dzieci — dwóch synów Rafał i Gotfryd i trzy córki — Eufemia, Scholastyka i Anna, która zmarła po roku 1773. Opiekę nad sierotami sprawował — nie bardzo uczciwie — brat Antoniego Wojciech. Opiekun oddał córki na wychowanie do kolegium jezuickiego w Pułtusk, które po kasacie zakonu jezuitów zostało przejęte przez komisję edukacyjną. W kolegium synowie otrzymali wykształcenie klasyczne i religijne, dobrą znajomość łaciny ale nie wiele wiadomości z historii i geografii, a najmniej z nauk przyrodniczych. Rafał ożenił się z Anną Lasocką i przeprowadził uciążliwy spór prawny o wyrównanie szkód wyrządzonych podopiecznym przez stryja. Eufemia wyszła za mąż za Mateusza Amtownikowicza, syna Jana chorążego kijowskiego, a Scholastyka za Sylwestra Smoleńskiego. O losach wymienionych ani Gotfryda nie mamy żadnych wiadomości. Może nie jest to takie dziwne jakby się wydawało. Mazowsze w tych burzliwych latach było — wraz z całą Polską — widownią tragicznych zmian politycznych. W trzecim rozbiore Polski (195) Mazowsze zagarnęły Prusy i kraj otrzymał nazwę Prus Nowowschodnich. Po dziesięciu latach (1806) na ziemiach, które przez wieki zamieszkiwali Szygowscy, zostały rozegrane dwie — nierozstrzygnięte — bitwy między armiami — francuską, pod Davoutem i rosyjską pod Benningsenem. W roku następnym Mazowsze weszło w skład księstwa warszawskiego. Nie uchroniło to Mazowsza przed gospodarczą ruiną. Przemarsze i postoje wojsk francuskich i rosyjskich wyniszczyły powiaty, gdzie leżały rodzinne majątki Szygowskich — Szygi, Chrzczonki, Korzkiewki, Płodnica, Miluny i inne. Do ruiny właścicieli ziemskich przyczyniło się przymusowe ściąganie pożyczek udzielonych im za okupacji pruskiej, co przy spadku cen przewyższało często wartość majątków. Napoleon dysponował ziemiami, jakby one były jego własnością — księstwo łowickie otrzymał np. Davout, Ney księstwo sieluńskie, które obejmowało dobra rodowe Szygowskich. Rezydenci francuscy, działając ponad rządem bezlitośnie wyciskali z kraju kontyngenty na rzecz wojska. c.d.n.

Książkę udostępnił Andrzej Karaśkiewicz

WARTO WIEDZIEĆ

Tam nie ma ZUS-u Emerytura w Australii

Aby kwalifikować się do przejścia na emeryturę trzeba ukończyć 66 lat i 6 miesięcy dla osób urodzonych od 1 lipca 1955 r. do 31 grudnia 1956 r., a jeśli data urodzenia przypada na 1 stycznia 1957 r. lub później, trzeba poczekać do ukończenia 67 lat. Generalnie trzeba być mieszkańcem Australii przez co najmniej 10 lat, a przez co najmniej 5 z tych lat nie może być przerwy w miejscu zamieszkania. Jeśli ktoś jest uchodźcą zasada 10 lat nie obowiązuje. Wysokość emerytury zależna jest od dochodów brutto. Trzeba przedstawić zeznanie podatkowe lub rachunek zysków i strat. Do emerytury zalicza się również dochody uzyskane poza Australią. Trzeba udokumentować wszystkie dochody nawet dochód z urlopu rodzicielskiego. Jednak są odstępstwa od tej zasady jak np. stypendia, pomoc rządowa, odszkodowania czy regularna pomoc finansowa od bliskiego krewnego nie są brane pod uwagę. To ile i czy w ogóle otrzyma się emeryturę zależy od wartości aktywów. Istnieją różne ograniczenia i limity. Gdy dochód wzrośnie poza limit dochodów emerytura zostanie zmniejszona lub zawieszona. Oczywiście świadczenie to (Age Pension) jest dedykowane osobom, których aktualna sytuacja materialna tego wymaga. Dlatego, jeśli wartość aktywów przekroczy równowartość ok. 250 tys. dolarów australijskich (ok. 700 tys. zł), wysokość świadczenia spadnie do zera.

Generalnie emerytura wypłacana jest co dwa tygodnie. Podstawowa stawka max. to 882,20 dol. australijskich dla pojedynczej osoby. W związku każdy z partnerów otrzyma po 665 dol. Do tego przysługują dodatki - energetyczny (14,10) i emerytalny (71,20). Ten, kto chciałby ubiegać się o uzyskanie świadczenia Age Pension, musi liczyć się ze szczegółową kontrolą posiadanego majątku (także współmałżonka) przez państwo. To od jego wartości będzie bowiem zależeć wysokość świadczenia.

To jest najniższa emerytura tzw. obywatelska, a z kolei to, ile będzie wynosić świadczenie z pozostałych dwóch filarów emerytalnych obowiązujących aktualnie w Australii, zależy od wysokości wpłacanych na superfundusze składek, a także prywatnych oszczędności zgromadzonych na kontach RSA (Retirement Savings Accounts). Tzw. superfundusze jak i RSA oprócz oszczędzania oferują także ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków lub śmierci. Np. jeśli na skutek wypadku lekarz orzeknie o niezdolności do pracy, większość polis zapewni wypłatę do nawet 75% ostatniego wynagrodzenia przez określoną liczbę lat, są nie tylko niskokosztowe, ale i oferują korzyści podatkowe. (servicesaustralia.gov.au)

POGLĄDY

Całkiem wygodna wizja świata ludzi dobrych, którzy myślą jak ja, i złych, którzy myślą inaczej. Analizowanie samego siebie i wynajdywanie sprzeczności we własnych poglądach jest zdecydowanie trudniejsze niż wypieranie i unikanie myślenia. Ale też znacznie ciekawsze. Czasem warto zadać sobie pytanie, czy to ja mam poglądy, czy poglądy mają mnie? (ja)

Żeby maszy nie wiedziały do jakiej to kasy

Kraj któremu brakuje siły roboczej ma jeden z najbardziej skomplikowanych podatków od wynagrodzeń. Ten podatek w takim kraju w ogóle nie powinien istnieć. Pracownicy płacą podatek za to, że pracują, a pracodawcy płacą swój podatek, że ich zatrudniają. To jest kompletny nonsens. Tak naprawdę wystarczy VAT, CIT i PIT oraz osobna składka na NFZ równa dla wszystkich kwotowo. Po co Polska ma tak durny system? Żeby ci przy korycie mogli kraść przy pomocy kreatywnej księgowości. Poza tym urzędy skarbowe powinny być własnością gmin, gminy powinny zrzucić się na powiat, a powiaty na województwa. Województwa zrzuciłyby się na budżet centralny. Tak zbudowane finansowo kraje są odporne na korupcję. Bo premier dostaje tylko niewielką nadwyżkę na projekty centralne i nic więcej - armię oraz policję. Szkoły też nie muszą być centralnie zarządzane. Nawet nie powinny. (Ninjahouse)

Sytuacja jest niepewna - ludzkość nigdy nie była tak blisko wojny nuklearnej. Zamiast rozbrojenia, miliardy są wydawane na broń nuklearną na całym świecie. Wydaje się, że ofiary bombardowań atomowych Hiroszimy i Nagasaki zostały zapomniane. Ale nie wolno nam zapominać o tych okrucieństwach, ponieważ broń jądrowa obok kryzysu klimatycznego jest największym egzystencjalnym zagrożeniem dla ludzkości.

Rosyjskiemu dyktatorowi Putinowi należy przypomnieć słowa ostatniego pruskiego cesarza Wilhelma II, który po przegranej I wojnie światowej w 1918r. doszedł do takiego wniosku: Wer hätte gedacht, das so ausgehen könnte? (Kto by pomyślał, że może się tak skończyć?) (razPutin)

Im jesteśmy starsi, tym bardziej potrzebujemy naszych przyjaciół - i tym trudniej jest ich utrzymać. (drałam4d)

Do nauczycieli

Przed wszystkim zaciekawiajcie! Jakkolwiek - zachwycajcie, szokujcie, denerwujcie, ale nie nudźcie! Nuda zabija w edukacji wszystko. A co do podstawy programowej - a niechże sobie będzie, skoro musi być. Dla nauczyciela najważniejsze jest, jak zapisane w niej treści będzie realizował.

Stanisław Bortnowski (1935-2014)

WARTO PRZECZYTAĆ

Mało jest dobrych wspomnień żołnierskich. Szczególnie tych zza wschodniej granicy. Jeśli są to w przekazie słuszne władzy mało wiarygodne, ale ta książka jest wybitna, prawdziwe dziedzictwo w postaci porażającej literatury faktu - szczerza do bólu. To świadectwo udziału w wojnie w Afganistanie Zigmasy Stankusa, obywatela Litwy należącej ówczesnie do Związku Radzieckiego, czyli żołnierza radzieckiego. Służył tam w latach 1979-1981. Czas ten opisał w książce wydanej w oryginale w 1993 r. I nie są to kartki z pamiętnika. Nie ma w niej dat czy map z wydarzeniami, a jeśli już są to jedynie po to by pomóc czytelnikowi osadzić wydarzenia w miejscu i czasie, ale w wyjątkowy sposób opowiadania, opisywania. Napisana prostym żołnierskim językiem, który przedstawia codzienność armii byłej ZSRR i wojny w Afganistanie.

Autor, jako kilkunastolatek, został powołany do Armii Czerwonej. Trafił na szkolenie do Fergany, a stamtąd, w pierwszym rzucie wysłany do Afganistanu. Już w Ferganie zetknął się z tzw. Falą. Przy czym fala w Wojsku Polskim sprzed lat wydaje się niewinną igraszką. Są szereg atrakcji czekających na młodego rekruta i konieczność odświeżenia swojego w kolejnych warstwach społecznych. I nie chodzi tutaj o szkolenia wojskowe. Koty, weterani, dziadkowie i cywile, czado, czadowaci itd. Te określenia fali zostały ściśle opisane przez autora wraz z przykładami praw i obowiązków wynikających z przynależności do każdej z tych grup. Zjawisko wewnętrznej patologii w wojsku, gdzie Stankus zaczął proces odkrywania w sobie zwierzęcia, które bez ogródek opisuje. Dwa lata służby nazwały jego życie już na zawsze.

Autorowi nie można też odmówić zdolności pisarskiej mimo, że teoretycznie pozabawiony jest jakichkolwiek kompetencji. Towarzysze broni opisani są bardzo obrazowo, właściwie czuć ich obecność, bo jak pisze

Stankus, prysznic to był luksus, a charakter, usposobienia, temperamenti czy pochodzenie - to prawdziwa mozaika osobowości. Relacje między żołnierzami, budowanie zaufania w walce i żal za tymi, którzy zginęli. Obrazowo opisane postępowania niektórych dowódców, przejmowanie inicjatywy w walce przez zwykłych żołnierzy, czy wychodzenie z nietypowych sytuacji. W książce ukazane jest jak na dłoni, co radziecka machina wojenna robiła z młodych ludzi, z ich umysłami. Jak później idąc do cywila można się cieszyć, z czystej pościeli, czy zwykłej toalety. Klimat tej książki jest przez to wszystko niepowtarzalny.

Książka to również obraz brutalnych działań wojennych w Afganistanie. Pacyfikowanie wiosek, mordowanie ludności cywilnej, kradzieże mienia, zeszkrobywanie kawałków mózgu z pojazdów i karabinów, łamanie wszelkich zasad w imię prawa. Jest to, jak napisał we wstępie do książki Radosław Sikorski (swego czasu pełniący rolę reportera wojennego w Afganistanie), forma autodeklaracji. Mocna pozycja. Pokazuje realia wojny, w której również Afgańczycy zabijali Afgańczyków. Jedni wspierani przez CIA, inni przez Sowietów. Czy tak samo będzie można rozegrać Polaków...

KREATYWNOŚĆ

Do prostego człowieka

Numery telefonów
Urzędu Gminy w Róźnie:
29 numer kierunkowy
gminarozan.pl
rozan.bipgminy.pl

Burmistrz Piotr Świdorski
Burmistrz przyjmuje interesantów w sprawach skarg
i wniosków w każdy wtorek
w godz. 12.00 – 16.00 w pok. nr 22 – I piętro
76 79 120 sekretariat
76 79 121 faks sekretariat
76 79 122 sekretarz

Referat organizacji i nadzoru
76 79 122 kierownik
76 79 136 obsługa Rady i Komisji
76 79 122 administracja sieci komputerowej

Referat finansów i budżetu
76 79 132 kierownik
76 79 132 księgowość budżetowa
76 79 133 księgowość podatkowa
76 79 133 wymiar podatków i opłat
76 79 142 księgowość budżetowa szkół i przedszkola
76 79 142 place szkół i przedszkola
76 79 134 kasa

**Referat planowania przestrzennego, inwestycji,
drog i ochrony środowiska**
76 79 126 kierownik
76 79 126 planowanie przestrzenne
76 79 125 stanowisko pracy ds. inwestycji
76 79 125 drogi i zamówienia publiczne
76 79 149 gospodarka mieniem komunalnym i rol.
76 79 149 ochrona środowiska

Referat oświaty, kultury i sportu
76 79 139 kierownik
76 79 139 oświata oraz rozwiązywanie problemów alko-
holowych i przeciwdziałania patologiom społecznym
76 79 139 działalność gospodarcza, archiwum zakłado-
we, kultura i zdrowie
76 79 294 sport

Urząd stanu cywilnego
76 79 127 kierownik
76 79 127 sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów
osobistych
76 79 128 promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych
76 79 135 obronność, obrona cywilna i zarządzania
kryzysowe
76 69 177 Ośrodek Pomocy Społecznej
76 79 140 Ośrodek Doradztwa Rolniczego

76 69 004 Posterunek Energetyczny, ul. Polna
991 numer alarmowy
22 3404100 zgłaszanie reklamacji w sprawie
przerw w dostawie prądu

**Zakład Gospodarki Komunalnej
Sp. z o.o.**

76 69 159 ul. Dolna
e-mail: zgkimrozan@post.pl
Biuro zakładu pracuje w godz. 7.00-15.00
od poniedziałku do piątku
76 69 041 oczyszczalnia ścieków

Adresy e-mail:

Urząd gminy: ugrozan@gminarozan.pl

Burmistrz: ugrozan@gminarozan.pl

Sprawy organizacyjno-kadrowe:
p.kowalewska@gminarozan.pl

Obsługa Rady i Komisji:
m.bialik@gminarozan.pl

Administracja sieci komputerowej:
m.osiecki@gminarozan.pl

Skarbnik, kierownik referatu finansów i budżetu:
m.powirska@gminarozan.pl

Księgowość budżetowa:
m.powirska@gminarozan.pl

Księgowość podatkowa:
m.mosakowska@gminarozan.pl

Podatki i opłaty:
m.brudzziak@gminarozan.pl

Księgowość szkół i przedszkola:
i.krupka@gminarozan.pl

Rachuby, plac szkół i przedszkola:
m.skrzecz@gminarozan.pl

**Kierownik referatu planowania przestrzenne-
go, inwestycji, dróg i ochrony środowiska:**
ugrzan@gminarozan.pl

Planowanie przestrzenne:
ugrozan@gminarozan.pl

Inwestycje: w.wnuk@gminarozan.pl

Drogi i zamówienia publiczne:
ugrozan@gminarozan.pl

Gospodarka mieniem komunalnym i rolnictwo:
i.dobrosielska@gminarozan.pl

Ochrona środowiska: a.ostrowska@gminarozan.pl

Kierownik referatu oświaty, kultury i sportu:
k.ogonowska@gminarozan.pl

**Oświata oraz rozwiązywanie problemów
alkoholowych i przeciwdziałanie patologiom
społecznym:** k.ogonowska@gminarozan.pl

Sport: sport@gminarozan.pl

Kierownik urzędu stanu cywilnego:
b.kornacka@gminarozan.pl

**Sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów
osobistych:** b.kornacka@gminarozan.pl

Promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych:
k.zamojska@gminarozan.pl

997 POLICJA

71 77 391 Różan, ul. Lwowska

998, 112 STRAŻ POŻARNA

Różan, ul. Warszawska, 76 69 008

999 POGOTOWIE RATUNKOWE

Różan, ul. Warszawska

71 77 200, 71 77 210

Policyjny telefon KPP w Makowie Maz.

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

(22) 62 102 51

800 120 226 tel. zaufania o przestępstwach
w rodzinie

Gdy znów do murów klajstrem świeżym
Przylepiąc zaczął obwieszczenia,
Gdy „do ludności”, „do żołnierzy”
Na alarm czarny druk uderzy
I byle drab, i byle szczeniak
W odwieczne kłamstwo ich uwierzy,
Że trzeba iść i z armat walić,
Mordować, grabić, truć i palić;
Gdy zaczął na tysięczną modłę
Ojczyznę szarpać deklamacją
I ludzi kolorowym godłem,
I judzić „historyczną racją”,
O piędzi, chwale i rubieży,
O ojcach, dziadach i sztandarach,
O bohaterach i ofiarach;
Gdy wyjdzie biskup, pastor, rabin
Pobłogosławić twój karabin,
Bo mu sam Pan Bóg szepnął z nieba,
Że za ojczyznę – bić się trzeba;
Kiedy rozścierwi się, rozchami
Wrzask liter pierwszych stron dzienników,
A stado dzikich bab – kwiatami
Obrzucać zacznie „żołnierzyków”.

– O, przyjacielu nieuczony,
Mój bliźni z tej czy innej ziemi!
Wiedz, że na twroge biją w dzwony
Króle z panami brzuchatemi;
Wiedz, że to bujda, granda zwykła,
Gdy ci wołają: „Broń na ramię!”,
Że im gdzieś nafta z ziemi sikła
I obrodziła dolarami;
Że coś im w bankach nie sztytuje,
Że gdzieś zwęszyli kasy pełne
Lub upatrzyły tłuste suje
Cło jakieś grubsze na bawelnę.
Rznij karabinem w bruk ulicy!
Twoja jest krew, a ich jest nafta!
I od stolicy do stolicy
Zawołaj broniąc swej krwawicy:
„Bujać – to my, panowie szlachta!”

J. Tuwim

Szewc

Złotą nitką wyszyte serce ludzkie
Jest w nim wiele ciepła oraz pomocy ludzkiej
Serce złotą nicią tkane i każdego dnia naprawiane
Z tej nici powstają marzenia
Z tej nici człowiek rozumie sens swojego istnienia.

Nic ta wije się, pozostawiając w nas ludzki cień
Przebija ból, pozostawiając miłe wspomnienia
I ten szewc pokazuje nam ludzkie pragnienia
Tkanie powoli, bez pośpiechu
Aby człowiek nie żył w biegu.

Praca ta wiele lat trwa
Aby serce wytknąć jak najlepiej się da
Pokryte uśmiechem, drogocenną wartością
A i tak człowiek gubi je chwilową złością.

Serce wiele od życia dostaje
Serce wiele rozumie
Serce wiele daje
Nie bądź mną zachwycony,
Lecz takaj serce zmartwione.

Ono potrzebuje czułości
Ono potrzebuje radości
Delikatnie tkane i na wiele lat ukształtowane
Piękne okryte złotą nicią
Bije do ostatniego tchnienia naszego życia.

Martyna Peplowska

DNI RÓŻANA RAPORT O STANIE GMINY PIKNIK MILITARNY
Z OBRAD RADY MIEJSKIEJ SZKOŁA Z POWERem

ŚWIERSZCZ ZŁAŃSKI

TU BĘDĘ...

3 maja obchodziliśmy 231. Rocznicę Uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Z tej okazji w całym kraju odbywały się różnego rodzaju uroczystości, parady, marsze, zawody sportowe czy pikniki rodzinne.

W Różanie obchody święta Konstytucji 3 Maja połączone ze Świętem Strażaka rozpoczęły się tradycyjnie od uroczystej mszy świętej w intencji Ojczyzny i Druhów Strażaków. Przed mszą harcerze z 12 Różańskiej Drużyny Harcerskiej Niezłomni rozdawali symboliczne kotyliony. Tuż po niej mieszkańcy, strażacy i samorządowcy przy muzycznej oprawie orkiestry The OrchestRose pod dyrekcją Tomasa Grześkowicza przemaszzerowali na Plac Obrońców Różana. Tam z należnymi honorami złożono bukiety i wiązanki kwiatów pod pomnikami pamięci narodowej.

Kolejnym punktem obchodów był występ artystyczny strażackiego zespołu Iskrzące Płomienie. W rolę prowadzącego wcielił się dh Ryszard Nowaczewski, członek Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP woj. mazowieckiego. Na program koncertu złożyły się pieśni strażackie i patriotyczne opatrzone komentarzem historycznym o wydarzeniach związanych z odzyskaniem niepodległości.

Występ artystyczny sfinansowano z dotacji Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja Niepodległość po polsku. M.Cachel

Porządki z OSP Szygi

Strażacy z Szyg zorganizowali akcję sprzątania okolicznych lasów i terenu wokół wsi. Wszystko odbyło się 9 kwietnia. To pierwsza taka akcja ale, jak twierdzą organizatorzy, nie ostatnia.

Głównym celem było budowanie świadomości dzieci jak ważne jest dbanie o wspólne środowisko. Tomasz Karaśkiewicz przedstawił prezentację na temat oddziaływania człowieka na środowisko i zasad prawidłowej segregacji śmieci. Po takiej dawce informacji można było wyruszyć na sprzątanie. Wszyscy zostali wyposażeni w rękawiczki oraz kolorowe worki na śmieci. W trzech grupach wraz z opiekunami wyjechali w teren wozami strażackimi. Nie mając już żadnych wątpliwości, który śmieć do jakiego worka, z uśmiechami na twarzach wysprzątali leśne tereny. Z poboczy i rowów zniknęły butelki szklane i plastikowe, puszki aluminiowe, folie, reklamówki czy opony samochodowe. Każdy z uczestników otrzymał od burmistrza i organizatora sprzątania pamiątkowy dyplom. Na zakończenie odbyło się integracyjne ognisko z prezentacją możliwości wozów bojowych OSP Szygi.

Nie sądziliśmy, że zbieramy aż tyle worków wypełnionych po brzegi śmieciami i odpadami. Dziękujemy wszystkim druhom za liczne przybycie oraz pomoc, a także dzieciom za aktywny udział - podsumował pomysłodawca sprzątania Tomasz Karaśkiewicz. M.Cachel

ILUZJON

Od lewej: ks. A. Bardłowski, burmistrz P. Świderski i Przewodniczący Rady Miejskiej Z. Janyszko podczas ceremonii składania kwiatów w dniu obchodów święta 3 Maja. Rynek miejski 03.05.br.

Uczestnicy akcji sprzątania - Wiosenne porządki z OSP Szygi - 09.04.br.

Komendant gminny Ochotniczych Straży Pożarnych P. Krawczyk na czele pocztów sztandarowych podczas obchodów Święta Wojska Polskiego. Cmentarz, 15.08. br.

Fot. rozan.esesja.pl

Z OBRAD RADY MIEJSKIEJ

Sesja XL - 13.04.2022 r.

Radni w drodze uchwały przyjęli ryczałtową stawkę opłaty za odbiór odpadów komunalnych za rok od domu letniskowego albo nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe w kwocie 206 zł (181 zł w 2020 r.). Natomiast w przypadku nie sortowania śmieci opłata wzrasta do wysokości 412 zł (362 zł w 2020 r.).

Sesja XLI - 28.04.2022 r.

Po długiej przerwie związanej z panującym stanem epidemiologicznym, obrady wznowiono z udziałem sołtysów, dyrektorów i kierowników gminnych jednostek organizacyjnych. Podczas obrad radni zapoznali się z:

- sprawozdaniem z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Różaniu za 2021r.
- sprawozdaniem z realizacji zadań zawartych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Różan na lata za 2021 r.
- sprawozdaniem z realizacji programu wspierania rodziny w Gminie Różan na lata 2021-2023.
- sprawozdaniem z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Różan za 2021 r.

Sesja XLII - 30.05.2022 r.

Teren kontrolowany

W obradach uczestniczyli goście z Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych: dyrektor - Krzysztof Madaj, zastępca dyrektora - Aneta Korczyk, kierownik sekcji składowiska odpadów promieniotwórczych w Różaniu - Radosław Napiórkowski oraz rzecznik prasowy Joanna Furtak. Przedstawili raport za rok 2021 zawierający wyniki monitoringu radiologicznego terenu i otoczenia składowiska, które stanowiły podstawę do oceny bezpieczeństwa KSOP oraz opis działań komunikacyjnych realizowanych w danym roku. Oceny bezpieczeństwa dla tego typu obiektów dokonuje Państwowa Agencja Atomistyki (PAA), która posiada ustawowe kompetencje w tym zakresie. Zgodnie z ostatnią oceną PAA nie obserwuje się negatywnego wpływu

składowiska odpadów promieniotwórczych w Różaniu na zdrowie ludzi oraz otaczające środowisko. Zgodnie z informacjami raportu przetworzone odpady dostarczone do KSOP w 2021 r. pochodzą głównie z medycyny szpitali, stacji krwiodawstwa, z produkcji radiofarmaceutyków służących do diagnostyki i leczenia m.in. nowotworów, a także z instytutów badawczych, uniwersytetów i przemysłu. W 2021 r. do KSOP przybyło 6 transportów w sumie 23,10 m³ odpadów.

Burmistrz z absolutorium

Burmistrz zapoznał radnych z raportem o stanie gminy za 2021 r. Obejmował on podsumowanie działalności burmistrza w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. Jednak jednym z najważniejszych punktów sesji było podsumowanie wykonania budżetu za miniony rok i udzielenie absolutorium, gdzie radni jednogłośnie 14 głosami za (1 radny nieobecny) podjęli uchwałę w sprawie jego udzielenia.

Nowe stawki

Radni w drodze uchwały określili górne stawki opłat za usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych (tzw. szamb) i transportu nieczystości ciekłych na terenie gminy. Po przeanalizowaniu kalkulacji przedstawionej przez ZGK sp. z o.o. prowadzący działalność w tym zakresie mając na uwadze wzrost kosztów i brak aktualizacji stawek od 2015 r., przyjęto nowe zapewniające pokrycie ponoszonych kosztów w wysokości:

Strefa I - Różan, Chrzczonki, Dyszobaba, Prycanowo, Miłony, Podborze (do 5 km):

- za 1m³ ścieków - 37,15 zł;

Strefa II - Dąbrówka, Kaszewiec, Mroczy-Rębiszewo, Szygi, Załęże Wielkie, Załęże-Gartki, Załęże-Sędzieta (od 5 do 7,5 km):

- za 1m³ ścieków 45,72 zł;

Strefa III - Chelsty, Dzbądz, Załużcie, Zawady-Ponikiew, Załęże-Eliasze (od 7,5 do 10 km)

- za 1m³ ścieków 54,28 zł.

Sołtys Jerzy Peplowski dopytywał - *Dlaczego nie mogą być dotowane ścieki?*

- Po skonsultowaniu z mecenasem, który nie znalazł w przepisach prawnych możliwości dotowania ścieków odbieranych pojazdami asenizacyjnymi...a znalazł kilka orzeczeń sądowych, które uchylały uchwały podjęte przez radę gminy, która umożliwiała dotowanie ścieków odbieranych od gospodarstw indywidualnych, (...) nie ma możliwości dotowania zbiorników bezodpływowych - wyjaśnił prezes ZGK - Maciej Wróblewski.

Natomiast radny Dominik Podlasin dopytywał, czy gmina ma możliwość dofinansowania przydomowych oczyszczalni ścieków?

- Na dzień dzisiejszy nie. Od przyszedłego roku taki program dotacyjny na przydomowe oczyszczalnie ścieków podobnie jak na wymianę pieców powinien zostać ogłoszony - objaśnił burmistrz.

W dalszej kolejności radni zapoznali się z informacją o stanie bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy Różan za 2021 r. Z przeprowadzonej analizy wynika, że przestępczość na terenie miasta i gminy Różan utrzymuje się na podobnym poziomie w porównaniu do 2020 r., jednak w niewielkim stopniu zmienił się charakter przestępstw.

Dnia 28 czerwca i 29 lipca odbyły się kolejne posiedzenia rady miejskiej. Radni podjęli uchwały w sprawie zmian w budżecie na rok 2022 i Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2022-2025.

Sesja XLV - 29.08.2022 r.

Gmina zobowiązana jest do zorganizowania bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dzieci, młodzieży i uczniów niepełnosprawnych albo zwrot rodzicom kosztów przewozu do najbliższego przedszkola, szkoły czy ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego. W związku z tym ustalono średnią cenę paliwa, która ma wpływ na kwotę zwrotu tych kosztów na rok szkolny 2022/2023. W celu ustalenia średniej ceny dokonano rozeznania cen paliw wśród dostawców. Biorąc to pod uwagę (na dzień 29 sierpnia br.) ustalono średnią cenę paliwa na poziomie:

- 1) benzyna Pb 95 - 6,60 zł,
- 2) olej napędowy - 7,65 zł,
- 3) LPG - 3,07 zł.

Nagrania audio z posiedzeń Komisji oraz sesji Rady Miejskiej w Różaniu udostępniane są w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Różaniu pod adresem www.rozan.bipgminy.pl, natomiast materiały na poszczególne posiedzenia zamieszczane są pod adresem www.rozan.esesja.pl. Transmisje online udostępniane są na stronie swierszcz.gouk.pl.

M.Cachel

W dniu 22 lipca zmarł
Pan Adam Chrzanowski
Burmistrz Miasta i Gminy Różan
w latach 1992 – 1993.

Kanada zajmuje 1. miejsce w rankingu najlepszych krajów w 2021 r.

Przez kilka lat na miejscu drugim i raz na miejscu trzecim od momentu powstania raportu, Kanada w końcu wspięła się na miejsce pierwsze w szóstej edycji corocznego rankingu U.S. News & World Report opublikowanego w br. Zajęła je zarówno pod względem jakości życia, jak i celu społecznego, co oznacza, że jest postrzegana jako stabilne i bezpieczne państwo, w którym jednostki mogą się rozwijać i prosperować, oraz jest otwarte i sprawiedliwe. Większość krajów, które zajęły najwyższe miejsca w 2021 r., pochodzi z Europy Zachodniej ale w pierwszej 10 jest również Australia, Nowa Zelandia i Japonia – która zajmuje 2. miejsce w klasyfikacji generalnej.

10 najlepszych krajów na świecie: Kanada, Japonia, Niemcy, Szwajcaria, Australia, Stany Zjednoczone, Nowa Zelandia, Wielka Brytania, Szwecja, Holandia.

Raport – utworzony we współpracy z BAV Group, jednostką globalnej firmy zajmującej się komunikacją marketingową VMLY & R i Wharton School of the University of Pensylwania – opiera się na ankiecie, w której poproszono ponad 17 000 osób z czterech regionów o ocenę postrzegania 78 krajów na podstawie 76 różnych wskaźników. Polska znalazła się na 43 miejscu rankingu. (usnews.com)

Tysiące sztuk bydła padło na początku czerwca br. w południowo-zachodnim Kansas USA z powodu stresu ciepłego wywołanego gwałtownie rosnącymi temperaturami, wysokiej wilgotności i niewielkiego wiatru. Temperatury osiągały tam ponad 37°C.

Ostateczna liczba padłych zwierząt pozostaje niejasna, ale do 16.06. zgłoszono co najmniej 2000 zgonów związanych z upałem. ...Mielismy ogromny skok wilgotności, a jednocześnie prędkość wiatru znacznie spadła, co jest rzadkością w zachodnim Kansas. I właśnie ta nagła zmiana, która nie pozwoliła bydłu na zaaklimatyzowanie się, spowodowała u nich stres cieplny - powiedział A.J. Tarpo, weterynarz z Kansas State University.

Padnięte bydło stanowi ogromną stratę ekonomiczną, ponieważ zwierzęta, które zazwyczaj ważą około 650 kg, są warte około 2000 USD za sztukę. Tego typu sytuacje związane z ciepłem są rzadkie, ponieważ rancherzy podejmują środki ostrożności, takie jak dostarczanie dodatkowej wody pitnej, zmieniając czas karmienia, aby zwierzęta nie trawiły podczas upałów w ciągu dnia oraz używają systemów tryskaczowych do chłodzenia.

Sydney

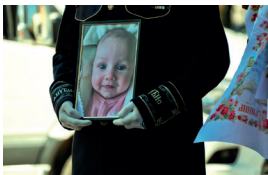
Tysiące Australijczyków otrzymało rozkaz ewakuacji swoich domów w Sydney, w niedzielę 3 lipca br., gdy ulewne deszcze uderzyły w największe miasto kraju, a wody powodziowe zalały jego obrzeża. Drogi w całym mieście zostały odcięte, a władze poinformowały, że w zachodnim Sydney, obszarze, który został zalany poważnymi powodzią w marcu, obowiązywały co najmniej 18 nakazów ewakuacji. Australia znalazła się na szczycie zmian klimatycznych, a susze, śmiertelne pożary buszu, zanikanie Wielkiej Rafy Koralowej i powódzie stały się bardziej powszechne i intensywne. W Camden, południowo-zachodniej części Sydney, gdzie mieszka ponad 100 000 osób, lokalne sklepy i stacje benzynowe zostały zalane przez wody powodziowe. Służby ratunkowe przeprowadziły 29 akcji ratowniczych i zostały wezwane ponad 1400 razy w ciągu ostatnich 24 godzin. Powódź na wschodnim wybrzeżu w marcu - spowodowana silnymi burzami, które zdewastowały zachód Sydney - pochłonęła 20 ofiar.

Wojna w Ukrainie

Od początku wojny zginęły dziesiątki tysięcy Ukraińców. Każdy dzień przynosi nowe pomniki na ich cześć. Każdego dnia giną cywile i żołnierze Ukrainy i Rosji. Prawie każdego dnia odczuwamy bardziej instynktownie poczucie wojny i śmierci. Poniżej obrazy, które odzwierciedlają straszliwe żniwo rosyjskiej okupacji w Irpinie, długą procesję na cześć poległych żołnierzy i dziecka zabitego w Odessie. Są pogrzeby i pomniki w Kijowie i Lwowie, Charkowie i innych miastach. Ofiary wojny pamiętane na bardzo różne sposoby - od ceremonii na dużą skalę po małe i intymne. Bez względu na to, jaką formę przyjmie pamięć, dla Ukraińców dzieje się to zbyt często.

Grabarz przygotowuje grunt pod pogrzeb na cmentarzu 21 kwietnia w Irpin w Ukrainie.

Osoba trzyma zdjęcie 3-miesięcznej Kiry Hłodan, która zginęła podczas ataku rakietowego. Uroczystość pogrzebowa w katedrze Przemienienia Pańskiego w Odessie na Ukrainie.

Kobieta przytula chłopca trzymającego portret jednego z dziewięciu żołnierzy, którzy zginęli w rosyjskim ataku rakietowym, podczas ceremonii pożegnalnej w Winnicy na Ukrainie 29 maja.

Siostra Oksenja Tarasiewa oplakuje podczas ceremonii pogrzebowej ukraińskich żołnierzy Oksenja Tarasiewa, Ihora Skakuna i Rostysława Tomkiwa. Lwów 18 czerwca.

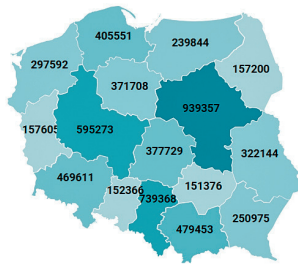
Młoda dziewczyna zakrywa oczy podczas uroczystości pogrzebowych ukraińskiego żołnierza Rusłana Borowyka w Kijowie 4 maja.

Przypadki koronawirusa w Polsce

Stan na 7 września, godz. 10:30

tn24.pl

Wszystkie zakażenia:	6198213
Dzisiejsze zakażenia:	4450
Wszystkie śmiertelne:	117194
Dzisiejsze śmiertelne:	20

Fot. B.Biedrzycka

Zmarł Ignacy Gogolewski

Aktor teatralny i filmowy, reżyser oraz scenarzysta; urodził się w 1931 r. w Ciechanowie. Zmarł 15 maja 2022 br. Gogolewski nazywany był jednym z ostatnich mistrzów starej szkoły aktorskiej o ogromnym talencie dramatycznym i lirycznym i niezwykłym wyczuciu słowa i melodyki. Gościł w Różanie 2 grudnia 1998 r. występując w spektaklu o A. Mickiewiczu. Udzielił wtydeń wywiadu ŚR. (12/1998 ŚR.)

- NBP = Narod Bez Pienędzy (*)
- Herbata bez cukru, piec bez węgla, szkoły bez nauczycieli, rzeki bez ryb ... (Odra)
- No jasne! Po co pisowi podsłuchy elektroniczne, jak ma u zaprzyjaźnionej mafii kilkadziesiąt tysięcy wywiadowni, potocznie zwanych konfesjonami (p+s)
- Staram się nie mierzyć innych swoją miarą, łatwo się przeliczyć. (Michał)
- Trzeba będzie jeszcze trochę odczekać zanim ludzie wychowani w epoce komputerów dojdą do władzy i mam nadzieję nie będą mieli problemów ze zrozumieniem jak to wszystko działa. (Kamil)
- Za 10 lat bezwładność prawa będzie jeszcze bardziej odczuwalna. Świat przyspiesza, nasze jego pojmowanie niestety nie (Mich)
- Jeśli wyłączyć to co drożeje to inflacja wynosi 0. (glapa)
- Ceny rosną przejściowo. Proszę wstrzymać się z zakupami do jesieni. (%)
- Z panią Le Pen mamy tyle wspólnego co z panem Putinem (J.K.)
- Tuska wina, Tuska wina, Tuska bardzo wielka wina! (trunkituska)
- Wszystkie dowody zamachu zostały zniszczone i nie istnieją, co stanowi ostateczny dowód na to, że do niego doszło. (a.m.)
- I jaki ma pan program? - TVP1, TVP2, TVP INFO i parę programów radiowych. (wyborczy)
- Z powodu epidemii sklep nieczynny do odwołania. Zamówiony towar można odebrać 14 marca w godz. 12-14. Główne drzwi będą zamknięte, ale sklepowa da od tyłu. (korona)
- Wywał z TVP te kabarety, robią nam za dużą konkurencję. (dziwaczka)
- Kryzys nam nie grozi, bo nie było ... dobrobytu (tak to)
- Lepszy kryzys w USA niż dobrobyt w Rosji (Lok)
- Problem dla Polski polega na tym, że będzie i kryzys w USA i dobrobyt w Rosji (fdf)
- Lokujcie kapitał w rublach, unikniecie inflacji (glapa)
- Rosja przestała finansować dobrobyt Zachodu tanimi paliwami, to mamy recesję. Za to zostaliśmy ubogaceni biednym sąsiadem na wschodzie. Głuszej polityki ekonomicznej nie można sobie wyobrazić. (pam)
- I taki pustak bez pojęcia o parlamentarzystwie, zasiada w ławach poselskich!!!, że śmiechem informuje dziennikarza, że głosowała tak jak klub, ale w jakiej sprawie to nie wie!!! (emerytka)
- Religia najbardziej pomaga tym, którzy ją głoszą. (wiocha)
- Jeśli zdobędziemy władzę, nie oddamy jej już nigdy, chyba że zostaniemy wyniesieni z naszych gabinetów jako trupy. (J.K.-2013r.)
- Moja babcia jest zagorzałą katoliczką i ja też po babci jestem za gorzałą. (Edek)
- Dzieci i rodzice dostali 500+. Młodzi do 26 roku nie płacą podatku, emeryci 13-stki. Przydałoby się coś dla tych, co na to wszystko pracują. (pozytyw)
- W Ukrainie komik został prezydentem, w Polsce prezydent stał się komikiem... (Bez nika)
- O człowieku, który chce zabierać polskie obywatelstwo tym, którzy myślą inaczej niż on trzeba nie tylko mówić - trzeba GŁOŚNO KRZYCZEĆ!!! (MS)

Fot. youtube - gmina Różan - 2017r.

Raport o stanie gminy

Raport zawiera ogólną charakterystykę gminy oraz istotne informacje dotyczące jej funkcjonowania w roku ubiegłym. Został sporządzony przez burmistrza i przyjęty przez radę gminy na XLII sesji w dniu 30 maja br. W tekście poniżej zaprezentowano wybrane fragmenty. Pełny tekst dostępny jest na stronach internetowych gminy i swierszcz.gouk.pl.

Notka demograficzna

Gmina Różan zajmuje powierzchnię 8435,68 ha i jest zamieszkiwana przez 4373 mieszkańców (stan na 31.12.2021 r. w 2012 r. - 4401 mieszkańców) w tym 2253 osoby to kobiety, a 2120 mężczyźni. W 2021 r. na terenie gminy odnotowano 35 urodzeń (w 2020 r. - 50) i 52 zgony (w 2020 - 66). Oznacza to ujemny przyrost naturalny. Nie powtórzył się wzrost urodzeń z roku 2020, ale mimo to gmina Różan oprócz remontów, modernizacji i unowocześnianiu już istniejącej infrastruktury oświatowej, podjęła działania zmierzające do rozbudowy przedszkola samorządowego. Jednocześnie występuje konieczność stworzenia profesjonalnego zaplecza do obsługi osób niepełnosprawnych oraz zabezpieczenie pomocy dla coraz większej ilości osób starszych. W tym celu będą prowadzone działania do stworzenia placówki - środowiskowy dom samopomocy w miejscowości Załuzie oraz kontynuowane działania w zakresie prowadzenia dziennego domu pobytu Senior+ w Różaniu.

W ciągu lat 2014 - 2021 liczba mieszkańców spadła o 152 osoby.

Gminę Różan cechuje niska gęstość zaludnienia, niezmienna na przestrzeni lat. Waha się wokół 53 osób na 1 km² (średnia krajowa 123 osoby, wojewódzka 150 osób, a w rozproszonym powiecie makowskim to 43 osoby na 1 km²). W porównaniu z innymi gminami miejsko-wiejskimi Różan cechował się niższą gęstością zaludnienia - średnia gmin miejsko-wiejskich kraju wynosiła 86 osób, a województwa mazowieckiego - 127 osoby na 1 km².

Liczba mieszkańców z podziałem na poszczególne sołectwa przedstawiała się następująco: Chelsty - 103, Chrzczonki - 86, Dąbrówka - 38, Dyszobaba - 220, Dzbądz - 228, Kaszewiec - 67, Miłony - 61,

Mroczi-Rębiszewo - 41, Paulinowo - 71, Podborze - 99, Prycanowo - 51, Szygi - 97, Załęże-Eliasze - 41, Załęże-Gartki - 47, Załęże-Sędzieta - 33, Załęże Wielkie - 120, Załuzie - 249 i Zawady-Ponikiew - 31 osób.

Liczba ludności w mieście spadała o 19 osób, a na terenach wiejskich o 9 (miasto liczy 2690 osób, wieś 1683 osoby).

Bezrobocie i rynek pracy

W dniu 31.12.2021 roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy pozostawało 302 mieszkańców gminy Różan. W porównaniu do 2020 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie wzrosła o 11 osób. Prawdopodobnie miało to związek z pandemią COVID-19. W 2021 r. tylko w ramach prac społecznie użytecznych zatrudnionych było 9 osób, kolejne odbywały odpłatny staż, w ramach prac interwencyjnych zatrudniano kilka osób. Perspektywy dotyczące skali bezrobocia na terenie gminy można ocenić jako dobre. Powstają nowe miejsca pracy w handlu, gastronomii i usługach. Gmina zabiega o sciążenie poważnego inwestora, który deklaruje zatrudnienie ponad 200 osób. Wydaje się, że ciężące nad Różaniem fatum składowiska odpadów promieniotwórczych, przestaje mieć znaczenie i rodzić obawy przed inwestowaniem na terenie gminy.

Ogólne informacje finansowe

Budżet gminy Różan wzrósł o ponad 2,8 mln zł (37.294.595,89 zł). Dynamika wzrostu wskazuje, że gmina Różan rozwija się pomimo rosnących kosztów funkcjonowania różnych sfer życia publicznego.

Dochody w kwocie 10,5 mln złotych stanowią rekompensata z tytułu lokalizacji na terenie gminy Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych. Ważne i zasługujące na

uwagę jest, że udział tej rekompensaty z uwagi na jej stały charakter w dochodach spada. Duża w tym zasługa rady miejskiej, która podchodzi ze zrozumieniem do proponowanych przez burmistrza zmian, mających stopniowo uniezależniać gminę od tego ustawowego odškodowania. W chwili obecnej opłata z tytułu lokalizacji KSOP stanowi już tylko około 28% budżetu gminy, z blisko 40% w 2015 r. Ubiegłoroczny budżet gminy zamknął się nadwyżką w kwocie 3.941.063,21 zł. Dochody podatkowe wzrosły o ponad 17%, a dług gminy wyniósł 266.000,00 zł (budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Dyszobaba). Wydatki na cele majątkowe utrzymują się na podobnym poziomie od kilku lat i stanowią 19% wydatków. Mogłyby być wyższe, gdyby nie konieczność dotowania cen wody, ścieków i wywozu śmieci - około 1,5 mln zł w 2021 r. Coraz większe jest też obciążenie współfinansowania ze środków samorządowych rosnących wydatków na oświatę (szkołę, przedszkole) i pomoc społeczną.

Na terenie gminy Różan funkcjonuje fundusz sołecki. Gmina realizuje w ten sposób zadania własne w ramach partycypacji obywatelskiej mieszkańców sołectw. Ze środków funduszu realizowane są wydatki na remonty dróg żwirowych, zakupy sprzętu i wyposażenia do istniejących remiz OSP i świetlic wiejskich, opracowania dokumentacji technicznej na budowę infrastruktury technicznej i jej budowa. Fundusz sołecki pełni de facto rolę budżetu obywatelskiego. Integruje mieszkańców wsi i angażuje ich do podejmowania decyzji bezpośrednio wpływających na poprawę jakości ich życia.

Mienie komunalne

Samorząd posiadał w zasobie grunty przeznaczone pod budownictwo o pow. 20,65 ha, grunty rolne o powierzchni 11,63 ha, grunty rekreacyjne o łącznej powierzchni 6,67 ha, grunty inne o powierzchni 52,07 ha, w tym grunty przeznaczone pod budowę zbiornika wodnego na rzece Różanicy o powierzchni 26,16 ha. Gmina jest właścicielem 7 działek przeznaczonych pod zabudowę zagrodową o powierzchni 0,87 ha, drogi o nawierzchni utwardzonej i ulepszanej o pow. 39,70 ha. Jest właścicielem 6 budynków wielorodzinnych, budynku dwurodzinnego, 3 obiektów szkolnych tj. budynku szkoły, budynku przedszkola, budynku hali sportowej, 2 budynków użyteczności publicznej (urząd gminy, budynek socjalno-biuroowy ZGK sp. z o.o.), budynek po byłym przedszkolu adaptowany na potrzeby: służby zdrowia, dziennego domu Senior+ i dla potrzeb Gminnej Biblioteki Publicznej, 4 budynków świetlic wiejskich, 5 stacji uzdatniania wody, oczyszczalni ścieków, kiosku, PSZOK zlokalizowanego na zrekultywowanym wysypisku odpadów komunalnych, sieci kanalizacji sanitarnej o długości - 34,47 km (2020 - 27,74 km), sieci wodociągowej o długości - 122,34 km (2020 - 120,14 km) i 1 pojazdu (bus szkolny). Ponadto gmina przejęła z mocy prawa, w wyniku podziałów nieruchomości grunty o powierzchni 5028 m² pod drogi gminne. Przebudowane zostały drogi w Szygach - 577,60 m i w Załężu Wielkim - 954,20 m.

Lad przestrzenny

Na koniec 2021 r. pozostawało aktualnych 13 dokumentów planistycznych dotyczących: części wsi Dzbądz, sołectw Szygi i Zawady-Ponikiew, Prycanowa i Podborza, Chelst, Kaszewca, Paulinowa, Dyszobaby, części obszaru miasta od Narwi do Rynku i prawej strony ul. Cmentarnej, dotyczącego części miasta, zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy (piąta zmiana) i zagospodarowania przestrzennego Placu Obrońców Różana.

Przystąpiono do opracowania nowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy. Z analizy istniejących planów wynika konieczność ich aktualizacji. Ma to związek z oczekiwaniami mieszkańców, co do możliwości gospodarczego korzystania ze swoich nieruchomości. Niestety spełnienie oczekiwań właścicieli nieruchomości częstokroć rozmija się z obowiązującymi dla danego terenu możliwościami jego zagospodarowania, a w konsekwencji przekłada się na odmowę zmiany planu przez organ nadzoru. W wyniku negatywnej oceny studium przez Wody Polskie i braku uzgodnień, prace nad uchwałą zostały wstrzymane.

Generalnie, obowiązujące przepisy utrudniają zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Procedura ich nowelizacji jest długotrwała i skomplikowana, uzgodnienia trwają miesiącami i latami. Z praktycznego punktu widzenia w lepszej sytuacji planistycznej są właściciele nieruchomości położonych na obszarach nie objętych planem miejscowym.

Dokonano zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, która obejmuje możliwość budowy stacji zaopatrującej gminę w gaz ziemny oraz budowę centrum logistycznego na terenie miasta. Powiększono granice administracyjne miasta Różan o 533,29 ha (przyłączono część wsi Paulinowo do miasta Różan). Zmiany obowiązują od 1 stycznia 2022 r.

Pomoc społeczna

Głównym organizatorem pomocy społecznej na terenie gminy jest Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS). Pracownicy socjalni OPS prowadzą na bieżąco rozeznanie w środowisku w zakresie funkcjonowania mieszkańców. Potrzebujący objęci są pracą socjalną, a ci o bardzo niskich dochodach otrzymują pomoc finansową. W 2021 r. przyznano i wypłacono świadczenia pieniężne dla 155 świadczeniobiorców na kwotę 260.229,98 zł.

OPS realizował również świadczenia pieniężne. Pracą socjalną objęto 370 osób. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacono 30 osobom na kwotę 16.671,00 zł. Opłacono posiłek dla 277 świadczeniobiorców w kwocie 138.671,00 zł. Objęto 34 osoby standardowymi środowiskowymi usługami opiekuńczymi w miejscu ich zamieszkania. W domach pomocy społecznej przebywało 8 osób za pobyt, których gmina dopłaciła 237.502,16 zł. OPS wypłacał również: zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (tzw.

becikowe), zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, zaliczki alimentacyjne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenia emerytalno – rentowe, składki na ubezpieczenia zdrowotne, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie rodzicielskie, świadczenie wychowawcze Rodzina 500+, dodatki mieszkaniowe i energetyczne. Ośrodek, we współpracy z placówkami oświatowymi, pomagał rodzicom w rodzinach problemowych i dysfunkcyjnych w pełnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych. Poradnictwo rodzinne realizowane było poprzez terapię rodzinną odnoszącą się do szeroko rozumianych problemów funkcjonowania rodziny, w tym problemów wychowawczych oraz problemów opieki nad osobą niepełnosprawną.

W gminie nie występował problem bezdomności jednak OPS posiada stosowne porozumienie ze schroniskiem dla osób bezdomnych, gdzie można umieścić osoby bezdomne niezdolne do samodzielnego życia.

Przeciwdziałanie uzależnieniom

W gminie występują uzależnienia od alkoholu, narkotyków i palenia tytoniu. Problemami tymi zajmuje się głównie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W tym zakresie współpracuje ze szkołami, Policją, OPS, Poradnią Rodzinną w Makowie Maz., Poradnią Leczenia Uzależnień. Każdego roku rada miejska uchwała Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który jest finansowany ze środków własnych gminy – pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Poprzez imprezy promujące zdrowy styl życia, jak różnego rodzaju programy, spektakle, konkursy, zawody, gry i zabawy, organizowane w przedszkolu, szkole podstawowej, dociera do dużej grupy dzieci i młodzieży w celu uświadomienia zagrożeń wynikających z uzależnień. W gminie funkcjonują 2 grupy AA samopomocowe, w których osoby borykające się z problemem alkoholowym wspierają się nawzajem w utrzymaniu statusu trzeźwego alkoholika, grupa AlAnon dla współuzależnionych, oraz grupa wsparcia DDA dla dorosłych dzieci alkoholików.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalony w roku 2020, stanowił podstawę do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych.

W Domu Dziennego Pobytu funkcjonuje świetlica opiekuńczo-wychowawcza. Zajęcia pod opieką wychowawcy - terapeuty odbywają się we wszystkie dni robocze w godz. 14⁰⁰-18⁰⁰. Przeznaczona jest dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, ale przychodzą do niej również dzieci z tzw. rodzin normalnych. Integracja dzieci jest trudna, ale bardzo korzystna dla wszystkich uczestników. Świetlica zapewnia pomoc w nauce, rozwój zainteresowań, organizację czasu wolnego poprzez ciekawe i kształcące zabawy oraz zajęcia sportowe. Jej mankamentem jest brak stałej i efektywnej współpracy rodziców dziecka z pracownikiem świetlicy. Zajęcia w świetlicy opiekuńczo-wychowawczej i w GOUK to wspaniałe alternatywne formy spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież. W 2021 r. niektóre zajęcia

były prowadzone z udziałem uczestników Dziennego Domu Senior+.

Pomoc osobom niepełnosprawnym

W celu podniesienia, jakości życia osób niepełnosprawnych, uruchomiono w Różanie 2 gabinety rehabilitacyjne, które świadczą usługi w ramach kontraktu z NFZ. Usługi rehabilitacyjne są wykonywane również w domu chorego.

Wspierając działania w zakresie poprawy sprawności fizycznej i intelektualnej oraz aktywności życiowej ludzi starszych, GOUK przyjął pod opiekę Klub Seniora skupiający kilkunastu emerytów, w celu rozszerzenia działalności tego nieformalnego jeszcze stowarzyszenia. W 2021 r. w reżimie sanitarnym i przy okresowym zawieszeniu funkcjonował Dzienny Dom Senior+ z 15 uczestnikami, dobrze wyposażony w sprzęt do fizjoterapii.

Wydzielono miejsca parkingowe dla inwalidów na Placu Obrońców Różana, obok przychodni lekarskiej, przed halą sportową, przed GOUK. Zainstalowano windę w budynku urzędu gminy, co usprawniło funkcjonowanie osób starszych oraz niepełnosprawnych. Zmiana stereotypów i postaw społecznych wobec ludzi niepełnosprawnych następuje bardzo powoli, ale już jest zauważalna. Rokrocznie organizowane są dla osób niepełnosprawnych wakacyjne turnusy rehabilitacyjno-wypoczynkowe nad morzem, a ponadto osoby te objęte są opieką terapeutki zatrudnionej w OPS. Gmina poszukuje możliwości utworzenia placówki zapewniającej opiekę dorosłym osobom niepełnosprawnym w ramach Środowiskowego Domu Samopomocy.

Opieka zdrowotna mieszkańców

Podstawowa opieka medyczna w gminie opierała się na pracy dwóch lekarzy rodzinnych. Opinie mieszkańców, co do ich pracy pozostają różne. Gmina nie ma jednak na to większego wpływu, ponieważ są to gabinety prywatne. Wciąż występują poważne problemy związane z korzystaniem z porad specjalistycznych na miejscu. Coraz częściej pacjenci informują o trudnościach z otrzymaniem skierowania od lekarza rodzinnego do specjalisty.

Gmina uczestniczy w różnych zdrowotnych programach profilaktycznych dla mieszkańców. Posiada m.in. program szczepień zapobiegających odkleszczowemu zapaleniu mózgu.

Ograniczenie skutków bezrobocia

Wszyscy pozostający bez pracy, będący w wieku aktywności zawodowej oraz stosunkowo dobrym stanie zdrowia, są obejmowani aktywizacją społeczno - zawodową w różnych możliwych formach. Kierownik i pracownicy socjalni OPS w każdej rozmowie oferują kilka wariantów rozwiązania trudnej sytuacji życiowej, adekwatnych do możliwości. Są to między innymi: aktualne oferty pracy, oferty szkoleń i kursów umożliwiających podniesienie lub zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych, ewentualnie pomoc w kompletowaniu dokumentacji niezbędnej do orzeczenia niepełnosprawności. Zorganizowanie pomocy sąsiedzkiej lub objęcie usługami opiekuńczymi osób niepełnosprawnych również umożliwia

domownikiem podjęcie pracy zawodowej, nawet poza miejscem zamieszkania. W 2021 r. 4 rodzinom udzielono pomocy w oparciu o kontrakt socjalne.

Oświata, wychowanie, wypoczynek, baza sportowa i turystyczna

Na terenie gminy w roku szkolnym 2020/2021 były trzy placówki oświatowe: przedszkole, szkoła podstawowa i szkoła filialna w Załużu. Uczęszczało tam 472 uczniów i uczennic. W stosunku do poprzedniego roku szkolnego sieć przedszkoli i szkół podstawowych nie uległa zmianie, a liczba uczniów wzrosła o 13. W placówkach tych pracowało 57 nauczycieli oraz 36 pracowników administracji i obsługi. Z dniem 31 sierpnia nastąpiła likwidacja szkoły filialnej w Załużu. Dzieci uczęszczają do szkoły i przedszkola w Różanie. Placówki oświatowe funkcjonowały w 3 budynkach komunalnych. Większość nauczycieli posiada kwalifikacje do nauczania co najmniej dwóch przedmiotów i wszyscy posiadają wyższe wykształcenie magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym.

Na terenie gminy znajdują się obiekty sportowo-rekreacyjne: hala sportowa, stadion, boisko sportowe i place zabaw przy ul. Pogodnej, ul. Gdańskiej, ul. Szkolnej, boisko i plac zabaw we wsi Dyszobaba, boisko we wsi Dzbądz, boisko sportowe we wsi Mroczyki – Rębiszewo, plac zabaw we wsi Szygi, boisko we wsi Chęlski i place zabaw we wsi Podborze i Miłony.

Hala sportowa udostępniona jest w dni nauki szkolnej od 8⁰⁰ do 15⁰⁰ na potrzeby szkół, a w godzinach późniejszych do godz. 20⁰⁰ odbywają się zajęcia sportowo – rekreacyjne finansowane przez samorząd gminny. W okresie letnim zajęcia z młodzieżą odbywają się na stadionie miejskim. Na hali sportowej w sezonie letnim odbywają się zajęcia tylko w dni deszczowe i wietrzne, kiedy nie można prowadzić zajęć na stadionie. Zajęcia są prowadzone zgodnie z umowami i odbywają się z podziałem na sekcje: sekcja tenisa stołowego, piłki nożnej, piłki siatkowej dla uczniów szkoły podstawowej, sekcja Karate Kyokushin - dwie grupy wiekowe, sekcja piłki nożnej – orliki, młodziki i seniorzy oraz zajęcia fitness.

Realizacja uchwał rady miejskiej

Z przedstawionych przez burmistrza informacji oraz sprawozdań przyjmowanych przez radę miejską, dostępnych w systemie esesja oraz na stronie BIP gminy wynika stan realizacji wszystkich uchwał do realizacji których rada miejska nie wносиła zastrzeżeń tzn., żadne ze sprawozdań burmistrza nie zostało odrzucone.

Podsumowanie

Gmina pozostawała w stabilnej kondycji finansowo organizacyjnej. Racjonalna polityka finansowa wsparta środkami zewnętrznymi, pozwalała na realizację większości zaplanowanych zadań inwestycyjnych. Przeszkodą

na przyszłość może jedynie stanąć radykalne ograniczenie dochodów z tytułu udziału w podatkach (dochodowym i od osób prawnych), spowodowane działaniami proponowanymi przez rząd RP.

Rozpoczęto procedurę zmierzającą do rozbudowy budynku przedszkola samorządowego oraz zagospodarowania terenu Fortu nr 4.

Podjęte w ubiegłym roku działania zmierzające do zmiany granic miasta Różan posłużą m.in. stworzeniu doskonale zlokalizowanej strefy inwestycyjnej, przy drodze krajowej nr 61. Gmina stała się w ostatnim czasie obiektem zainteresowania poważnych inwestorów. Od powodzenia negocjacji w sprawie ulokowania np. centrum logistycznego, stacji dystrybucji gazu itp., będzie zależeć jej rozwój i przyszłość.

Ogromną nadzieją napawa ilość kontynuowanych i nowo rozpoczętych inwestycji w budownictwie mieszkaniowym jednorodzinnym. Uzbrajanie terenów pod takie inwestycje jest jednym z priorytetów władz samorządowych i zaczyna przynosić wymierne efekty. Powstają kolejne osiedla domów, co pozwala na ostrożny optymizm, jeśli chodzi o saldo migracji i spadek liczby mieszkańców.

Raport ma charakter ogólny. Wszystkie szczegółowe dane dotyczące realizacji zadań gminy znajdują się w sprawozdaniach przyjmowanych przez radę miejską.

Międzyszkolny Klub Kyokushin Karate
MKKK SHINKYOKUSHIN

**ZAPRASZAMY
na zajęcia**

Dzieci:
pon. 17:30 - 18:15
środa 17:30 - 18:15

Młodzież i dorośli:
pon. 18:30 - 20:00
środa 18:30 - 20:00

KARATE

PROSTO Z JAPONII

I trening 5 Września (poniedziałek)

prowadzący sensei **Marian Zając**

600 299 773

MKKK Shinkyokushin Północne Mazowsze

Treningi odbywają się
w hali sportowej,
ul. Szkolna 3

**Zapisy do
15 września**

Czas na biogaz!

Korzyści jakie może przynieść biogazownia w gminie

W obecnych czasach stale rośnie zapotrzebowanie na energię (głównie elektryczną i ciepłą). Niestety jej produkcja często jest droga i uciążliwa dla środowiska. Dlatego też coraz więcej państw wprowadza specjalne polityki produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Jedną z metod takiej polityki jest stymulowanie rozwoju technologii wytwarzania biogazu.

Oczywiście warunkiem do posiadania biogazowni w gminie jest przyzwolenie społeczne na jej budowę. Właśnie brak spełnienia tego podstawowego warunku jest obecnie barierą hamującą rozwój budowy biogazowni w Polsce. Brakuje wiedzy na temat funkcjonowania biogazowni i płynących stąd pożytków, a zamiast tego przesady, obawy i fałszywe wyobrażenia. Nieznajomość przedmiotu, mała ilość instalacji w kraju, a więc przykładów mających największą moc przekonywania sprawiają, że ludzie są pełni obaw i boją się, że nowe, nieznanne zakłóci istniejące w gminie status quo. W kraju przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, które zainstalowały już biogazownie wskazują na jej liczne zalety. Główną z nich jest zmniejszenie kosztów funkcjonowania oczyszczalni ścieków przez wykorzystanie biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła. W rezultacie powstała w biogazowni energię można wykorzystać na potrzeby oczyszczalni ścieków. Warto pamiętać, że biogazownia rozwiązuje problem zagospodarowania osadów ściekowych. Niesie to za sobą wymierne korzyści finansowe, które ponosi przedsiębiorstwo komunalne w związku z koniecznością przekazywania tych substancji podmiotom zajmującym się ich utylizacją. Nie ulega przy tym wątpliwości, że biogazownia stanowi jeden z najskuteczniejszych sposobów zagospodarowania osadów ściekowych. Ponadto jej funkcjonowanie pozwala uzyskać wartość dodaną w postaci odzysku energii elektrycznej i ciepłej.

Czym jest biogaz?

Zgodnie z definicją zawartą w dyrektywie Unii Europejskiej nr 2003/30/UE, biogaz to - paliwo gazowe produkowane z biomasy i lub ulegającej biodegradacji części odpadów, które może być oczyszczone do jakości naturalnego gazu, do użycia jako paliwo, lub gaz drzewny. Biogaz wytwarzany jest w procesie fermentacji beztlenowej odpadów organicz-

nych m.in. pozostających po produkcji rolniczej lub przemysłowej, składowanych na wysypiskach śmieci oraz pozostających po procesie oczyszczania ścieków komunalnych.

Jak powstaje biogaz z oczyszczalni ścieków?

Biogaz w oczyszczalni ścieków powstaje w wyniku fermentacji metanowej (beztlenowej) osadów pościekowych. Jest to najekologiczniejsza i – z ekonomicznego punktu widzenia – najkorzystniejsza forma utylizacji pozostałości po procesie oczyszczania ścieków komunalnych. Pierwszą na świecie biogazownię na oczyszczalni ścieków zbudowano w Wielkiej Brytanii w 1895 r., natomiast pierwsza w Polsce powstała w Poznaniu w roku 1928. Proces fermentacji metanowej odbywa się w specjalnych komorach. Polega on na wytwarzaniu metanu w procesie fermentacji tzw. substratu czyli osadów pościekowych. Powstały w ten sposób gaz jest stale lub okresowo odprowadzany do odpowiednio przystosowanych zbiorników, a następnie spalany w silnikach spalinowych wytwarzających energię elektryczną, ciepłą lub obie jednocześnie, w zależności jaką technologię się zastosuje.

Zastosowanie biogazu w Polsce i na świecie

Indie, Chiny, USA, Niemcy i Francja to kraje, które wykorzystują największe ilości biogazu. Najczęściej wykorzystywany jest do spalania w silnikach napędzających turbiny

prądotwórcze. Powstały prąd wykorzystywany jest na potrzeby samej oczyszczalni (co poprawia jej opłacalność) lub odprowadzony do sieci energetycznej (jeśli produkcja energii przekracza zapotrzebowanie oczyszczalni). Podobnie będzie w przypadku pozyskania energii cieplnej – część zostanie wykorzystana do procesu wytwarzania biogazu, a część trafi do ogólnej sieci ciepłowniczej - jeśli taka istnieje - lub można ogrzewać budynek samej oczyszczalni i budynku zakładu. Ponadto z biogazu można produkować paliwa potrzebne w produkcji przemysłowej lub do napędzania pojazdów. W Polsce biogaz stosowany jest głównie do produkcji energii elektrycznej i ciepłej na potrzeby samych oczyszczalni.

Wady i zalety biogazu z oczyszczalni ścieków

Największą zaletą biogazu jest to, że proces jego produkcji jest całkowicie ekologiczny. Pozwala na zmniejszenie ilości szkodliwych odpadów pozostających po oczyszczeniu ścieków. Zastosowanie metanu pozwala na znaczne ograniczenie produkcji CO₂. Z ekonomicznego punktu widzenia zaletą pozyskiwania biogazu jest obniżka kosztów funkcjonowania samej oczyszczalni oraz koszty składowania osadów pościekowych. Do gleby i wody przedostaje się mniej substancji szkodliwych. Kolejną zaletą jest możliwość produkcji bardzo wydajnych nawozów rolniczych z pozostałości po procesie fermentacji. Niemniej ważna jest również praktycznie całkowita likwidacja odoru towarzyszącego tradycyjnym metodom oczyszczania ścieków.

Jednak produkcja biogazu w oczyszczalniach ścieków ma swoje wady. Dwie najważniejsze, to koszt budowy odpowiedniej instalacji oraz brak wpływu na skład ścieków. Aby produkcja biogazu się opłacała, do oczyszczalni musi dopływać co najmniej 10-12 tys. m³ ścieków na dobę. W przeciwnym wypadku, ilość wyprodukowanego metanu zmniejszy koszty funkcjonowania oczyszczalni w stopniu na tyle nieznacznym, że koszt zbudowania odpowiedniej infrastruktury przewyższy ewentualne zyski. Powoduje to, że

produkcja biogazu ma sens jedynie w dużych oczyszczalniach. Ponadto należy wziąć pod uwagę, że nikt nie ma wpływu na skład ścieków, a co za tym idzie ich przydatność do produkcji metanu. Na podstawie badań można, co prawda, w pewien sposób przewidzieć jakie ścieki spłyną do oczyszczalni, ale niestety nigdy nie ma gwarancji, że ich skład się nie zmieni na przestrzeni lat. Kolejną wadą jest zmieniające się prawo oraz normy, zarówno unijne, jak i w prawie wewnętrznym. Jednakże zjawisko to ma coraz mniejsze znaczenie, z uwagi na to, że sytuacja w tych kwestiach stabilizuje się.

Na podstawie inf. źródłowych K.Kruszewski

Oczyszczalnia ścieków jako ŹRÓDŁO ENERGII DLA MIASTA i kopalnia cennych zasobów takich jak: WODA, FOSFOR, DWUTLENEK WĘGLA, WODÓR

Dobiega końca realizacja projektu Razem z POWER przekraczamy granice, na który w roku 2020 Zespół Szkół w Różaniec pozyskał środki z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w wysokości 112 403 EUR.

Szkoła z POWERem!

Pomimo pandemii i trudności, jakie spowodowała - lockdown, zdalne nauczanie, obowiązkowe szczepienia uczestników - udało się zrealizować wszystkie zamierzone cele projektu Razem z POWER przekraczamy granice, tj. trzy praktyki uczniowskie oraz jedną kadry kształcenia zawodowego. Łącznie w projekcie wzięło udział 52 uczestników i 7 osób towarzyszących czyli opiekunów grup uczniowskich. Przeprowadzono kursy przygotowawcze - językowe,

kulturowe i pedagogiczne, a w stażach zawodowych realizowanych w Rimini (Włochy) i w Maladze (Hiszpania) doskonalili swoje umiejętności uczniowie kształcący się w zawodach: technik logistyki, technik pojazdów samochodowych, technik

Zespół Szkół odwiedziło blisko 200 osób z pobliskich szkół podstawowych powiatu makowskiego.

Warto podkreślić, że projekty to nie tylko praktyki czy staże zawodowe.

Uczestnicy mieli również okazję poznać kulturę i zwyczaje innego narodu, odwiedzili ciekawe miejsca, a także wzięli udział w wydarzeniach kulturalnych. Podczas realizacji projektu uczniowie odwiedzili Wenecję, San Marino i Rony, zwiedzali Rimini i Malagę, obejrzeli pokaz tańca flamenco, kosztowali specjałów kuchni śródziemnomorskiej, podziwiali okazy flory i fauny, a także odpoczywali na plaży.

Projekt Razem z POWER przekraczamy granice to już piąty projekt Zespołu Szkół

mechanizacji rolnictwa i agrotechniki oraz technik informatyk. Podobnie nauczyciele przedmiotów odbyli obowiązkowe szkolenie praktyczne w zakładach pracy działających w ww. branżach na terenie hiszpańskiej Malagi.

Swoje umiejętności uczestnicy projektu zaprezentowali podczas Dnia Otwartego 20.04. br., kiedy to

od czasu przystąpienia szkoły do programu Erasmus+ w 2016 r. i piąty, który uzyskał pozytywną ocenę ekspertów Narodowej Agencji - Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE), a jednocześnie trzeci, który otrzymał dofinansowanie ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). W ramach dotychczasowego uczestnictwa w Programach Erasmus+ i POWER (realizowanego na zasadach Programu Erasmus+) uczniowie Technikum odbyli staże zawodowe w Niemczech, Włoszech, Hiszpanii i Portugalii, zwiedzając Frankfurt nad Odrą, Berlin, Tropical Islands, Rimini, Santarcangelo di Romagna, Wenecję, San Marino, Malagę, Seville, Rondę, Porto, Bragę i Guimaraes.

Bachmura (jęz. niemiecki) i Renata Kaźmierczak (jęz. angielski).

W pracach zespołu projektowego wzięły udział również nauczycielki: Marta Baclawska, Ewa Chojnowska, Jolanta Świerczewska oraz Anna Lipka - pracownik administracji.

Za realizację projektu Zawodowcy dla Europy - Europa dla zawodowców szkoła została nominowana w 2020 r.

do konkursu EDU Inspiracje Działam, upowszechniam, inspiruję. Twój sukces inspiracją dla innych.

W październiku 2020 r. szkoła wzięła udział w konkursie wniosków o przyznanie akredytacji w Programie Erasmus+, sektor: Kształcenie i szkolenia zawodowe, akcja 1. Mobilność edukacyjna. Akredytacja jest biletem wstępu do programu przez okres 5 lat. Obecnie już wiadomo, że kolejny wniosek budżetowy Zespołu Szkół złożony w lutym br. w ramach przyznanej akredytacji został zatwierdzony do realizacji, a maksymalna

We wszystkich zrealizowanych do tej pory projektach wzięły udział 194 osoby, odbyły się dwie wizyty przygotowawcze i dwie wizyty monitorujące dyrektora Zespołu Szkół. Przyznane dofinansowanie projektów wyniosło 331 055,00 EUR. Od początku uczestnictwa szkoły w programie pisaniem wniosków i koordynowaniem projektów zajmują się nauczycielki języków obcych: Dorota

kwota dofinansowania wynosi 38 586 EUR. Wkrótce zostanie podpisana umowa finansowa, a koordynatorki rozpoczną rekrutację do projektu wśród uczniów i nauczycieli przedmiotów zawodowych. Przewidziane są, bowiem dwie tzw. mobilności: praktyki zawodowe uczniów i job shadowing dla nauczycieli. Miejmy nadzieję, że tak, jak przy poprzednich projektach chętnych nie zabraknie!

Renata Kaźmierczak

Fot.ZS Różan

Kreatywne wakacje z GOUK

Wakacje to czas odpoczynku, słodkiego lenistwa i regeneracji przed kolejnym okresem zmęczonej nauki. W okresie tym często wielu rodziców ma problem, jak zagospodarować czas wolny swoim pociechom.

GOUK w Różaniu, już po raz 7 wyszedł z inicjatywą zorganizowania wakacyjnych zajęć w świetlicach wiejskich. Przedsięwzięcie udało się zrealizować przy współpracy i zaangażowaniu sołtysów oraz mieszkańców.

Zajęcia trwały od 20 lipca do 12 sierpnia kolejno w sołectwach: Dzbądz, Dyszobaba, Szygi, Załuże i Załęże Gartki. Od środy do piątku przez 4 godziny dziennie pracownicy GOUK pozostawali do dyspozycji dzieci, zapewniając im nie tylko rozrywkę, ale również opiekę w tym natężonym od prac polowych okresie. Wśród atrakcji

znalazły się m.in. animacje, zajęcia plastyczne, techniczne, eksperymenty, gry i zabawy ruchowe. Nie zabrakło puszczania baniek czy brokatowych tatuszy. Podczas doskwierających upałów dzieci ochładzały się grając w bitwę na wodne balony. Połączono aktywności fizyczne z rozrywką i zajęciami edukacyjnymi, dzięki czemu każdy znalazł coś dla siebie i miło spędził wolny czas - inspirująco i ciekawie.

Oprócz cieszących się popularnością zajęć plastycznych wakacjowicze wzięli udział w warsztatach z ręcznego malowania toreb bawełnianych. Dodatkowo, torba zaprojektowana według indywidualnego projektu pozwoliła wyrazić siebie, swoje zainteresowania i poglądy. Taka forma pracy pozwoliła na ukazanie swoich fantazji graficznych i kreatywności. Wakacjowicze zapoznali się również z akcją kolorowych kamyków wędrujących po całym świecie. Polega to na ich malowaniu, wedle własnego uznania. Ważne żeby oznaczyć je kodem pocztowym, w miejscu powstania oraz napisania hashtagu #kamyczki. Tak przygotowane kamyczki wyruszyły w swoją podróż. Kolejną nowością było zapoznanie się z magicznym teatrykiem kamishibai (jap. kami – papier, shibai – sztuka) co oznacza dosłownie teatr obrazkowy lub teatr ilustracji. Prosta forma – drewno i papier – wprowadziły na zajęcia magię. Uczestnicy zajęć z Załęża Gartek wspólnymi siłami stworzyli własną magiczną opowieść. Ponieważ zajęcia były skierowane zarówno do mieszkańców danych miejscowości jak i letników, stanowiły doskonałą okazję do nawiązania znajomości. Dzięki animacjom dzieci chętnie wchodziły w interakcję z nowo poznanymi kolegami, co sprzyjało koleżeńskiej atmosferze, a także więzom, które często kontynuowane są również po zakończeniu cyklu spotkań.

W ramach zajęć GOUK zorganizował bezpłatne warsztaty pn. Las w słoiku. Coraz bardziej znana forma edukacji przyrodni-

czej zawiązała również do Różana. Spotkanie składało się z dwóch części: teoretycznej stanowiącej multimedialny spacer po lesie oraz praktycznej, w której każdy uczestnik stworzył indywidualną i niepowtarzalną wizję lasu w słoiku. Efekt końcowy zadziwił każdego. Na zakończenie warsztatów uczestnicy otrzymali fachowe wskazówki dotyczące pielęgnacji eko-kompozycji. Uczestnicy po warsztatach zabrali wykonane przez siebie kompozycje do domu. Będą ciekawym obiektem do obserwacji, wyrażającym magię prawdziwego lasu. Warsztaty poprowadził Maciej Adamczyk z A&M Art of Nature.

Zakończeniem cyklu zajęć wakacyjnych były animacje zorganizowane w parku miejskim w Różaniu. Miejski rynek otulony był unoszącymi się na powietrzu, mieniącymi się kolorami tęczy, mydłanymi bańkami. Nie mniejszym zainteresowaniem cieszyło się malowanie farbami na bezbarwnej stretch folii obwiązanej pośród drzew w parku oraz malowane tatusze i figury z modelowych balonów czy zaplatane, kolorowe warkoczki.

Zabawy animacyjne i rozrywkowe stanowiły doskonałą formę aktywnego spędzenia czasu wolnego. Ciekawa forma zabaw stanowiła odskocznik od codziennych spraw. A liczna frekwencja pokazała, że dzieci bardzo chętnie uczestniczyły w zorganizowanych zajęciach wakacyjnych. Do zobaczenia za rok!

Serdeczne podziękowania kierujemy do Marioli Baszczyńskiej, Andrzeja Karaśkiewicza, Stanisława Strzeleckiego, Krzysztofa Daniłowskiego, Agnieszki Napiórkowskiej, Anny Skrzecz i rodziców oraz policji z Różan za pomoc przy organizacji zajęć wakacyjnych. Natomiast szczególne podziękowania należą się wszystkim dzieciom za tak liczne przybycie na zajęcia wakacyjne. Bez Was nie byłoby tych zajęć!

Zajęcia wakacyjne współfinansowano ze środków darowizny pozyskanych od Fundacji LOTTO. M.Cachel

Operobusem

Warszawska Opera Kameralna zaprosiła GOUK do udziału w projekcie OPEROBUS - Wszystkie Drogi Prowadzą do WOK sfinansowanego ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego. Z tej okazji 23 kwietnia br. odbył się wyjazd do Warszawy na sztukę pt. Kwartet. Na scenie wystąpili dobrze znani publiczności: Alicja Węgorzewska, Olga Bończyk, Maciej Miecznikowski i Ryszard Minkiewicz. Spektakl nawiązywał do słynnego fragmentu z opery Rigoletto Giuseppe Verdiego, ale to przede wszystkim studium czworga emerytowanych śpiewaków, prawdziwych weteranów sceny operowej - spektakl, w którym zderzone jest nieuchronne przemijanie z wciąż żywą w bohaterach żądzą przygód, wręcz zachłannością na życie i jego uroki. To opowieść o przetrwaniu. *O przetrwaniu z godnością* - mówi sam autor Kwartetu.

Operobus to projekt, którego celem jest m.in. wyrównywanie szans w dostępie do sztuki operowej mieszkańców Mazowsza, integracja lokalnych społeczności poprzez wspólne uczestnictwo w kulturze. Prócz bezpłatnego przejazdu, obejmuje dofinansowanie do biletów, dzięki czemu uczestnicy nie muszą martwić się o transport, jak też mogą nabyć bilet w bardzo atrakcyjnej cenie. Z wyjazdu skorzystało 43 osoby - *Jeszcze tam wrócimy* - podsumowali. Kolejny wyjazd już 2 października. M.Cachel

Podróże z GOUK

5 lipca GOUK zorganizował wakacyjny wyjazd integracyjny do miejsca gdzie nie nie jest takie, jakie się z pozoru wydaje. Celem podróży był park edukacji i rozrywki Farma Iluzji w Mościskach.

Wycieczka była idealną okazją do wspólnego spędzania wolnego czasu, integracji oraz motywacji do aktywnych form wypoczynku.

Wizyta rozpoczęła się od spotkania z panią Anią - przewodnikiem, która wprowadziła w tematykę złudzeń optycznych. Następnie zaczęła się prawdziwa przygoda z magią.

Dzieci zwiedziły Muzeum Iluzji, oglądały się w krzywych zwierciadłach, czy próbowały schwycić hologramy. Następnie odkrywały tajemnice Lewitującego Kranu i Studni Nieskończoności. Wielką atrakcją była niewątpliwie Latająca Chata Tajemnic - drewniany domek, w którym dzieją się istne czary: woda płynie do góry, ludzie nie mogą utrzymać równowagi, a także przepłyły tratwami itp. M.Cachel

Narysuj mi baranka

W środę 1 czerwca w GOUK odbyła się premiera spektaklu przygotowanego przez koło teatralne Qlturalnie Proszę. Grupa aktorów amatorów wystawiła własną interpretację najpiękniejszej opowieści o poszukiwaniu i nieprzemijającej mądrości pt. Mały książę Antoine de Saint - Exuperyego. To pełna zarówno uczucia, jak i głębokiej mądrości książka. Jest lekturą obowiązkową dla każdego i tego małego i tego już bardzo dojrzałego człowieka. Autor zwraca nam uwagę na naszą bardzo ważną przypadłość - dorosłość. Pokazuje, jak bardzo ograniczony na prawdę życia jest dorosły człowiek, niby ten mądrzejszy. Doskonale ukazuje pułapki w jakie wpadamy dorastając. Zestawia szeroko otwarty świat serca dziecka z zamkniętym, smutnym i samotnym światem głowy dorosłego człowieka.

Z kolei 3 czerwca odbył się powtórkowy seans dla koleżanek i kolegów ze szkoły podstawowej z klas V-VIII. Spektakl wyreżyserowała Małgorzata Sawicka. M.Cachel

Plastycznie

Uczestnicy zajęć plastycznych prowadzonych w GOUK przez Hannę Łozińską-Rybaccą zostali wyróżnieni w XXVIII Konkursie Plastycznym pn. Miejsce urodzenia pod hasłem

Konopnicka dzieciom, którego organizatorem było Ostrołęckie Centrum Kultury w Ostrołęce.

Do konkursu wpłynęło łącznie 231 prac z czego aż 7 (8 zgłoszonych) prac zostało uhonorowanych. Wyróżnienia otrzymali: Daria Mościcka, Maja Matuszewska, Zosia Cy-chowska, Paulina Piaścińska, Szymon Skrzecz i Maja Pawłowska. Ilustracja 10 letniego Tomasza Cychowskiego nawiązująca do wiersza Marii Konopnickiej pt. Bocian uzyskała trzecie miejsce w kategorii wiekowej 9-11 lat.

W ramach realizacji projektu pn. Tu byłam, tu jestem, tu będę... GOUK z myślą o dzieciach i młodzieży ogłosił konkurs patriotyczny. Celem było promowanie wśród najmłodszych mieszkańców idei patriotyzmu, kształtowania poczucia świadomości narodowej i szacunku wobec własnego państwa, rozbudzanie zainteresowań historią swojego kraju, kształtowa-

nie postaw patriotycznych, rozwijanie własnej wyobraźni. Spośród 21 prac nagrody główne otrzymali: - w kategorii wiekowej przedszkole i klasy I - III: Róża Wilczewska, Nikola Wóznik i Lena Zabielska. Prace wyróż-

nione: Gabriela Napiórkowska, Alicja Sielska, Laura Kamińska, Gabriela Wilczewska, Amelia Kruk i Natalia Stryjewska.

- w kategorii wiekowej klasy IV - VIII: Zofia Sowa, Maja Durska i Julia Łodygowska. Pozostali uczestnicy otrzymali nagrody pocieszenia.

Nagrody dla laureatów współfinansowane zostały ze środków

Institutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja Niepodległość po polsku.

Nie ma jak u mamy

W Polsce 26 maja to ważna data w kalendarzu. W dniu tym celebруем jedno z najpiękniejszych świąt, Dzień Matki. Tego dnia dzieci obdarowują swoje mamy kwiatami, prezentami, uściskami w podziękowaniu za ich bezwarunkową miłość. Co ciekawe, w większości pozostałych państw Dzień Matki jest również obchodzony w maju, dokładnie - w jego drugą niedzielę, w Norwegii przypada na drugą niedzielę lutego. W kilku krajach np. w Bułgarii czy Wietnamie rolę Dnia Matki pełni Dzień Kobiet. W Tajlandii mamy mają swoje święto w dzień urodzin królowej Sirikit Kitiyakara - 12 sierpnia, a w Indonezji - 22 grudnia.

Z tej okazji Stowarzyszenie Aktywnych Pań w Załuziu chcą podziękować za dobro i matczyną troskę zaprosiło na montaż słowno-muzyczny pn. Portret matki wyjątkowej. W programie znalazły się wiersze oraz popularne piosenki poświęcone mamom, będące refleksją nad jej rolą w życiu.

Zakończeniem koncertu był gościnny występ Ukrainki - kobiety i matki, aktualnie mieszkającej w sąsiedniej gminie. Emocjonalnie wykonany utwór - Moja matka ja wiem wykonany w języku ukraińskim zachwycił i wzruszył słuchaczy. M.Cachel

Laureatki konkursu wokalnego - od lewej - Iza Depta (III miejsce), Oliwia Iwanowska (II miejsce) i Diana Oleszczak (I miejsce).

szące. Dużo miejsca i do tego zadaszenia, które szczególnie w zimną deszczową sobotę, były jak znalazł i się sprawdziły. Imprezę jak zawsze organizuje różański Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury (GOUK). Mimo, że główne atrakcje przewidziano na sobotę i niedzielę to już w piątkowy wieczór na rynku w mieście gościło kino plenerowe. Sobota mimo, że zimna i deszczowa nie przeszkodziła w dobrej zabawie szczególnie artystom i obsłudze technicznej. Ale najtrwalsi z publiczności pod zadaszeniami również świetnie się bawili. Odbyła się VII edycja konkursu wokalnego. Wzięło w nim

For M.Gachel

000€ Jeeeeeee !!! 😊 Dni Różana 2022

Po dwuletniej przerwie spowodowanej obostrzeniami covidowymi powróciły Dni Różana. To, jeśli się nie mylić, 29 edycja tej imprezy.

Tym razem w przeciwieństwie lat ubiegłych odbyła się poza miastem 16 i 17 lipca na placu targowym. I chyba ta zmiana została dobrze przyjęta przez uczestników, gdyż było wiele pozytywnych opinii o jej lokalizacji. Szczególnie zadowoleni byli uczestnicy oferujący różnorakie atrakcje współtowarzy-

udział 20 wokalistów. Trzeba przyznać, że wszyscy prezentowali bardzo dobry poziom, było czego posłuchać i nie wiało nudą. Oczywiście co do decyzji jury, typującego laureatów, parafrazując fragment skeczu Dług Kobuszewskiego i Brusikiewicza, każdy ma - inny podgląd na tę sprawę. Ale

najważniejsze, że wszyscy świetnie się bawili, bo o to przecież w tym wszystkim chodzić powinno. Kto chciał mógł zwiedzić Krajowe Składowiska Odpadów Promieniotwórczych, które sąsiaduje bezpośrednio z miejscem imprezy czyli targowiskiem. Dzieciaki jak zwykle wraz z opiekunami oblegały dmuchańce, zjeżdżalnie i inne tego typu atrakcje. Grupa taneczna Rafała Rzemka działająca przy GOUK dała pokaz taneczny, wystąpił Maciek Komorowski Band, W Innym Stanie, Tupolev, a na koniec sobotniego dnia różański Nixon.

Niedziela to już inna pogoda - ciepło i słońce. Nad Narwią od godzin porannych odbywały się zawody wędkarskie. Ci co nie zdążyli w sobotę mogli zwiedzić KSOP. O godz. 10. ze stadionu miejskiego wystartowała Piątka Królowej Bony - bieg sportowy na dystansie 5 km. W godzinach popołudniowych na scenie odbył się spektakl teatralny dla dzieci, pokazy karate, wystąpiła Larysa Tsoy, kabaret PKS i różańska orkiestra, a raczej big band The OrchestRose. Wieczorem wręczono nagrody laureatom konkursu wokalnego. Na zakończenie obchodów na scenie pojawił się Czadoman czyli Paweł Dudek polski wokalista, kiedyś rockmen, wykonujący muzykę z pogranicza disco polo i dance, bawiąc publiczność ponad godzinę.
K.Kuszewski

Sponsor Dni Różana

Bank Spółdzielczy w Różanie
Jedyny taki, Twój bank

Rachunki, lokaty, kredyty, karty płatnicze, internet banking, sms banking, dotądowania telefonów, przelewy krajowe i zagraniczne.

tel. 29 7669220 ul. Wileńska 2

Sponsor Dni Różana

Ubezpieczenia

Marlena Mrozek Koczara
ul. Warszawska 30

GI **GRILL-IMPEX**
Piotr Oleksiak

Sponsor Dni Różana

Sieluń 4a tel. 766 90 64 www.grill-impex.com.pl

Łukasz Mroczkowski
Getmor Sp. z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. z o.o.

Sponsor Dni Różana

Taste us... **Chrzanowo 28**
06-225 Rzewnie

Chrisbruk
USŁUGI BRUKARSKIE
Krzysztof Borucki

Sponsor Dni Różana

Różan, ul. Słoneczna 2, tel. 530-197-187

AVANGARDA HOTEL

Sponsor Dni Różana

W BIZNESIE I Z RODZINĄ

ul. Królowej Bony 3, Różan tel: +48 29 752 50 34 hotelavangarda.pl

ALLMAX
Józef Wilczewski

Sponsor Dni Różana

ul. Królowej Bony 4
tel. 76-69-062

Narew Styl **Bronisław Krawczyk**

ul. Polna 67
tel. 7669595

Sponsor Dni Różana

GRUPA psb **MRÓWKA**
Różan ul. Warszawska 66

Dni Różana 2022 za nami!!! 😊

Fot.M.Cachel

Kochani tegoroczne święto naszej gminy i miasta, to już historia. Było głośno, było radośnie.

Choć pogoda nas nie rozpieszczała, emocje jakie panowały na scenie za sprawą zespołów i artystów, rozgrzewały publiczność do czerwoności.

Dziękujemy Wam serdecznie droga publiczności ☺, bo to wszystko tak naprawdę dla was. Dziękujemy, że byliście z nami i mamy nadzieję, że dobrze się bawiliście.

Organizatorzy imprezy:

Burmistrz Gminy Różan - Piotr Świdorski oraz Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury w Różanie.

Współorganizatorzy: Lekkoatletyczny Klub Sportowy Maków Mazowiecki, Koło PZW nr 63 Różanka, Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych.

Sponsorzy tegorocznych Dni Różana:

Bank Spółdzielczy w Różanie, Ubezpieczenia Paweł i Marlena Mrozek-Koczara, Grill-Impex, Zakłady Mięsne Getmor, Zajazd Kurpianka, Usługi Brukarskie - Krzysztof Borucki, Hotel Awangarda, PSB Mrówka Różan, Hurtownia budowlana ALLMAX, Sklep Budowlany TMS TYNK SERWICE, Sklep DEKOME, Praktyka weterynaryjna Olga Rybacka-Milewska, Outletownia Agnes.

W ramach imprezy odbyła się VII edycja konkursu wokalnego Śpiewanie w Różanie. Spośród 20 uczestników konkursu Jury wyłoniło zwycięzców w dwóch kategoriach wiekowych. W kategorii wiekowej 8-15 lat I miejsce zajęła Liana Habrys, II miejsce Antonia Dobrosielska, a III Julia Jaskólska.

Wyróżnienia otrzymały: Zofia Mrozek, Natalia Pskiet, Zuzanna Kuczborska, Konstancja Smoczyńska.

W kategorii wiekowej od 16 lat i dorośli I miejsce zajęła Diana Oleszczak, II miejsce Oliwia Iwanowska, a III Iza Depta.

Wyróżnienia otrzymały: Martyna Bobowska oraz Weronika Traczyk.

Maciej Komorowski Band

Grupa Taneczna Rafała Rzemka dziająca przy GOUK w Różanie

Topolew z Ostrołęki

W Inym Stanie

Poziom był bardzo wysoki, wszystkie występy były niesamowite. Gratulujemy laureatom oraz wszystkim uczestnikom konkursu.

Serdeczne podziękowania kierujemy dla Czadomana, Larysy Tsoy, The OrchestRose, Kabaretu PKS, Teatru Maska, zespołów Tupolev, W Innym Stanie, Maciej Komorowski Band, firmy nagłośnieniowej ComboART - najlepsi ludzie od dźwięku w Polsce. Słuchać nas było w odległość 20 km ☺, No1 eventy oraz Jarosława Cendrowicza - za wszystkie atrakcje towarzyszące jakie dla nas przygotowaliście. Profesjonalizm w każdym calu!, podziękowania dla Kina Objazdowego Ostrówek, Grzegorza Luniewskiego, Jarosława Zygmunta, Jarosława Wygody, Andrzeja Skrzeczka, Agnieszki Tyśkiewicz i całego składu Getmor, Anety Korzczyk i wszystkich pracowników ZUOP, Macieja Wróblewskiego i wszystkich pracowników ZGK sp. z o.o. w Różanie, Marka Osieckiego i pracowników Urzędu Gminy, MKKK Shinkyokushin

i Mariana Zająca, Grupy Tanecznej Rafała Rzemka, Oliwii Derlatki. Podziękowania dla jury konkursu wokalnego Tomasza Grześkowicza, Katarzyny Waśkiewicz oraz Jolanty Drwęckiej, Lasów Państwowych - Nadleśnictwa Pułtusk, Jednostek OSP z gminy Różan. Podziękowania dla ekipy technicznej sceny dla Kamila Tarasiewicza, Roberta Chelstowskiego, Krzysztofa Chelstowskiego, Tomasza i Artura Grześkowiczów.

Serdeczne podziękowania dla wójta gminy Płoniawy-Bramura Jakuba Dudka, Krzysztofa Boruckiego, Eweliny Machnowskiej, Agencji Ochrony GROM, PSP w Makowie Maz. Funkcjonariuszom Policji z Różana, Policji Powiatowej w Makowie Maz., Firmy Usługowo Handlowej POZ-BIS, Radia OKO, Tygodnika Makowskiego, eOstroleka.pl, Miasto Różan #DominikPodlasin, Tygodnika Ostrołęckiego, za promocję, dobre słowo i obecność.

Wszystkim tym, którzy nawet w najmniejszym stopniu przyczynili się i pomogli w realizacji imprezy.

Do zobaczenia za rok! ☺
W szczególności pragnę podziękować wszystkim pracownikom GOUK w Różanie, za trud, wysiłek i ciężką pracę dla dobra społeczności lokalnej ☺
Łubudubu, łubudubu...

A to pisał ja Sebastian Olszewik ☺
OOOOOOOŁLLLLLLL JEEEEEEE !!!

TYNK SERVICE
Adam Czuksanow
Sponsor Dni Różana
Różan, ul. Wileńska 8

Sponsor Dni Różana
DEKOME
Ewa Załęska
Różan, ul. Gdańska

Sponsor Dni Różana
Butik światowych marek Premium
OUTLETOWNIA AGNES
odzież damska, męska, dziecięca, obuwie, akcesoria
Różan, ul. Lwowska 12
Czynne: pon. - pt. 8:30 - 16:30, sobota 8:00 - 13:00

PRAKTYKA WETERYNARYJNA STRZYŻENIE PSÓW I KOTÓW tel. 797 680 292
lek. wet. Gordon Rybacki
Leczenie zwierząt gospodarskich i towarzyszących, szczepienia profilaktyczne, zabiergi operacyjne. Tel. 603 600 788, (29) 7669 649
Różan, ul. Marii Curie Skłodowskiej 2

Kurpianka
RESTAURACJA Łaś 60A (Droga Krajowa 61)
tel. 662 741 032, 600 665 550
zajazdkurpianka@op.pl

PIĄTKA KRÓLOWEJ BONY

W biegu startowało 91 zawodniczek i zawodników w 7 kategoriach wiekowych i open. Kategorie wiekowe kobiet i mężczyzn: K i M10 (15-19 lat), K i M 20 (20-29 lat), K i M 30 (30-39 lat), K i M 40 (40-49 lat), K i M 50 (50-59 lat), K i M 60 (60-69 lat), K i M 70 (powyżej 70 lat). Więcej informacji na stronie - catchtime.pl/17072022-bona/

Bieg na dystansie 5 km

Mistrzostwa Gminy Różan

Miejsce	Imię i Nazwisko	Wynik
Mistrzynie gminy Różan		
1	Justyna Sowa	00:25:58
Mistrz gminy Różan		
1	Rafał Leszczyński	00:19:42
2	Kamil Tarasiewicz	00:21:03
3	Mirosław Diczek	00:22:44
4	Jarosław Napiórkowski	00:25:57
5	Krzysztof Wasiński	00:26:17
6	Arkadiusz Kamiński	00:26:30
7	Janusz Świdzki	00:26:51

Wyniki - pierwsza 10

Miejsce	Imię i Nazwisko	Miasto	Kat.wiek.	Wynik	Tempo	Strata do 1 miejsca
1	Damian Świerdzewski	Dzbenin	Open M	00:15:49	03:10	
2	Paweł Moskal	Kurzętnik	Open M	00:15:59	03:12	00:10
3	Andrzej Orłowski	Lublin	Open M	00:16:49	03:22	01:00
4	Ewa Jagielska	Wyszków	Open K	00:17:07	03:25	01:18
5	Rafał Dziągiewski	Wyszków	M40	00:17:49	03:34	02:00
6	Piotr Faderewski	Ciechanów	M40	00:17:59	03:36	02:10
7	Piotr Krupa	Ząbki	M30	00:18:10	03:38	02:21
8	Łukasz Zembrzuski	Szczytno k.Płońska	M10	00:18:48	03:46	02:59
9	Sylwester Urbaniak	Jednorzec	M30	00:19:04	03:49	03:15
10	Ireneusz Gajek	Ciechanów	M40	00:19:10	03:50	03:21

Kategoria wiekowa M10 (15-19 lat)

Miejsce	Imię i Nazwisko	Miasto	Wynik	Tempo
1	Łukasz Zembrzuski	Szczytno k.Płońska	00:18:48	03:46
2	Bartosz Kamiński	Dąbrowa	00:19:27	03:53
3	Wiktor Wołosz	Szwedrowy Most	00:20:03	04:01

Kategoria wiekowa K20 i M20 (20-29 lat)

Miejsce	Imię i Nazwisko	Miasto	Wynik	Tempo
1	Karolina Nerc	Nasielsk	00:22:37	04:31
2	Zuzanna Składanek	Morzyczyn Włociański	00:24:48	04:58
1	Łukasz Pydynkowski	Działdowo	00:19:20	03:52
2	Kamil Rafalik	Kalinowo	00:20:09	04:02
3	Marcin Zach	Kalinowo	00:20:28	04:06

Kategoria wiekowa K30 i M30 (30-39 lat)

Miejsce	Imię i Nazwisko	Miasto	Wynik	Tempo
1	Agnieszka Gozdan	Pułtusk	00:21:48	04:22
2	Katarzyna Śledziwska	Stary Lubotyń	00:22:26	04:29
3	Magdalena Leszczyńska	Ostrów Maz.	00:23:04	04:37
1	Piotr Krupa	Ząbki	00:18:10	03:38
2	Sylwester Urbaniak	Jednorzec	00:19:04	03:49
3	Rafał Leszczyński	Różan	00:19:42	03:56

Kategoria wiekowa K40 i M40 (40-49 lat)

Miejsce	Imię i Nazwisko	Miasto	Wynik	Tempo
1	Izabela Gudanis	Wyszków	00:20:59	04:12
2	Renata Majdowska	Przasnysz	00:22:23	04:29
3	Renata Grzechnik	Mińsk Maz.	00:23:20	04:40
1	Rafał Dziągiewski	Wyszków	00:17:49	03:34
2	Piotr Faderewski	Ciechanów	00:17:59	03:36
3	Ireneusz Gajek	Ciechanów	00:19:10	03:50

Wyniki drużynowe

Miejsce	Nazwa drużyny	Miasto	Wynik
1	ASFaltowe Dzikie	Ciechanów	01:19:02
2	KB Wyszków	Wyszków	01:20:43
3	Jednorzec Robi Co Może	Jednorzec	01:25:06
4	KS Przaśnik Przasnysz	Przasnysz	01:25:08
5	Różan Biega	Różan	01:29:27

Kategoria wiekowa K50 i M50 (50-59 lat)

Miejsce	Imię i Nazwisko	Miasto	Wynik	Tempo
1	Mariola Wiktorska	Jednorzec	00:26:58	05:24
2	Teresa Mikoś	Otwock	00:29:11	05:50
3	Agnieszka Kościelska	Chruszczewo	00:32:31	06:30
1	Krzysztof Podlecki	Ciechanów	00:19:16	03:51
2	Jerzy Nowak	Bartoszyce	00:21:13	04:15
3	Robert Sadowski	Dobrzankowo	00:23:51	04:46

Kategoria wiekowa M60 (60-69 lat)

Miejsce	Imię i Nazwisko	Miasto	Wynik	Tempo
1	Henryk Kuciejczyk	Szydłowo	00:19:45	03:57
2	Witold Tarnowski	Ciechanów	00:22:10	04:26
3	Mirosław Diczek	Różan	00:22:44	04:33

Kategoria wiekowa M70 (70 i więcej lat)

Miejsce	Imię i Nazwisko	Miasto	Wynik	Tempo
1	Wawrzyniec Szejko	Ciechanów	00:27:28	05:30
2	Stanisław Osiński	Warszawa	00:27:53	05:35
3	Roman Leszczyński	Ostrołęka	00:28:35	05:43

Twierdza Różan broni się nadal!

XI Różański Piknik Militarny za nami. W sobotę 3 września Fort nr I tętnił życiem. Każdy mógł skosztować grochówki z kuchni polowej. Dla miłośników militariów czekały prezentacje grup rekonstrukcyjnych. Najmłodszy mieli do swojej dyspozycji szereg bezpłatnych atrakcji.

Od godzin porannych trwały wyjazdy na Dni Otwarte Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych, po którym tym razem oprowadzał gość specjalny, dr Bogusław Perzyk. Składowisko odwiedziło prawie 100 osób, w tym wielbiciele fortyfikacji i promieniotwórczości, którzy przybyli aż z Krakowa i Poznania! To bardzo cieszy.

Piknikowi towarzyszyła akcja odbywająca się corocznie we wrześniu pn. Narodowe Czytanie. Tegoroczną lekturą były Ballady i romanse Adama Mickiewicza. Wybrane fragmenty dzieła polskiego wieszczki czytała Małgorzata Sawicka, Katarzyna Borajkiewicz, Aneta Napiórkowska, Jolanta Kruszewska, Piotr Świdorski i Sebastian Olszewik.

Najmłodszych uczestników imprezy zabrał Teatr Forma z Białegostoku spektaklem z elementami profilaktyki uzależnień od mediów cyfrowych. Artyści w prosty i klarowny sposób pokazali jak można bezpiecznie korzystać z mediów cyfrowych oraz odnaleźć radość w aktywności fizycznej z rówieśnikami. Ten punkt programu sfinansowano ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tradycją pikniku jest konkurs strzelecki, który corocznie cieszy się dużym zainteresowaniem. Wzięło w nim udział 24 mężczyzn i 8 kobiet. Najcelniejsze oko wśród kobiet miała Joanna Śledziwska zajmując pierwszą pozycję na podium, tuż za nią uplasowała się Jolanta Kruszewska a trzecią pozycję zajęła Jolanta Misierewicz. W kategorii mężczyzn najcelniej do tarczy trafiali: Andrzej Śniadała I miejsce, Piotr Śledziwski II miejsce, a Krzysztof Smoliński III miejsce. Zwycięzcy otrzymali nagrody rzeczowe.

Godziny popołudniowe i wieczorne zarezerwowano dla występów artystycznych. Z recitale wystąpił Adam Wołosz - gitarzysta, basista, a także wokalista. Było lirycznie, nostalgicznie i kulturalnie. Muzyk zaprezentował kilkanaście utworów m.in. ze swojej najnowszej płyty. Następnie wystąpił ostrołęcki Chór Kameralny Kurpiowskie Towarzystwo Kultury Teatralnej pod dyrekcją Bożeny Harasimowicz-Pęży. W repertuarze znalazły się przeboje dwudziestolecia międzywojennego.

Tradycyjnie późnym wieczorem Jarosław Zygmunt - prezes Stowarzyszenia Miłośników

Ziemi Różańskiej poprowadził nocne zwiedzanie fortu zapoznając uczestników z jego historią. Kulminacyjnym punktem pikniku był pokaz fireshow, który był połączeniem ognia, tańca oraz teatru w wykonaniu Teatru Tańca z ogniem Mantra.

Dziękujemy wszystkim za obecność. Mamy nadzieję, że bawiliście się dobrze. Serdeczne podziękowania kierujemy dla: Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Różańskiej (w szczególności dla Jarosława Zygmunta, Janusza Świdorskiego, Marcina Napiórkowskiego), pracowników Urzędu Gminy w Różanie, ZUOP, KSOP w Różanie, Gminnej Biblioteki Publicznej w Różanie, Szkoły Podstawowej w Różanie, OSP Różan, OSP Szygi, OSP Płoniawy, ZGK

w Różanie, Banku Spółdzielczego w Różanie, dla Kamila Tarasiewicza, Roberta Chelstowskiego, Krzysztofa Chelstowskiego, Piotra Krawczyka, Małgorzaty Sawickiej, Katarzyny Borajkiewicz, Jolanty Kruszewskiej, Anety Napiórkowskiej, wszystkich wystawców, wykonawców, grup rekonstrukcyjnych, strefy zabaw dla dzieci. Do zobaczenia za rok!

M.Cachel - GOUK Różan

Jak przyszli, k...a, na ten świat tak z niego zesłi! - dziadek Valentin, który zatrzymał kolumnę wroga

Valentin Didkovsky (Валентин Дідковський) - ma 64 lata, wojna złapała go w rodzinnej Buczy, a on, jak większość ludzi na Ukrainie, nie mógł stać z boku. Z podwórka własnego domu, za pomocą granatnika, zniszczył rosyjską cysternę z paliwem, zatrzymał ofensywę kadyrowców w Buczy, a następnie nakręcił obsceniczny film o zniszczonej kolumnie wrogiego sprzętu.

Dziadek bojowy - Valentin Didkovsky kosi trawę, gdy pojawia się na jego podwórku. Ma teraz normalną pracę, podobnie jak większość mieszkańców w ukraińskiej Buczy. Nieśławna ulica Wokzalna, której zdjęcia wstrząsnęły całym światem, dwa miesiące po odwróceniu wojsk rosyjskich nadal wygląda smutno: okaleczone, spalone budynki, wybite okna, zniszczone ogrodzenia. Dom Didkovskiego też nie jest w najlepszym stanie: dachu prawie nie ma, w ścianach są otwory przelotowe od pocisków. Właścicielka nocuje w letniej kuchni - przeżyła więcej.

Ogień wroga na swój dom dziadek spowodował świadomie i bez wahania. Zza płotu Valentin wystrzelił z granatnika do konwoju rosyjskich pojazdów poruszających się wzdłuż ulicy i obrzucił orków (tak nazywają Ukraińcy żołnierzy rosyjskich red.) granatami. Przeżył zarówno tę bitwę, jak straszliwą okupację Buczy, która trwała ponad miesiąc.

- Na początku odmawiałem jakichkolwiek wywiadów, nie chciałem ci nic mówić. Ale potem zmieniłem zdanie - musimy porozmawiać o tym, jak Rosjanie przyszli nas wyzwolić - mówi Valentin. - I żeby nasza młodzież wiedziała - musimy bronić swoje!

Od 2016 r. ofiary zabieraliśmy ze strefy ATO (Strefa konfrontacji rosyjsko-ukraińskiej w Donbasie red.)

64-letni Valentin Didkovsky, choć emeryt służy w ochotniczej formacji obrony terytorialnej gminy miasta Irpień nr 1. Jeszcze przed rozpoczęciem wojny zgłosił się na ochotnika do obrony swojej i Irpienia przed rosyjskimi najeźdźcami.

Wiedziałem, o co w tym wszystkim chodzi - mówi dziadek. - Kiedy rozpoczęła się wojna na wschodzie, natychmiast zamknąłem swój biznes i zacząłem pomagać chłopakom. Byłem wolontariuszem i regularnie jeździłem na linię frontu. Byłem wszędzie, od Shyrokyne po Stację Ługańską. Od 2016 r., z kolegą Sławikiem (on sam pochodzi z regionu Doniecka, obecnie mieszka na okupowanym terytorium), zaczęliśmy wywozić - dwieście - ze strefy ATO. (ładunek 200 - tak określa się w żargonie wojskowym ciała zabitych żołnierzy red.) Byli to w większości zabici z zachodniej Ukrainy ze wszystkich zakątków linii frontu i zabieraliśmy ich do domu. Tak przez cztery lata. Ktoś musiał to zrobić.

Kiedy stało się jasne, że wojny nie da się uniknąć w obwodzie kijowskim, Valentin z pseudonimem Dziadek (jeszcze z lat szkolnych od nazwiska Didkovski) zapisał się do lokalnej formacji ochotniczej obrony terytorialnej. Na początku patrolowali ulice, zatrzymywali i legitymowali podejrzane osoby. Ale najważniejszy bój Valentin stoczył w Buczy na własnej ulicy Wokzalnej rankiem 27 lutego.

Czwarty granat zostawiłem dla siebie

Stalo się to około godziny 8-9 rano. Akurat była u mnie córka z zięciem, ukryli się w piwnicy - wspomina Valentin. - Miałem czym przywitać gości i przynajmniej choć trochę zatrzymać. Przygotowany, Mucha - RPG-18, ręczny granatnik przeciwpancerny i cztery granaty RGD-5. Jeden zostawiłem dla siebie - w przypadku niewoli.

Za pomocą tej zdobycznej broni i zimnej kalkulacji Dziadek zatrzymał i podpalił kolumnę najeźdźców, których uważał za kadyrowców.

Jak szli wzdłuż ulicy, usłyszałem wybuchy i strzały. Przez szczelinę w ogrodzeniu podglądałem jak idą: po obu stronach drogi, a środ-

Spalony BTR na ulicy Wokzalnej w Buczy, Ukraina 27.02.br.

kiem - sprzęt. Na podwórku przy ogrodzeniu mam starą przyczepę samochodową, tutaj wszystko zaplanowałem, wspierałem się cicho na tę przyczepę, przygotowałem.... Najpierw przepuściłem trzy BMP (radziecki bojowy wóz piechoty red.), wycelowałem. Patrząc na cysternę z paliwem. Pomyślałem sobie tak, gdy ją zapalę, zatrzyma się i zablokuje ruch innego sprzętu - wyjaśnia swoje działania Valentin. - Wszystko jakoś wydarzyło się natychmiast! Strzeliłem i zeskoczyłem z przyczepy. Nie wiem, może wszystko trwało półtorej minuty! Jeszcze i trzy granaty rzuciłem w kolumnę. A sam, pod płotem, zacząłem się wycofywać, bo już zaczęli do mnie strzelać. Ale udało mi się uciec! - mówi dziadek.

Valentin ukrył się w pobliskim domu, za płotem i drewnianą. Przygotowałem granat na wypadek, gdyby weszli, nawet włożyłem palec do zawleczki. A potem dzwonię do naszych chłopców (z terytorialnej obrony), daję informację, że Rosjanie już zbliżają się do Żyrافی (centrum handlowe w Irpeniu). Około dziesięciu minut później zaczął się ostrzał. Były eksplozje - wszystko dygotało! Moja ręka trzymała drzwi, ale granat nie puściłem - śmieje się dziadek.

Zator z uszkodzonych rosyjskich pojazdów na ulicy Wokzalnej w Buczy, Ukraina 27.02.br.

Budynek Didkovskiego po ostrzale.

Brat w Rosji powiedział o tym filmie – fejk

Ostrzał trwał, według pana Valentego, około pół godziny. Wojska ukraińskie zniszczyły kolumnę rasistów (tak Ukraińcy nazywają wojska rosyjskie) całkowicie. Kiedy wszystko ucichło, dziadek odważył się wydostać z kryjówek.

Słyszałem, że silnik w BTR (rosyjski transporter opancerzony red.) pracuje - naprzeciwko mojego domu. Przez szczelinę w płocie widziałem, że orki wydostają się z niego i uciekają. Szkoda, że wtedy nie miałem automatu - jeszcze nam ich nie wydawali. Na pewno bym ich nie wypuścił! A kiedy już uciekli, wyszedłem na ulicę i postanowiłem szybko nakręcić film, który następnie obiegał cały świat.

Najśłynniejsze zwroty z wideo Valentina Dziadka Didkovskiego z Buczy 27 lutego 2022 r

- *To właśnie wydarzyło się w pobliżu mojego domu, k...a!*
- *Nie było wzajemności i nigdy nie będzie, k...a!*
- *Jak przyszli, k...a, na ten świat tak z niego zeszedli!..*
- *K...wa - wszyscy w piekle płoną!*
- *Ja, swojego życia nie pożałuję na tych plundrow, k...a!*
- *Ot, co z nich pozostawało - jakieś części, k...a!*
- *To wszystko w Buczy! W Buczy! Doobra robota, BCY dobra robota!* (BCY - Siły Zbrojne Ukrainy red.)

Ale do rzeczy, swój słynny film z Wokzalnej, gdzie Valentine pokazuje spaloną kolumnę najeźdźców i komentuje nieprzyzwoicie, nagrywał po rosyjsku ponieważ wysłał go do swo-

Podwórko Didkovskiego - w głębi przyczepa przy ogrodzeniu z której strzelał do cysterny.

jego kuzyna w Rosji. (Film można obejrzeć wpisując - youtube.com/watch?v=udfTra0qacY lub - w przeglądarce - ВСУ молодцы.) - *Mówię, spójrz Dimo, co twój zrobił na naszej ulicy, odwiedzałeś mnie tutaj. W odpowiedzi od brata otrzymałem wiadomość - to wszystko inscenizacja fejk. O czym z nimi rozmawiać?* - mówi pan Valentine.

Czasami dziwię się patrząc na postrzelane ogrodzenie i nie rozumiem, jak do tego doszło?

Teraz, sam jest zaskoczony, co zrobił - zniszczył cysternę z paliwem i przeżył. - *Przez tyle lat ta przyczepa stała na moim podwórku, wszystko, co zamierzałem zezłomować tam kładłem i nigdy jakoś nie było na to czasu. A teraz się przydała!*

Co ciekawe, pan Valentin nigdy nie strzelał z RPG-18 Mucha.

- *Będąc w strefie ATO, chłopcy i ja często byliśmy pod ostrzałem, ukrywając się w okopach. A u nas była taka Mucha. Więc widziałem, jak to było używane, chłopcy pokazali. A teraz musiałem z niej strzelić - mówi dziadek. Wszystko to wydarzyło się z prędkością błyskawicy, w ciągu kilku minut. Czasami patrzę na to ogrodzenie, na tę przyczepę i nie rozumiem, jak to wszystko się udało?!*

Po odejściu armii rosyjskiej, która dokonała masakry w Buczy, Didkovski przyłączył się do pomocy mieszkańcom. - *Przez miesiąc wywoziliśmy - dwieście - z Vorzela, Hostomela, Moshchun, Borodzianki. Martwych chłopców z punktów kontrolnych. Na lotnisku zginęło wielu naszych chłopaków, którzy tam walczyli - mówi Valentin. Zapewnia, że jest gotów bronić miasta, jeśli to konieczne - *Nie uciekłem. Nie zamierzałem ani nie planowałem. Wciąż jestem w swoim domu.**

Zdjęcia i tekst novynarnia.com i youtube.com

Granatnik RPG-18 Mucha

Szygi i historia rodu udokumentowana od 1434 r.

Każda szanująca się wieś w szczególnie sposób dba o swoje wartości wywodzące się z historii. Wieś Szygi w porównaniu z innymi sołectwami gminy może pochwalić się całkiem niezłe udokumentowaną historią, a to za sprawą wydanej w 1979 r. *Historii Rodziny Szygowskich*. To poszukiwania familijnych korzeni przez Janusza Szygowskiego, który udokumentował w ten sposób historię rodu od 1434 r. sprawiły, że niejako przy okazji tych poszukiwań gromadził dane i dokumenty dotyczące samej miejscowości. (K.Kruszewski)

Ciąg dalszy z poprzedniego numeru

Z małżeństwa Wojciecha (brata Antoniego) z Heleną Kamińską pozostało dwóch synów — Paweł i Rafał, oraz córka Anna, która wyszła za Walentego Lasockiego, konfederata barskiego. Lasocki został zabity w r. 1793 przez Kozaków niedaleko swego majątku w Krzynowłodze. Anna zdołała uratować trochę swego mienia, wyjechała do Warszawy i była jedną z założycielek świeckiego zakonu dobroczynnego — Kanoniczek. Zmarła w Warszawie w 90 roku życia (1875 r.).

W okresie powstań z r. 1831 i 1863 nic już nie słyszymy o Szygowskich na Mazowszu. Na ich dawnych ziemiach w czasie powstania listopadowego rozłożyły się po bitwie pod Ostrołką (maj 1831) wojska Dybicza, przygotowujące się do przeprawy przez Wisłę, a w czasie powstania styczniowego Szygi były terenem walki (14 lipca) oddziału J. Trąbczyńskiego, w której dowódca zginął, a rozbitki przedarły się do innych partii, które w sierpniu 1863 zostały rozbite w rejonie Różana przy przekraczaniu Narwi. (Część rozbitków powstańczych spod Szyg przeszła pod koniec czerwca 1863 w okolice Mławy, gdzie powstały nowe partie, na którychym objął dowództwo Włoch — płk. L. Nayonne.) W kilkadziesiąt lat później sam jako żołnierz walczyłem z bolszewikami na dawnych ziemiach Szygowskich.

Tylko jedna lub dwie rodziny z linii Jakuba, syna Jana i Wściekliczki w siódmym pokoleniu, które gospodarowały w powiecie makowskim i przetrwały niemal do końca XVIII wieku, opuściły Mazowsze i przeniosły się na południowo-wschodnie kresy Polski. W rachubę wchodzi rodziny — Szymona Szygowskiego, żonatego dwukrotnie, najpierw z Justyną Grabską, a ponownie z Ewą Stanisławską, lub ich syna Józefa Teodora, urodzonego w r. 1772 oraz Jakuba, syna Mateusza i Urszuli, ożenionego z Leopoldyną Cieszkowską, córką Wincentego i Brygidy Remiszewskiej, który zakupił dobra w Okopach św. Trójcy, pow. Skała nad Dniestrem. Józef Teodor żonaty z Leopoldyną Krause, zajechał aż pod Suczawę na Bukowinie, Z powodów dokładnie nie znanych, ale łatwych do odgadnięcia, obie te imprezy nie udały się.

Mój dziad Jakub syn Józefa Teodora, ożeniony z Marią Segetyńską, zmarł w Czerniowcach, mając lat trzydzieści kilka w rok po urodzeniu mego ojca Józefa Mieczysława. Stryjeczny brat Jakuba ożeniony z Maksymilianą Kowalską pozostał w okolicy Kołomyi i Worochty.

Owdowiawszy wcześniej moja babcia pracowała po dworach szlacheckich na Pokuciu i Podolu a jej syn, a mój ojciec Józef odbywał praktykę po dworach a najdłużej u swego wuja Krajewskiego, proboszcza i właściciela dóbr Załóżce nad Seretem w powiecie zbaraskim.

Z opowiadań babci, która była spokrewniona z rodziną Wiśniewskich ze złoczowskiego wiem, że jako młoda paniątka przybyła do Lwowa z krewnymi Teofila Wiśniowskiego i rankiem 31 lipca 1847 r. widziała jak w zakrytej karetce więziennej wieziono Teofila na miejsce stracenia, do którego jednak władze austriackie nikogo nie dopuszczaly. Od moich bardzo wczesnych lat corocznie w dniu 1 maja szedłem w pochodzie socjalistycznym na Górę Stracenia, gdzie pod krzyżem wystawionym na tym samym miejscu gdzie stały szubienice, na których zawisli Teofil Wiśniowski i Józef Kapuściński, składano wieńce.

Rodziny mego ojca Józefa oraz stryja Maksymiliana syna Tytusa były liczne. Maksymilian ożenił się z Wandą Pietraszkiewicz i miał czterech synów. Najstarszy Marian urodzony w r. 1896 mimo słabego zdrowia był w wojsku austriackim, a następnie w polskim w 5 p.p.leg. w wojnie z bolszewikami, w r. 1920 był ranny, po wojnie ukończył studia prawnicze i był radcą prawnym w ministerstwie kolei państwowych, zmarł w czasie drugiej wojny światowej. Młodszy brat Eugeniusz był w niewoli niemieckiej, po wojnie został podporucznikiem artylerii, zmarł w Paryżu w r. 1968, drugi brat Henryk zginął w niemieckim obozie koncentracyjnym w Dachau, a najmłodszy Tadeusz wyszedł cało z pożogi drugiej wojny światowej.

Ojciec mój ożenił się w 1893 r. z Benedykta Dunin Wąsowiczówną. Z małżeństwa tego było siedmioro dzieci, z których ja, jako urodzony 20 maja 1896 r. we Lwowie, byłem najstarszy. Brat mój Aleksander urodzony w r. 1900 brał udział w obronie Lwowa w r. 1918 w stopniu kaprala z cenzusem w pociągu pancernym Pionier, zbudowanym w warsztatach kolejowych we Lwowie i przy nim zginął w marcu 1920 r. w czasie patrolu pod Żmerynką. Jego zwłoki z honorami i przy udziale gen. Iwaszkiewicza ojciec nasz odebrał w Winnicy i przewiózł je do Lwowa, gdzie zostały złożone na cmentarzu Orłąt, zniszczonym po wojnie przez komunistyczne władze ukraińskie.

Drugi brat Ludwik urodzony w r. 1904 był lekarzem 9 batalionu Strzelców w pierwszej dywizji pancernej generała Mączka i brał udział w słynnym boju na Maczudzie pod Falaise. Napisał książkę pt. *Siedem dni i siedem nocy z pierwszą dywizją pancerną*. Po wojnie założył rodzinę w Anglii. Trzeci brat Stanisław ur. w r. 1906 był w czasie drugiej wojny światowej oficerem lotnictwa polskiego we Francji, a następnie w Anglii. Po wojnie ożenił się w Belgii i tam założył rodzinę.

Trzy moje siostry pozostawały w Polsce przez całą wojnę. Kazimiera urodzona w r. 1898 wyszła za mąż w r. 1923 za Jana Gellę, literata, poetę i dziennikarza, który zmarł we Lwowie w r. 1924. Syn jego Aleksander

urodzony w r. 1924 był w czasie okupacji sowieckiej w Armii Krajowej. Po studiach w Polsce został wykładowcą socjologii na uniwersytecie w Łodzi. W latach 60-ych dostał się do Stanów Zjednoczonych, gdzie pozostał i wykładał socjologię najpierw w St John College w Kalifornii, a następnie w New York University w Buffalo, N.Y. Kazimiera wyszła w czasie wojny po raz drugi za mąż za Witolda Marczyńskiego. Mąż drugiej siostry Heleny urodzonej 12 grudnia 1902 r. Kazimierz Władziński, kierownik szkoły w Zainiemyślu został 18 października 1939 r. rozstrzelany przez Niemców wraz z kilkudziesięcioma innymi obywatelami polskimi na rynku w Środzie. Siostra Maria Malina, urodzona w r. 1901 zamężna za Bronisławem Godlewiczem szczęśliwie przetrwała wojnę i okupację niemiecką.

Dla uzupełnienia historii mojej rodziny sądzę, że powinienem skreślić również moje dzieje.

Jako uczeń filii IV gimnazjum we Lwowie byłem członkiem drużyn strzeleckich w r. 1913 i następnym, brałem udział w ćwiczeniach teoretycznych i polowych. 29 sierpnia 1914 r. wyruszyłem ze Lwowa w szeregach mojej kompanii drużyniaków wraz z Legionem Wschodnim. Dowódcą kompanii był ob. Szczepan. W kilka dni później Lwów został zajęty przez wojska rosyjskie. Legion Wschodni został w październiku rozwiązany w Mszanie Dolnej i jego żołnierze rozprószyli się. Ja przedostałem się do Styrii, gdzie jakoś dawałem sobie radę aż do 15 marca 1915 r., kiedy zostałem wcielony do armii austriackiej (Por. J. Szygowski *Tak się zaczynało*, 1972 r.). Dnia 16 czerwca 1916 r. dostałem się do niewoli włoskiej na Monte Lemerle przy Monte Pasubio (na południe od Royereto). W r. 1918 wstąpiłem do oddziałów polskich formujących się w Santa Maria Capua Vetere niedaleko Caserty i Neapolu. Do Francji wyjechałem z pierwszym pułkiem piechoty im. gen. Henryka Dąbrowskiego. We Francji zostałem przeniesiony do drugiego pułku piechoty im. gen. Tadeusza Kościuszki, przemianowanego wkrótce na piąty pułk strzelców pieszych i z tym pułkiem w maju 1919 r. w ramach drugiej dywizji Armii Błękitnej (tak nazwanej od koloru mundurów) wróciłem do Polski. Tu wzięłem udział w bardzo krótkiej kampanii ukraińskiej na linii Hrubieszów-Sokal. Wkrótce dywizja została przemianowana na jedenastą, a mój pułk na 47 pułk strzelców kresowych. W sierpniu znalazłem się z moim pułkiem nad granicą Górnego Śląska, na którym właśnie wybuchło pierwsze powstanie. W grudniu dywizja została przesunięta na granicę Pomorza. Pułk mój stanął w pobliżu Mławy, skąd 1 stycznia 1920 r. pomaszerował przez Działdowo na Lidzbark i Brodnicę. cdn. Książkę udostępnił Andrzej Karaśkiewicz

POGLĄDY

Jestem pielęgniarką. Od 2 lat na emeryturze. Po 40 latach pracy mam niewiele ponad 2 tysiące złotych. No i niestety muszę dalej pracować, bo brakuje na opłaty. Nie mówią już o innych potrzebach. I co z tego, że jestem na emeryturze, jak muszę dorabiać. Nie ważne, że kręgosłup w rozsypce i inne problemy zdrowotne. Gdybym miała większe pobory to mogłabym już odpoczywać, a tak chyba do śmierci przyjdzie pracować, bo nieroby i tak dostaną najniższą emeryturę, a ktoś na to musi zarabiać. Gdy tylko zrezygnujemy - emerytki - z pracy to zobaczymy kto będzie pracował w szpitalach, poradniach i innych placówkach. Niech no tylko pojawi się kolejna zaraza. To zobaczymy. Nie jestem za Tuskiem, ale uważam, że wiek emerytalny powinien zostać podwyższony. A jeśli ktoś nie ma zdrowia pracować to są renty na które również się płaci. A prezydent niech się nie wyśmiewa z Tuska i pielęgniarek, bo też nic lepszego nie zrobili dla służby zdrowia (**Alala**)

Niektórzy ludzie mają przedsiębiorcę za drapieżnego wilka, którego winno się zabić. Inni widzą w nim dojną krowę, którą należy nieustannie doić. Tylko niewielu rozpoznaje w nim konia, który ciągnie wóz. (**Sir Winston Churchill**)

Dzień jak co dzień w wp.pl. Codziennie mnóstwo artykułów z wyłączonymi komentarzami, przyzodobionych licznymi fotografiami o Putinie i to bynajmniej nie do końca w negatywnym świetle, gdyż bardziej mam wrażenie, że czytam o celebrycie, a nie o zbrodniarzu i wrzutki o polskim prezydencie Dudzie, którego możemy tu znieważać i ośmieszać do woli. (**stawo**)

Słuchaj uważnie ludzi, którzy mówią o innych ludziach w twojej obecności. W dokładnie ten sam sposób będą mówić o tobie, podczas twojej nieobecności. (**JS**)

Człowiek mądry nie eksponuje swojej osoby, dlatego jaśnieje. Nie perswaduje dlatego jest przekonujący. (...) Nie wywyższa się, dlatego przewodzi. Z nikim nie walczy, dlatego nie można go pokonać. (**kk**)

... wy ludziom nie musicie dawać, tylko przestańcie im zabierać, a ludzie sami sobie poradzą...

Wlewają w nas ten jad nienawiści i ci z lewa i ci z prawa, tylko po to abyśmy się żarli nawzajem, wyzywali i bili się między sobą. A oni? A oni zawsze się dogadają, będą kraść, bogacić się i będą robili z nami co tylko będą chcieli i powiedzą, że to wszystko w imię demokracji. (**A. Lepper**)

Mądrzy ludzie czasem się wygłupiają. Głupi stale wymądrzają. (**xmen**)

Przemyslenia z Watykanu

Dziwne rzeczy na tym świecie dzieją się, też o tym wiecie. Czasem komuś mózg zawiedzie, choć ten ktoś w szrankach na przedzie.

Pod drzwiami Rosji szczełało NATO. Jakby było mało, to pomoc dla Ukrainy niepotrzebna. Brak jest winy?

Tak się papież wypowiedział. Czy on wiedział co powiedział? Bardzo dziwne wypowiedzi. Cieszą się wyłącznie zgredzi.

Dla Putina taka wpadka to jest już nie lada gratka. Trzyma kciuki za papieża. No i dokąd świat ten zmierza?

poetacobiemyp1

Nigdy nie myl wykształcenia z inteligencją

To zdumiewające, że bogactwo ludzi Kościół wzięło początek od zasady ubóstwa. – Monteskiusz

Żyjemy w świecie w którym pogrzeb jest ważniejszy od zmarłego, wesele jest ważniejsze od miłości, wygląd ważniejszy od intelektu. Żyjemy w kulturze opakowań, która gardzi zawartością.

Istnieją tylko dwa dni w roku, w których nic nie może być zrobione. Jeden nazywamy wczoraj, a drugi jutro. Dzisiaj jest właściwy dzień, aby kochać, wierzyć i żyć w pełni.

Kiedy mówisz, powtarzasz jedynie to, co już wiesz. Gdy zaś słuchasz, masz szansę nauczyć się czegoś nowego. (**Dalai Lama**)

Alkohol podczas picia nie dodaje, ani nie odbiera rozumu. On tylko sprawdza, czy go posiadasz.

Komentarz:
Aby komentować wierszem
Muszę spytać Cię po pierwsze:
Czy wiążaną mową tryskać
Mogę tutaj z mego pyska?
I czy będzie w dobrym tonie
Czasem depnąć po ogonie?
Bo mnie czasem jęzor śwędzi
I dym leci jakbym wędził...
Więc Twej zgody potrzebuję,
Byś mnie nie mógł nazwać... Wackiem!

Dla wszystkich zwolenników teorii spiskowych i tak nie ma znaczenia jakie fakty im się przedstawia, bo zawsze zastąpią się znową koncernów itp. Jak to powiedział Stanisław Lem - dopóki nie używał internetu, nie wiedział, że na świecie jest tak wielu idiotów. (:)

wiocha.pl

WARTO WIEDZIEĆ

- Zachody słońca istnieją tylko dlatego, że ziemska atmosfera działa jak pryzmat dla światła. W kategoriach naukowych nazywa się to rozpraszaniem.
- Molekuły i cząstki w atmosferze (które są liczniejsze o zachodzie słońca) rozpraszają fioletowe i niebieskie światło o krótkiej długości fali z dala od oczu, dzięki czemu możemy zobaczyć inne kolory w spektrum, takie jak żółty i pomarańczowy.
- Najbardziej odległym miejscem na świecie są wyspy Tristan da Cunha na południowym Oceanie Atlantyckim. Znajdują się 2 434 km od Świętej Heleny, najbliższego zamieszkałego miejsca.
- Podczas wykonywania zapytania w Google 1000 komputerów jest używanych do znalezienia odpowiedzi w ciągu 0,2 sekundy.
- Na świecie jest prawie 5 miliardów użytkowników Internetu.
- Średni wiek ludności świata wynosi około 30 lat, począwszy od 2019 roku.
- W rzeczywistości produkujemy wystarczającą ilość żywności, aby żywić wszystkich na planecie; problemem jest dystrybucja.
- W 2010 roku Google próbował dowiedzieć się, ile książek jest na świecie. Szacuje się, że jest ich około 130 000 000.
- Ryk tygrysa słychać w odległości ponad 3 km.
- Ziemia znajduje się 147,2 miliona kilometrów od Słońca i ma około 4,5 miliarda lat.
- Sowy nie mają gałek ocznych.
- Naukowcy twierdzą, że łzy mówią ci, dlaczego ktoś płacze. Jeśli pierwsza kropla pochodzi z prawego oka, to są to łzy radości. W przeciwnym razie dzieje się tak z powodu bólu.
- W Wielkiej Brytanii w 2019 r. energia odnawialna po raz pierwszy w historii wygenerowała więcej energii elektrycznej niż paliwa kopalne. Norwegia otrzymuje 0% energii elektrycznej z węgla. Niemcy zainstalowały 1 kW mocy odnawialnej na osobę w ciągu ostatniej dekady.
- Najdłużej panującym monarchą w historii był Ludwik XIV z Francji. Rządził przez 72 lata i 110 dni. Męczące.
- Maria Skłodowska-Curie była pierwszą osobą, która zdobyła dwie Nagrody Nobla – jedną za fizykę w 1903 r., drugą w 1911 r. za pracę nad radioaktywnością.
- 0,5% męskiej populacji pochodzi od Czyn-gis-chana. W 2003 r. naukowcy przeprowadzili badanie, które wykazało, że około 16 milionów kolesi dzieli chromosom Y ze słynnym cesarzem.
- Islandia, Wyspy Owcze i Wyspa Man roszczą sobie prawo do posiadania najstarszego parlamentu w historii, z których wszystkie zostały założone w 9 i 10 wieku.
- Rosja jest najbardziej zaludnionym krajem na świecie, z 815 milionami hektarów.

- Chiny są najbardziej zaludnionym krajem na świecie, z około 1,4 miliarda ludzi mieszkających tam.
- Najmłodszą osobą, która otrzymała Pokojową Nagrodę Nobla, jest Malala Yousafzai (w wieku zaledwie 17 lat w 2014 r.), za swoją pracę jako działaczka na rzecz praw dziecka i orędowniczka prawa dziewcząt do edukacji.

WARTO PRZECZYTAĆ

Zaglądamy w rosyjską duszę i próbując spojrzeć na świat oczami poddanych Kremla, poznamy rzeczywistość, którą trudno pojąć. Warto jednak zrozumieć rosyjskie wczoraj, dziś i jutro, by zyskać nadzieję lub pozabawić się złudzeń.

Wojciech Harpula
Wydawnictwo Wielka Literatura

pinterest.com

Numery telefonów
Urzędu Gminy w Różaniu:
29 numer kierunkowy
gminarozan.pl
rozan.bipgminy.pl

Burmistrz Piotr Świdewski
Burmistrz przyjmuje interesantów w sprawach skarg i wniosków w każdy wtorek w godz. 12.00 – 16.00 w pok. nr 22 – I piętro
76 79 120 sekretariat
76 79 121 faks sekretariat
76 79 122 sekretarz

Referat organizacji i nadzoru
76 79 122 kierownik
76 79 136 obsługa Rady i Komisji
76 79 144 administracja sieci komputerowej

Referat finansów i budżetu
76 79 132 kierownik
76 79 132 księgowość budżetowa
76 79 143 księgowość podatkowa
76 79 133 wymiar podatków i opłat
76 79 142 księgowość budżetowa szkół i przedszkola
76 79 142 płaćce szkół i przedszkola
76 79 134 kasa

Referat planowania przestrzennego, inwestycji, dróg i ochrony środowiska
76 79 126 kierownik
76 79 125 planowanie przestrzenne
76 79 125 stanowisko pracy ds. inwestycji
76 79 126 drogi i zamówienia publiczne
76 79 149 gospodarka mieniem komunalnym i rol.
76 79 149 ochrona środowiska

Referat oświaty, kultury i sportu
76 79 140 kierownik
76 79 140 oświata oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałania patologiom społecznym
76 79 139 działalność gospodarcza, archiwum zakładowe, kultura i zdrowie
76 79 294 sport

Urząd stanu cywilnego
76 79 127 kierownik
76 79 127 sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów osobistych
76 79 128 promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych
76 79 135 obronność, obrona cywilna i zarządzania kryzysowe
76 69 177 Ośrodek Pomocy Społecznej

76 69 004 Posterunek Energetyczny, ul. Polna 991, 22 3404100 zgłaszanie reklamacji w sprawie przerw w dostawie prądu

Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.

Tel. 76 69 159 ul. Dolna
e-mail: biuro@zgkrozan.pl
Biuro zakładu pracuje w godz. 7⁰⁰-15⁰⁰ od poniedziałku do piątku
Tel. 76 69 041 - oczyszczalnia ścieków
Tel. 606280968, 662258790 - zgłaszanie awarii

Adresy e-mail:

Urząd gminy: ugrozan@post.pl

Burmistrz: ugrozan@post.pl

Sprawy organizacyjno-kadrowe: p.kowalewska@gminarozan.pl

Obsługa Rady i Komisji: m.bialik@gminarozan.pl

Kierownik nadzoru i informatyki: m.osiecki@gminarozan.pl

Administracja sieci komputerowej: p.rzezawa@gminarozan.pl

Skarbnik, kierownik referatu finansów i budżetu: m.powirska@gminarozan.pl

Księgowość budżetowa: a.grzywacz-brym@gminarozan.pl

Księgowość podatkowa: m.mosakowska@gminarozan.pl

Podatki i opłaty: m.brudzziak@gminarozan.pl

Księgowość szkół i przedszkola: k.sledziewska@gminarozan.pl

Rachuby, plac szkół i przedszkola: m.skrzecz@gminarozan.pl

Kierownik referatu planowania przestrzennego, inwestycji, dróg i ochrony środowiska: c.lodygowski@gminarozan.pl

Planowanie przestrzenne: j.oltarzewska@gminarozan.pl

Inwestycje: w.wnuk@gminarozan.pl

Drogi i zamówienia publiczne: c.lodygowski@gminarozan.pl

Gospodarka mieniem komunalnym i rolnictwo: i.dobrosielska@gminarozan.pl

Ochrona środowiska: a.ostrowska@gminarozan.pl

Kierownik referatu oświaty, kultury i sportu: k.ogonowska@gminarozan.pl

Oświata oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie patologiom społecznym: k.ogonowska@gminarozan.pl

Sport: sport@gminarozan.pl

Kierownik urzędu stanu cywilnego: b.kornacka@gminarozan.pl

Sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów osobistych: b.kornacka@gminarozan.pl

Promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych: k.zamojska@gminarozan.pl

Archiwum zakładowe, dział. gosp, kultura i zdrowie: e.stryjewska@gminarozan.pl

997 POLICJA

71 77 391 Różan, ul. Lwowska

998, 112 STRAŻ POŻARNA

Różan, ul. Warszawska, 76 69 008

999 POGOTOWIE RATUNKOWE

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI (22) 62 102 51
800 120 226 tel. zaufania o przestępstwach w rodzinie

Żółta wstążka nie jest ozdobą!

Czy wiesz, że żółta wstążka lub kokardka przypięta do smyczy, obroży lub szelek psa nie jest ozdobą? Żółty element u psa jest ważną informacją, znakiem stosowanym na całym świecie.

Żółta wstążka to jasny i czytelny znak dla wszystkich, że ten pies potrzebuje nieco większej przestrzeni niż inne. Być może pies wygląda słodko i miło, ale pamiętaj, że nie wolno do takiego psa podchodzić, wyciągać ręki ani pozwalać swojemu psu do niego podbiegać! Właściciel oznacza swojego psa żółtym elementem nie bez powodu, chce zapewnić jemu i sobie komfort na spacerze.

Powody, dla których psy noszą lub powinny nosić żółtą wstążkę - szkolenie, trening, praca, lękliwość, traumatyczna przeszłość, reaktywność, agresja wobec ludzi lub zwierząt, kwarantanna, choroba, niedawno przeżyty zabieg, operacja, rekonwalescencja, starość, cieciczka, potrzeba przestrzeni wokół siebie, niechęć do bycia głaskanym przez obcych, niechęć do przypadkowych kontaktów z obcymi psami, niedawna adopcja, nowa sytuacja i miejsce

Ludzie nadal nie mogą zrozumieć, że psy są różne i nie każdy będzie lubił głaskanie i przytulanie przez obcych lub przez dzieci. Zabawy z obcymi psami też nie są ulubioną formą spędzania wolnego czasu dla sporej części psów.

Żółte psy nie są niebezpieczne!

Psy, które potrzebują przestrzeni, zwykle się nazywają żółtymi psami od żółtego elementu, którym są oznaczone. Te psy nie są niebezpieczne i nikomu nie zagrażają, są takie, jak każdy inny pies. Potrzebują tylko więcej przestrzeni i spokoju podczas spacerów.

Jak się zachować, kiedy widzimy psa z żółtą wstążką?

Przede wszystkim nie rób sensacji - pies jak pies. Nie podbiegaj, nie klep po głowie i nie głośzcz bez zgody właściciela! Najlepiej też nie wołać i nie cmokać. Nie podchodź także ze swoim psem, a już na pewno nie spuszczać swojego psa ze smyczy, żeby przywitał się i pobawił z psem, który jest oznaczony żółtą wstążką lub innym elementem! Nawet jeśli widzisz żółtego psa luzem albo podczas radosnej zabawy z właścicielem. Możesz na spokojnie, z bezpiecznej odległości zapytać, czy ty lub twój pies możecie podejść i się przywitać. Jeśli właściciel psa oznaczonego żółtą wstążką się zgodzi, to słuchaj jego wskazówek, bo to on najlepiej zna swojego psa i wie, jak zareaguje i czego potrzebuje jego pupil. Nie nalegaj, nie naciskaj, nie udzielaj złotych rad. Jeśli pies zaszczecha czy warknie, to nie wpadaj w panikę, bo najczęściej jest to element komunikacji, a nie początek ataku.

Źródło: www.psy.pl

**NIE BYŁY TO DOBRE I SPOKOJNE CZASY... Z OBRAD RADY MIEJSKIEJ
PRZEDSZKOLE DLA SENIORÓW ROK 2022... I ROK 2023!**

ŚWIĘRSZE RÓŻAŃC

GAZETA LOKALNA MIASTA I GMINY RÓŻAN 06-230 Różan, ul. Mickiewicza 5 tel. 29 76 69 042 www.swierszcz-go.uk.pl swierszcz@gouk.pl MIESIĘCZNIK NR 9-12/2022 CENA 2 zł

*Radosnych, spokojnych świąt i szczęśliwego nowego 2023 roku
Czytelnikom i Sympatykom życzy Redakcja*

Ze względu na walki w rejonie elektrowni atomowej na Ukrainie, do gminy trafiły tabletki z jodem potasu. Jest to standardowa procedura, przewidziana w przepisach prawa i stosowana w całym kraju na wypadek wystąpienia ewentualnego zagrożenia radiacyjnego.

Profilaktyczne przyjmowanie jodu potasu na własną rękę jest odradzane przez lekarzy i specjalistów. Procedura przyjmowania tabletki z jodem potasu obowiązuje do 60 roku życia. Tabletki będą wydawane **tylko w wypadku zagrożenia promieniotwórczością** i wydawane bez względu na miejsce zamieszkania. W mieście będzie je można otrzymać w aptekach, poradniach lekarskich i zakładach opieki zdrowotnej.

W związku z ukończeniem kolejnego etapu budowy Systemu Alarmowania i Ostrzegania Ludności na terenie gminy Różan w ramach projektu Mazowieckie Syreny +, w dniu 29.11.br. odbyły się odbiory systemu. W godzinach 10:00 - 16:00 uruchamiano syreny (komunikaty głosowe i alarmy) wchodzące w skład w/w systemu.

Od 1 listopada w związku ze wzrostem kosztów energii elektrycznej - o ponad 500%, oraz regulacjami prawnymi nakładającymi obowiązek ograniczenia jej zużycia, w gminie wyłączą się oświetlenie uliczne.

Gmina Różan szacowała, ilu mieszkańców posiadających w swoich gospodarstwach kotły węglowe jest zainteresowanych zakupem węgla. Mieszkańcy mogli zgłaszać zapotrzebowanie na ilość oraz rodzaj węgla (miał, groszek, orzech), którą planowali zakupić do końca sezonu grzewczego tj. do 30 kwietnia 2023 r. Zgromadzone w ten sposób dane pozwoliły na podjęcie decyzji, czy gmina będzie mogła w stanie przystąpić do rządowego programu dystrybuowania węgla. Do jego zakupu są uprawnione osoby, które spełniają warunki uprawniające do dodatku węglowego. Zapotrzebowanie na węgiel można było składać na formularzu dostępnym na stronie gminarozan.pl, który należało złożyć w sekretariacie lub przesłać na adres urzędu gminy. Zgłoszenie zapotrzebowania na węgiel nie jest równoznaczne ze złożeniem wniosku, który można było składać od 9 listopada. Koszt 1 tony węgla kamiennego 2000 zł. Do końca br. można w ten sposób kupić 1,5 tony.

Zdrowych, pogodnych świąt Bożego Narodzenia. Rodzinnej atmosfery, miłości i przyjaźni. Spełnienia marzeń, wzajemnego zrozumienia w 2023 roku życzą

burmistrz
Piotr Świdwarski

przewodniczący Rady Miejskiej
Zbigniew Janyszko

24 listopada br., w kinie Atlantic w Warszawie, odbyła się Gala Rankingu Gmin Województwa Mazowieckiego, podczas której zaprezentowano tegorocznych Liderów Rankingu. Była to druga edycja gali organizowanej przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej. Burmistrz Piotr Świdwarski odebrał z rąk Marszałka Adama Struzika dyplom dla gminy Różan, jako lidera powiatu makowskiego.

Sprzedż węgla dla gospodarstw domowych

Firma WĘGLOKOKS S.A. z siedzibą w Katowicach została wskazana jako dostawca węgla dla mieszkańców gminy.

Węgiel opałowy, będzie dystrybuowany w Różanie przez P.U.H. ALLMAX Józef Wilczewski ul. Królowej Bony 4.

Do miejsca dystrybucji węgiel będzie dostarczany partiami. Osoby, które złożyły wnioski o zakup węgla, będą powiadamiane telefonicznie o konieczności dokonania wpłaty i konieczności jego odbioru według kolejności złożenia wniosków. Warunkiem odbioru będzie uiszczenie zapłaty w formie przelewu lub bezpośrednio w kasie urzędu gminy - płatność tylko kartą płatniczą. Gotówką natomiast w kasie Banku Spółdzielczego w Różanie.

Cena 2.000,00 zł brutto za 1 tonę, bez względu na kupowany sortyment opału.

Pojawiły się informacje, że zdarzają się przypadki zagryzienia zwierząt hodowlanych przez wilki. Wilki w Polsce są pod ochroną więc w razie zauważenia drapieżników w pobliżu domów należy je płoszyć, a także zabezpieczyć pastwiska specjalnymi siatkami. O pomoc należy się zwracać do nadleśnictwa Pułtusk i kół łowieckich (tel. 23 692 14 65).

Od 1 grudnia br. do 1 lutego 2023 r. OPS przyjmuje wnioski na dodatek elektryczny.

Dodatek elektryczny przysługuje gospodarstwu domowemu, którego głównym źródłem ogrzewania jest energia elektryczna, w tym pompy ciepła. Warunkiem jego uzyskania jest zgłoszenie źródła ogrzewania do centralnej ewidencji emisyjności budynków. Wysokość dodatku wynosi jednorazowo 1000 zł, natomiast w przypadku rocznego zużycia energii elektrycznej powyżej 5000 kWh, zostanie on podwyższony do 1500 zł.

Właścicielom domów którzy posiadają fotowoltaikę dodatek nie przysługuje.

Dodatek elektryczny zostanie wypłacony w terminie do 31 marca 2023 r.

Świerszcz Różański

GAZETA LOKALNA
MIASTA I GMINY RÓŻAN

www.swierszcz.gouk.pl
swierszcz@gouk.pl

Redaguje zespół.

Redaktor naczelny: Sebastian Olszewik

Współpracowali:

I. Murzyn, M. Cachel, Z. Kozłowski,
A. Samsel

Adres redakcji, wydawca i druk

Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury
w Różanie
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
06-230 Różan ul. Mickiewicza 5
tel. 29 76 69 042 - 512 965 398

Skład i łamanie:

K. Kruszewski

Na okładce

Fot. M.Cachel

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, a także zastrzega sobie prawo redagowania i skracania tekstów, zmiany ich tytułów oraz obróbki zdjęć. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń. Redakcja nie zawsze zgadza się z poglądami autorów tekstów.

ISSN 1640-1573

Data wydania 23 XII 2022 r.

Cena 2 zł

Ogłoszenia: do 20 słów za darmo

1cm² - 1 zł

Sportowe zmagania strażaków

10 września br. odbyły się gminne zawody sportowo - pożarnicze Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP) dla jednostek z terenu gmin: Młynarze, Różan i Rzewnie. Do zawodów, które odbyły się w Młynarach przystąpiło łącznie 10 drużyn z grupy A, 1 drużyna z grupy C i 1 drużyna MDP Chłopcy. Zwycięstwo, mimo punktów karnych, które dostali w tzw. boju w grupie seniorskiej mężczyzn, odniosła OSP z Różana. Drugie miejsce zajęła OSP z Załuża, trzecie - OSP z Mroczk Rębiszewo, a czwarte OSP z Szyg, która oprócz drużyny męskiej wystawiła drużynę kobiecą oraz Młodzieżową Drużynę Pożarniczą. Zwycięzcy tych zawodów rywalizowali w XII Powiatowych Zawodach Sportowo-Pożarniczych OSP, które odbyły się 2 października w Makowie Maz. Drużyny startowały w dwóch konkurencjach: sztafecie pożarniczej 7x50 m z przeszkodami oraz w ćwiczeniach bojowych, a drużyny młodzieżowe w biegu sztafetowym 400 m z przeszkodami i rozwinieciu bojowym. W kategorii męskich drużyn pożarniczych I miejsce zajęła OSP Różan, a IV miejsce OSP Załuża. W kategorii kobiec

ych drużyn pożarniczych I miejsce zdobyła drużyna OSP Szygi, a IV - OSP Załuża. Drużyny, które zajęły pierwsze miejsca w grupie A i C, pojechały do Mławy reprezentować powiat makowski na etapie wojewódzkim zawodów, które odbyły się 18 września. O Puchar Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej walczyło tam 10 drużyn, w tym OSP Różan.

Z przestrzeganiem zasady fair play nie było problemu. Hart ducha, kompetencje i poświęcenie to przecież znak rozpoznawczy strażaków, którzy nie tylko potwierdzili, że względnie przestrzegają etosu, ale również pokazali, że nie zamierzają łatwo oddać wygranej. Mieli okazję wykazać się sprawnością fizyczną w sztafecie, ale również świetnym przygotowaniem i pracą w zespole tak niezbędną w ćwiczeniach bojowych. I tak spośród wszystkich zespołów najlepiej poradzili sobie strażacy z Różana, którzy w klasyfikacji generalnej wywalczyli nagrodę główną.

8 października br. również w Mławie odbyły się eliminacje strefowe do VII Zawodów Sportowo - Pożarniczych Ochotniczych Straży Pożarnych Województwa Mazowieckiego. Wzięła w nich udział OSP Różan zajmując VI miejsce i drużyna kobieca z OSP Szygi, która zajęła III miejsce. (red.)

ILUZJON

Maków Maz. 2 października br. Powiatowe Zawody Sportowo Pożarnicze. Od lewej: wójt Karniewa M. Jasiński, komendant PSP z Makowa Maz. A. Król, A. Kowalewska (drużyna z Załuża), S. Józwiak (drużyna z Szyg), K. Łukaszevska (drużyna z Karniewa), reprezentantka drużyny z Sypniewa, starosta makowski Z. Deptuła. Z tyłu stoją: burmistrz Piotr Świdorski, wójt z Sypniewa R. Gisztorowicz.

GOUK 11 listopada - koncert z okazji odzyskania niepodległości. Od lewej artystki: Dorota Wasilewska, Julita Kożuszek, Aleksandra Nykowska. Dyrektor GOUK Sebastian Olszewik i burmistrz Piotr Świdorski.

Widok na most w Różaniu, wrzesień 1939 r. Most uszkodzony jadą po nim niemieckie ciężarówki. Nie został jednak wysadzony ani spalony po wycofaniu się wojska polskiego z miasta jak podają niektóre źródła. Warto dodać, że był najczęściej bombardowanym mostem przez lotnictwo polskie w czasie kampanii wrześniowej. Jego skutkiem mogło być uszkodzenie, które widać na zdjęciu.

Źródło: Bombowce nad Narwią, Arkadiusz Godzwon, Technika Wojskowa Historia nr 5/2013, ŚR rocznik 2014.

Fot. rozam.esejaj.pl

Z OBRAD RADY MIEJSKIEJ

Sesja XLVI 30.09.2022 r.

Przygotowanie szkół i przedszkoli do nowego roku szkolnego, finansowe wsparcie dla powiatu makowskiego oraz ustalenie nazwy nowej ulicy w Różaniu, m.in. takimi tematami zajęli się miejscy radni podczas wrześniowej sesji. 200 000 zł taką pomoc finansową udzieli w 2022 r. gmina Różan w formie dotacji celowej powiatowi makowskiemu z przeznaczeniem na przebudowę drogi powiatowej nr 2102 Kaszewiec - Chelsty - Jawory Stare na odcinku o długości 4,350 km.

W porządku obrad znalazło się także kilka punktów dotyczących różańskiej oświaty. Radni zapoznali się z informacją nt. przygotowania placówek do nowego roku szkolnego, z którego wynika, że do prowadzonych przez miasto placówek oświatowych uczęszczać będzie: do przedszkola 129 dzieci (w tym 4 dzieci z Ukrainy), do szkoły podstawowej 339 uczniów (w tym 6 dzieci z Ukrainy). W każdej z placówek zapewniona będzie pomoc psychologiczno-pedagogiczna. W informacji znalazły się także dane na temat remontów i napraw. W związku ze wzrostem cen żywności wzrosła w przedszkolu całodzienna opłata żywieniowa za posiłki i od 1 września br. wynosi 12 zł (śniadanie, obiad, podwieczorek).

Rada zapoznała się również z informacją na temat zajęć pozalekcyjnych organizowanych na hali sportowej. Odbywają się tam regularne zajęcia sportowo rekreacyjne dla uczniów szkoły podstawowej oraz mieszkańców gminy, m.in. karate, piłka siatkowa, zajęcia fitness oraz piłka nożna dla uczniów i członków klubu sportowego FC 2012 Różan.

W kolejnej informacji radni zapoznali się ze sprawozdaniem z wycieczki letniej dzieci i młodzieży (udział wzięło 126 uczniów), dzieci niepełnosprawnych z opiekunami (łącznie 29 osób) i seniorów (92). Warto zaznaczyć, że wyjazdy sfinansowane są ze środków gminy, a uczestnicy uiszczają symboliczne wpłaty gotówkowe.

Kolejny punkt sesji dotyczył wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego. Przypomnijmy, że pobyt w miejskim przedszkolu do 5-ciu godzin dziennie jest bezpłatny. Jeśli dziecko przebywa w placówce powyżej tego

wymiaru, rodzice uiszczają opłatę. Czerwcowe ministerialne obwieszczenie obliguje samorządy do uwzględnienia wskaźnika waloryzacji w pobieranych opłatach. Zgodnie z nim od 1 września br. wysokość opłaty, jaką ponoszą rodzice dziecka za każdą dodatkową godzinę, wynosi 1,14 zł.

W związku z potrzebą zapewnienia prawidłowej numeracji porządkowej nieruchomości dla nowych budynków na Osiedlu Kamieni Szlachetnych ustalono nazwę nowej ulicy, która będzie nosić nazwę Opalowa.

Radni określili w drodze uchwały Program współpracy gminy Różan na 2023 r. z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Opracowany on został w oparciu o program na rok 2022 z uwzględnieniem doświadczeń wynikających z jego realizacji w latach ubiegłych. Zaplanowano środki finansowe na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe na przyszły rok w kwocie 80 000 zł.

W związku z otrzymaniem środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w kwocie 3.304.800 zł z przeznaczeniem na dodatki węglowe (sic!) dokonano stosownych zmian w tegorocznym budżecie.

Sesja XLVII - 31.10.2022

Zmianami statutów sołectw, podatkami rolnym i od nieruchomości oraz miejskim budżetem, to tematy jakimi zajęli się radni podczas październikowej sesji.

Zgodnie z porządkiem obrad przedstawiono informację o stanie realizacji zadań oświatowych gminy w roku szkolnym 2021/2022. Z raportu wynika, że gmina realizowała szereg zadań wynikających z ustawowych obowiązków na rzecz uczniów i szkół.

Na wniosek burmistrza rada miejska w drodze uchwały postanowiła przeprowadzić konsultacje społeczne w sprawie statutów z mieszkańcami sołectw: Chrzczonki, Dąbrówka, Dzbądz, Dyszobaba, Miłony, Paulinowo, Podborze, Prycanowo, Załęże-Sędzięta, Załęże-Eliaże, Załęże Wielkie, Załęże-Gartki, Załuzie, Zawady-Ponikiew. Konsultacje mają na celu poznanie opinii mieszkańców w sprawie zmian w statutach, w związku z ich uaktualnieniem i

dostosowaniem ich zapisów do wyborów bezpośrednich sołtysów i rad sołeckich (nie jak dotychczas podczas zebrania wiejskiego, ale wrzucając głos do urny w lokalu wyborczym, czyli analogicznie jak w przypadku wyborów radnych czy burmistrza). Chodzi również o to, by kadencja sołtysów była 5 letnia zbieżna z kadencją rady miejskiej. Do tej pory tylko w sołectwach Kaszewiec i Szygi statuty zostały zmienione i wybory odbyły się na w/w zasadach. Inaczej w sołectwach Chelsty i Mroczi Rębiszewo gdzie sołtysi wyrazili sprzeciw konsultacjom z mieszkańcami. Pozostali sołtysi są zwolennikami zmiany sposobu głosowania. *W związku z rozbieżnościami 14 sołectw będzie z kadencjami 5 letnimi, uzależnionymi od kadencji rady, a 2 sołectwa z kadencjami 4 letnimi, których koniec i początek będzie wypadal w trakcie trwania kadencji rady - objaśniał burmistrz.* Na wniosek radnej Jolanty Kruszewskiej rada miejska jednogłośnie postanowiła o dopisaniu sołectw Chelsty i Mroczi Rębiszewo do projektu uchwały. *- Nie jesteśmy przeciwko sołtysom, osobiście i radni też to poparli, żeby demokratycznie wszyscy mogli się wypowiedzieć, by zakres tej naszej lokalnej demokracji się powiększał - argumentowała radna Kruszewska.* Warto w tym miejscu wspomnieć, że jest to etap dotyczący konsultacji z mieszkańcami w sołectwach i jest elementem partycypacji społecznej i budowania społeczeństwa obywatelskiego, które ma w ocenie organów gminy prawo do współdecydowania o swoich sprawach oraz sposobie ich reprezentowania. Konsultacje będą dla rady miejskiej odpowiedzią na pytanie, czy proponowany kierunek zmian statutów sołectw i wprowadzanie powszechnego głosowania na funkcję sołtysa znajduje społeczną akceptację.

Tradycją w gminie jest obniżanie podatku rolnego. Rada w drodze uchwały obniżyła z kwoty 74,05 zł za 1 dt do kwoty 38 zł za 1 dt średnią cenę skupu żyta za okres jedenastu kwartałów określoną w komunikacie prezesa GUS będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok 2023. *Jest to najniższy podatek rolny w Polsce - zauważył burmistrz.* Nieznacznie uległy zmianie wysokości stawek podatku od nieruchomości na terenie gminy Różan.

Sesja XLVIII - 25.11.2022

Radni podjęli uchwałę w sprawie przystąpienia gminy do programu Opieka wychnieniowa - edycja 2023 oraz zasad udzielania pomocy w ramach programu. Celem jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi i osobami niepełnosprawnymi oraz orzeczeniami równoważnymi. Usługi świadczone będą nieodpłatnie ze środków przekazanych przez wojewodę mazowieckiego z Funduszu Solidarnościowego.

Określono stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu będącej podstawą do ustalenia zwrotu rodzicom kosztów przewozu dzieci, młodzieży, uczniów oraz rodziców do placówek oświatowych. Dla pojazdu o pojemności skokowej silnika: do 900 cm³ - 0,5214 zł, powyżej 900 cm³ - 0,8358 zł. Zmiany urealniły kwoty zwracane rodzicom w związku z ponoszonymi przez nich kosztami dowożenia dziecka niepełnosprawnego do placówek oświatowych.

cd. str 6.

Le Monde

Foto: AFP

COP27: Ludzkość ma wybór: współpracować lub zginąć - powiedział delegat sekretarz generalny ONZ Antonio Guterres, wzywając ich do przyspieszenia przejścia z paliw

kopalnych i przyspieszenia finansowania biedniejszych krajów zmagających się ze skutkami klimatu, które już nastąpiły. Pomimo dziesięcioleci dotychczasowych rozmów klimatycznych, krajom nie udało się zredukować globalnej emisji gazów cieplarnianych, a ich zobowiązania do zrobienia tego w przyszłości są niewystarczające, aby powstrzymać klimat przed ociepleniem do poziomu, który według naukowców będzie katastrofalny.

Wojna lądowa w Europie, pogarszające się więzi dyplomatyczne między największymi emitentami Stanów Zjednoczonych i Chin, szalejąca inflacja i ograniczone dostawy energii grożą odwróceniem uwagi krajów od walki ze zmianami klimatu - powiedział Guterres, grożąc wykojeniem przejścia na czystą energię.

Emisja gazów cieplarnianych stale rośnie. Globalne temperatury stale rosną. A nasza planeta szybko zbliża się do punktów krytycznych, które sprawią, że chaos klimatyczny będzie nieodwracalny - powiedział. *Jesteśmy na autostradzie do klimatycznego piekła z nogą na pedale gazu.* (reuters.com)

Ukraińskie niebiesko żółte flagi, których kolory symbolizują niebo i pola pszenicy, unoszą się na wietrze jak okiem sięgnąć. Wiszą nad świeżymi grobami poległych ukraińskich żołnierzy, którzy zginęli w wojnie, której nie wybrali.

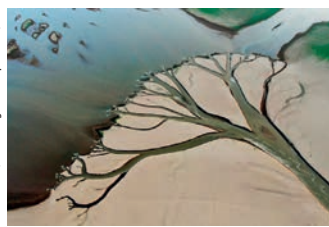
Kijów zaczął podawać liczbę ukraińskich żołnierzy, którzy zginęli w walce: około stu dziennie często anonimowych. Na grobach krewni opowiadają wspomnienia i okoliczności śmierci.

Poza opowieściami o bohaterskim oporze i militarnych wyczynach celebrowanych w całym kraju, podróżowanie przez Ukrainę w stanie wojny nie ujawnia od razu często niewidocznej rzezi. Armia ukraińska – jak armia rosyjska i jak prawie każda armia na świecie – ukrywa swoich zmarłych żołnierzy. Nie widzimy ani kombatantów pochowanych w okopach frontowych, ani zwłok zwożonych codziennie do kostnic.

Masakra ma jednak proporcje dantejskie. Konflikt ukraiński jest jednym z niewielu od czasów II wojny światowej, w którym ginie więcej żołnierzy niż cywilów. Świat ogląda zbombardowanych ludzi w Mariupolu czy egzekucję w Buczy lecz nie widzi większego obrazu ginącego pokolenia młodych mężczyzn.

Rzeź jest wszędzie, krąży plotki, to się czuje, domyśla. Słychać to w syrenach karetek pogotowia pędzących drogami Donbasu w kierunku szpitali, widać to w furgonetkach oznaczonych numerem 200 (wojskowy kod do przewozu zwłok red.), które przetaczają się przez kraj jak karawany. Widać to po przerażonych twarzach żołnierzy, którzy stracili już jedną czwartą, trzecią, a nawet połowę swojego oddziału, swoich towarzyszy broni i którzy generalnie nie chcą o tym mówić. (kk)

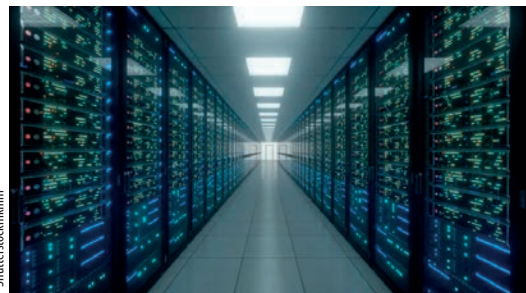
reuters.com (Wan Xiang/Xinhua przez AP)

Największe jezioro w Chinach wysycha

Na tym zdjęciu lotniczym opublikowanym przez chińską agencję informacyjną Xinhua woda przepływa przez kanały w dnie jeziora Poyang, największego

słodkowodnego jeziora w Chinach, którego powierzchnia jest dwa razy większa od Londynu, we wschodniej prowincji Jiangxi. (poniedziałek, 22 sierpnia 2022 r.) Ponieważ największe słodkowodne jezioro w Chinach wysuszyło się do historycznych minimów, ekipy robocze kopią rowy, aby utrzymać przepływ wody do nawadniania upraw. Jezioro Poyang, zwykle ważne ujście powodziowe dla Jangcy, najdłuższej rzeki w Chinach, cierpi z powodu suszy od czerwca, a poziom wody w kluczowym miejscu monitorowania spadł z 19,43 metra do 7,1 metra w ciągu ostatnich trzech miesięcy. Aż 267 stacji meteorologicznych w Chinach zgłosiło rekordowe temperatury w sierpniu, a długi okres suszy w dorzeczu Jangcy poważnie ograniczył produkcję energii wodnej i zaszkodził wzrostowi upraw przed jesiennymi zbiorami. Chociaż ulewne deszcze złagodziły suszę w większości południowo-zachodnich Chin, regiony centralne nadal cierpią, a ekstremalnie suche warunki rozciągają się obecnie ponad 70 dni w Jiangxi. W sumie 10 zbiorników w sąsiedniej prowincji Anhui spadło poniżej poziomu tzw. martwego basenu, co oznacza, że nie są w stanie odprowadzać wody w dół rzeki.

Shutterstock/ffim

Większość informacji cyfrowych jest przechowywana w trzech typach lokalizacji. Pierwszym z nich jest globalny zbiór tak zwanych punktów końcowych, które obejmują wszystkie urządzenia Internetu rzeczy, komputery, smartfony i wszystkie inne urządzenia do przechowywania informacji. Druga obejmuje infrastrukturę, taką jak wieże komórkowe, serwery instytucjonalne i biura, takie jak uniwersytety, urzędy rządowe, banki i fabryki. Po trzecie, większość danych jest przechowywana w tak zwanym rdzeniu - tradycyjnych serwerach danych i centrach danych w chmurze.

Na świecie istnieje około 600 hiperskalowych centrów danych z ponad 5000 serwerów. Około 39% z nich znajduje się w USA, podczas gdy Chiny, Japonia, Wielka Brytania, Niemcy i Australia stanowią około 30% całości. Największe serwery danych na świecie to China Telecom Data Center w Hohhot w Chinach, który zajmuje ok. 994 000 m² i The Citadel w Tahoe Reno w Nevadzie, który zajmuje ok. 669 000 m² i zużywa 815 megawatów energii. Aby sprostać stale rosnącemu zapotrzebowaniu na cyfrowe przechowywanie danych, co dwa lata budowanych jest około 100 nowych hiperskalowych centrów danych. Przy 50% rocznym tempie wzrostu, za około 150 lat liczba bitów cyfrowych osiągnie niemożliwą wartość, przekraczającą liczbę wszystkich atomów na Ziemi. Za około 110 lat moc wymagana do utrzymania tej cyfrowej produkcji przekroczy całkowite zużycie energii przez planetę.

ec.europa.eu/eurostat/documents

12 października Eurostat (europejski urząd statystyczny) opublikował świeżą notyfikację fiskalną Polski. Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych Polski w br. wzrosł do 141 mld 403 mln zł. W roku 2021 wynosił 48 mld 195 mln zł - przedstawił Eurostat.

Koszt obsługi długu sektora finansów publicznych skarbu państwa w tym roku ma wynieść 52,7 mld zł (1,75% PKB). W roku ubiegłym było to 29,1 mld.

To bardzo złe dane pokazujące, jak wielkim kosztem walczyliśmy ze skutkami wojny i kryzysu energetycznego. Dług z tym związany trzeba będzie spłacić prędzej czy później. Niemal w tym samym czasie Ministerstwo Finansów podsumowało dotychczasowe wykonanie budżetu. Chwali się nadwyżką w kwocie 27,5 mld zł. Bądź tu mądry

- Węgla mamy na lata, nie mamy na zimy. **(p-oseł)**
- Co to za pieniądze te 260 mld? Tyle to My w pół roku drukujemy. **(Mafia+)**.
- Pis rządzi, a po ma wszystko załatwiać **(qwer)**
- Nie pojęte jest, że ludzie widzą i słyszą Macierewicza i nadal wierzą w PIS. Nie świadczy to dobrze o kondycji intelektualnej sporej części narodu. Nie rokuje to sukcesu naszemu państwu jeszcze długo. Na dodatek te zmiany w szkołach uszczuplą liczbę samodzielnie myślących. Beznadzieja. **(akas)**
- Polska to w dużej części trzeci świat intelektualny i ten proces przeszerzania umysłów i doznań jest procesem mierzonym w dziesięcioleciach. **(wroc)**
- O człowieku, który chce zabierać polskie obywatelstwo tym, którzy myślą inaczej niż on trzeba nie tylko mówić - trzeba GŁOŚNO KRZYCZEĆ!!! **(MS)**
- Może mi ktoś wytłumaczy, bo ja nie rozumiem: Jakim cudem 30% naszej najnowocześniejszej rafinerii Lotos, w którą wpakowano miliardy dolarów inwestycji, sprzedano raptem za ułamek rocznego (poptwarzam: rocznego) zysku? **(wróg ludu)**
- Dbanie o obywatela w czystej postaci: kary, sądy i mandaty... **(normalnie)**
- Prawo i Sprawiedliwość jest bez szans na przegranie najbliższych wyborów. **(Greg)**
- Najbardziej skrywana tajemnica WŁADZY... początki alzheimera i niespodziewane przypadki demencji... **(Dramat)**
- Z naszą praworządnością nadajemy się do unii z Rosją. U nich jest podobna praworządność i mało komu to przeszkadza. **(KC)**
- Inflacja? 500 plus i inne + teraz cenami rządzi. Jak to mówią w życiu nie ma nic za darmo. Trzeba teraz za to zapłacić. **(hahaha)**
- Będę głosował na PIS. Jest tak potężny, że dyktuje ceny energii, a może jeszcze załatwi lipiec w lutym. **(wer)**
- Energia dla potrzeb kraju jest produkowana w polskich elektrowniach i z polskiego węgla, a węgiel w kopalniach nie podrożał o 400-800%!? Podwyżki te Pis zrobił, bo brakuje im pieniędzy w budżecie i na dalsze nagrody dla swoich działaczy!? **(Nowy)**
- Skoro węgiel zdrożał o 100% to jakim cudem prąd drożeje o 800 czy 1000% przecież to na odległość śmierdzi znową. **(ten kraj to d...)**
- Im głupszy ludzie u władzy, tym bardziej podpierają się ciemnotą i religią, tak jak u nas. **(Tragedia narodów)**
- Taki skrót - Putin i Spółka. **(padre)**
- A najgorsze w tym wszystkim, że Ob..ek nosi pożyczany zegarek marki Adriatica za 250 tys. zł i objada się darmowymi parówkami z Orle...u..., a nam przeszkadzał zegarek N..waka za 200 tys. zł. **(eodora)**
- ...węgiel i nie tylko mu podrożał czterokrotnie, a ten się cieszy, że mu za PIS-u dobrze - kradnie, czy jak? **(o...)**
- Niestety, komuna wraca, a wraz z nią sztucznie sterowane ceny. Ostatecznie kończy się zawsze tak samo, brak surowca w normalnej cenie, a na czarnym rynku kupisz za dużo wyższe stawki. **(korzonek)**
- Tępić prywatyciarzy, tylko państwowe jest dobre. Poza całym handlem trzeba też upaństwowić disko-polo i Zenka Martyniuka. **(Fan Zenka)**
- Kaczyński to prawdziwy mąż stanu, najlepszy polski polityk XXI w. **(Pan)**

Na wniosek burmistrza rada miejska postanowiła o przeprowadzeniu konsultacji społecznych z mieszkańcami miejscowości Paulinowo w sprawie zmiany urzędowej nazwy miejscowości Paulinowo - część wsi Dzbądz na Paulinowo - wieś. GUS zwrócił gminie uwagę, że miejscowość w sensie jej nazwy funkcjonuje w oderwaniu od warunków faktycznych. Pomimo stworzenia sołectwa w 1990 r. nie wyodrębniono wsi Paulinowo, jako odrębnej jednostki. Konsultacje społeczne odbyły się w dniach 28 listopada - 8 grudnia br. Pełnoletni mieszkańcy sołectwa Paulinowo mogli wypowiedzieć się w formie pisemnej poprzez wypełnienie i podpiśnięcie formularza konsultacyjnego, w treści którego należało zaznaczyć czy jest się za czy przeciwko zmianom. Ankietę wypełniło 7 osób z 43 uprawnionych. Wszyscy byli za. M.Cachel

Nagrania audio z posiedzeń Komisji oraz sesji Rady Miejskiej w Różaniu udostępniane są w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Różaniu pod adresem www.rozan.bipgminy.pl, natomiast materiały na poszczególne posiedzenia zamieszczane są pod adresem www.rozan.esesja.pl. Transmisje online udostępniane są na stronie swierszcz.gouk.pl.

Stawki podatku od nieruchomości	
Od gruntów	
Związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - od 1m ² powierzchni	0,77 zł (2021 - 0,70)
Pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych - od 1ha powierzchni	4,84 zł (2021 - 4,40 zł)
Pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego od 1m ² powierzchni	0,24 zł (2021 - 0,22 zł)
Niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji od 1m ² powierzchni	2,97 zł (2021 - 2,70 zł)
Od budynków lub ich części	
Mieszkalnych - od 1m ² powierzchni użytkowej	0,60 zł (2021 - 0,55 zł)
Związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej od 1m ² powierzchni użytkowej	20 zł (2021 - 18,50 zł)
Zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym - od 1m ² powierzchni użytkowej	11,55 zł (2021 - 10,50 zł)
Związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń - od 1m ² powierzchni użytkowej	5,50 zł (2021 - 5,00 zł)
Zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego, garaży, szop, budynków gospodarczych od 1m ² powierzchni użytkowej	5,72 zł (2021 - 5,20 zł)
Innych nie wymienionych od 1m ² powierzchni użytkowej - 9,43 zł (2021 8,57 zł)	9,43 zł (2021 - 8,57 zł)
Od budowli	2% ich wartości

Rok 2022... i rok 2023!

Rok 2022. Rok wojny, niedokończonych pandemii, inflacji, „fantastycznej” gry Polaków na Mistrzostwach Świata w Piłce Nożnej w Katarze. Rok triumfu zagranicznego węgla nad polskim w imię realizacji snów o potęgę naszej kochanej władzy. Rok dodatku węglowego, energetycznego, gazowego i Bóg wie jakich jeszcze. Rok bez pieniędzy z KPO (Krajowy Plan Odbudowy red.), za to z milionami kar dla Polski za swawolę tej samej władzy kochanej. Rok z Polskim Ładem w nieładzie, który się na dobre dopiero zacznie, przy przyszłorocznym rozliczeniu podatkowym. Rok uchodźców i zrzucania na barki samorządów wszystkiego, co tylko się da. Pewnie mógłbym wymieniać przymioty mijającego 2022 roku w nieskończoność.

Ten sam paskudny 2022 r. dla gminy Różan był dość wyjątkowy. Od 1 stycznia miasto powiększyło się o kilkaset hektarów, co w perspektywie najbliższych lat będzie miało pozytywny wpływ na jego rozwój. Obecna rada miejska i burmistrz w mojej skromnej osobie, zapisali się tym samym na wieki w historii miasteczka. Niewątpliwym powodem do dumy od razu sprokurował głos, że to kombinacja związana z budową nowego składowiska odpadów promieniotwórczych. Muszę zasmucić niedysiejszych organizatorów pewnego nieudanego referendum – nowego KSOP w Różaniu nie będzie. Przynajmniej dopóki ja będę burmistrzem. Z tego, co widać bowiem w mediach, PiS usilnie próbuje przekonać Polaków do energetyki jądrowej i celuje propagandą na wszystkich możliwych kanałach telewizyjnych. Zamiast budować elektrownie atomowe, odblokowałyby lepiej budowę wiatraków i produkcję czystej energii. Skorzystałyby finan-

sowo samorządy i właściciele nieruchomości w całej Polsce, a nie tylko w jednej wybranej nadmorskiej lokalizacji, gdzie sporo gruntów ma ex wójt Pćimia.

W mijającym roku nie udało nam się rozpocząć przebudowy przedszkola samorządowego. Kwoty jakie kolejne firmy oferowały w przetargach (w okolicach 17 mln), były poza naszym zasięgiem, nawet biorąc pod uwagę dofinansowanie z tzw. Polskiego Ładu (4,25 mln). W gruncie rzeczy jednak nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło. Wraz z radą miejską podjęliśmy decyzję o budowie nowego przedszkola. Jeśli nie wydarzy się jakiś kataklizm, to na działce zakupionej przez gminę od GS SCH w Różaniu (tej obok szkoły), najdalej w 2024 r., stanie nowoczesne, energooszczędne, zdrowe i przyjazne, w pełni wyposażone przedszkole dla 175 dzieciaków. Stary budynek wykorzystamy na potrzeby Środowiskowego Domu Samopomocy, żeby dalej aktywnie wspierać osoby niepełnosprawne.

W przyszłym roku planujemy wydać na różne inwestycje ponad 15 mln zł. Połowa tej kwoty to dofinansowania zewnętrzne. Oprócz zakończenia prac przy zagospodarowaniu terenu Fortu nr 4 (to będzie perełka Mazowsza – zobaczcie!) i rozpoczęcia budowy nowego przedszkola, ruszy przebudowa kilku dróg na terenach wiejskich, kolektora głównego ściekowego w Różaniu w ul. Łąkowej (to ta za dawnym SKR-em), przebudowa kotłowni w szkole podstawowej. Będziemy ponadto aktywnie inwestować w fotowoltaikę i dalej wymieniać oświetlenie na energooszczędne. Pojawi się plac zabaw na os. Kamieni Szlachetnych i na terenie spółdzielni mieszkani-

wej. W miarę posiadanych środków będziemy chcieli rozpocząć przebudowę ul. Gdańskiej, razem z wymianą sieci wodociągowej – kanalizacyjnej. Może uda się również połączyć asfaltowym dywanikiem ul. Polną z ul. Spokojną. Oprócz tego przygotujemy kolejne projekty budowy/przebudowy dróg i ulic. W przyszłym roku będziemy również występować o środki zewnętrzne na rewitalizację Placu Obrońców Różana. To samo, jeśli chodzi o Fort nr 1. Mam nadzieję, że rządzący pójdą po rozum do głowy i UE odblokuje należne Polsce pieniądze z KPO. Wszyscy na to czekamy!

Oczywiście seniorzy i dzieciaki jadą w przyszłym roku na wakacje organizowane przez gminę Różan. Dalej będziemy wspierać finansowo wymianę źródeł ciepła na ekologiczne i ruszymy z programem dotacji na przydomowe oczyszczalnie ścieków. I wisienka na torcie! Firma DINO naprawdę będzie budować, przy ul. Warszawskiej w Różaniu (na terenie dawnego Paulinowa) centrum logistyczne, które da pracę kilkuset osobom. Z zapewnienia przedstawicieli DINO wynika, że w 2023 r. sfinalizują prace projektowe i wystartują z budową. Poza tym będziemy dalej budować wodociągi, przyłączać do sieci kanalizacyjnej i utrzymywać niskie stawki podatkowe.

Spoglądam w przyszłość z ostrożnym optymizmem, na co pozwala mi wzorowa współpraca z Radą Miejską w Różaniu. Życzę wszystkim w nadchodzącym 2023 r. niespełnienia planów i samych radości. I jeszcze żeby jesienne wybory parlamentarne dały naszemu umęczonemu krajowi odetchnąć pełną piersią. Niech Moc Będzie z Wami!

Piotr Świderski

TWORZYWA SZTUCZNE I METALE

Wrzucamy

- odkręcone i zgniecione plastikowe butelki po napojach
- nakrętki
- plastikowe opakowania po produktach spożywczych
- opakowania wielomateriałowe (np. kartony po mleku, sokach)
- opakowania po środkach czystości (np. proszkach do prania) kosmetykach (np. szamponach, paście do zębów) itp.
- plastikowe torby, worki, reklamówki, inne folie
- aluminiowe puszki po napojach i sokach
- puszki po konserwach
- folię aluminiową
- metale kolorowe
- kapsle, zakrętki od słoików

NIE wrzucamy

- butelek i pojemników z zawartością
- plastikowych zabawek
- opakowań po lekach i zużytych artykułów medycznych
- opakowań po olejach silnikowych
- części samochodowych
- zużytych baterii i akumulatorów
- puszek i pojemników po farbach i lakierach
- zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

SZKŁO

Wrzucamy

- butelki i słoiki po napojach i żywności
- butelki po napojach alkoholowych
- butelki po olejach roślinnych
- szklane opakowania po kosmetykach
- słoiki
(bez nakrętek)

NIE wrzucamy

- ceramiki, doniczek, porcelany, fajansu, kryształów
- szkła okularowego
- szkła żaroodpornego
- zniczy z zawartością wosku
- żarówek i świetlówek
- reflektorów
- opakowań po lekach, rozpuszczalnikach, olejach silnikowych
- luster
- szyb okiennych i zbrojonych
- monitorów i lamp telewizyjnych
- termometrów i strzykawek

PAPIER

Wrzucamy

- opakowania z papieru, karton, tekturę
- katalogi, ulotki, prospekty
- gazety i czasopisma
- papier szkolny i biurowy, zadrukowane kartki
- zeszyty i książki
- papier pakowy
- torby i worki papierowe

NIE wrzucamy

- ręczników papierowych, chusteczek higienicznych
- papieru lakierowanego i powleczonego folią
- papieru zatłuszczonego lub mocno zabrudzonego
- kartonów po mleku i napojach
- papierowych worków po nawozach, cementie i innych materiałach budowlanych
- tapet
- pieluch jednorazowych i innych materiałów higienicznych
- zatłuszczonych jednorazowych opakowań z papieru
- naczyń jednorazowych
- ubrań

SEGREGUJMY ODPADY

BIO

Wrzucamy

- odpadki warzywne i owocowe (w tym obierki itp.)
- gałęzie drzew i krzewów
- skoszoną trawę, liście, kwiaty
- trociny i korę drzew
- niezaimpregnowane drewno
- resztki jedzenia

NIE wrzucamy

- butelek i pojemników z zawartością
- plastikowych zabawek
- opakowań po lekach
- artykułów medycznych
- opakowań po olejach silnikowych
- części samochodowych
- zużytych baterii i akumulatorów
- puszek i pojemników po farbach i lakierach
- zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

ODPADY ZMIESZANE

Wrzucamy

- wrzucamy wszystko to, czego nie możemy wyrzucić do pozostałych pojemników, a co nie jest odpadem niebezpiecznym

NIE wrzucamy

- przeterminowanych leków i chemii
- baterii i akumulatorów
- odpadów budowlanych
- sprzętu elektronicznego i AGD
- mebli i odpadów wielkogabarytowych

Zbieranie osobno papieru, szkła, tworzyw sztucznych wraz z metalem, a także oddzielanie odpadów biodegradowalnych pozwala uzyskać najbardziej pełnowartościowe surowce do ponownego przetworzenia.

Przy segregacji bezwzględnie trzeba pamiętać o odpadach niebezpiecznych, do których zaliczają się zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane lekarstwa, zużyte świetłówki, odpady po żrących chemikaliach (np. środkach ochrony roślin), a także zużyty sprzęt RTV i AGD (tzw. elektroodpady). Tych odpadów nie wolno wyrzucać do śmieci zmieszanych. Można je oddać w specjalnie wyznaczonych punktach w sklepach i aptekach, a także w punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, czyli tzw. PSZOK-u (Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych) w Mroczkach-Rębiszewo.

No dobrze, skoro segregowanie jest takie łatwe, to co należy zrobić z takimi odpadami jak np. karton po mleku? Czy należy wyrzucić go do pojemnika na papier, czy na aluminium, którym ten karton jest wyścielony od środka? Czy tłusty słoik po pulpetach wrzucać do szkła czy może do odpadów zmieszanych? A co z obierkami warzyw? Po kolei.

Karton po mleku to przykład opakowania wielomateriałowego. Wrzucamy je do pojemnika na metale i tworzywa sztuczne. Z kolei opróżniony słoik po pulpetach powinniśmy wyrzucić do pojemnika na opakowania szklane. Nie szkodzi, że jest nieumyty. Zostanie umyty w sortowni.

Obierki warzyw i owoców najlepiej przeznaczyć na kompost. Jeśli nie masz przydomowego kompostownika, wyrzuć je do pojemnika na odpady biodegradowalne (BIO). Co ważne, ani szkła, ani plastiku czy metalu nie trzeba myć przed wyrzuceniem do pojemnika na odpady segregowane. Wystarczy je opróżnić. Surowce zostaną umyte na późniejszym etapie recyklingu, sortujemy je więc i wyrzucamy do odpowiednich pojemników.

i Inowrocławiu. W Warszawie fajnie spędzili czas podczas warsztatów czekoladowych oraz na spektaklu w Teatrze Kamienica.

W ramach współpracy z instytucjami seniorzy wraz z biblioteką publiczną aktywnie zaangażowali się w tegoroczną edycję Narodowego Czytania Ballad i Romansów A. Mickiewicza, które odbyło się 14 września.

Przedszkole dla Seniorów

Tak z przymrużeniem oka nazywają Dzienny Dom Senior+ w Różaniu jego podopieczni. W czasie dnia prowadzone są tam warsztaty, ćwiczenia, rehabilitacja, zajęcia grupowe, serwowane są posiłki, organizuje się wycieczki, a seniorzy spędzając czas w grupie nie mają poczucia osamotnienia. Dzięki urozmaiconemu programowi seniorzy nie mają czasu się nudzić, mogą odnaleźć w sobie energię, są aktywni i chętnie podejmują nowe wyzwania. Poza tym, jak wiadomo, w grupie zawsze różniej.

Seniorzy chętnie organizują wycieczki turystyczno - edukacyjne, które dbają o relacje międzypokoleniowe. I tak w tym roku zwiedzili: suwalszczyznę (Augustów, Sejny, Wigry, Studzieniczna), pływali statkiem po jeziorach, wdychali solanki na tężniach w Ciechocinku

28 września w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Osób Starszych seniorzy wzięli udział w V Spotkaniu Seniorów organizowanym przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w Warszawie, podczas którego zaprezentowali część artystyczną.

Z tej okazji również dzieci z Przedszkola Samorządowego w Różaniu złożyły seniorom życzenia. W ramach wdzięczności na przedszkolakach czekała inscenizacja wiersza Jana Brzechwy pt. Na straganie.

W sobotę 1 października odbył się w GOUK Bal Seniora, zorganizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Aktywnych Pań w Załużu. To już 3 edycja imprezy. Osoby starsze coraz częściej i chętniej angażują

się w życie społeczne dzieląc się swoją wiedzą, doświadczeniem i dojrzałością. Tradycyjnym polonezem rozpoczęła się część taneczna. Na specjalne zaproszenie różańskich seniorów przybyli członkinie Koła Gospodyń Wiejskich Świtanki i grupa Załużnianki. Podczas balu nie zabrakło też krótkiego programu artystycznego, który przygotowali członkowie Dziennego Domu Senior+ i goście. Blisko 100 osób bawiło się na balu. To wspaniała i radosna możliwość spędzania czasu wolnego. Za rok mamy nadzieję, że wszyscy wrócimy do dalszej zabawy, podsumowali balowicze. Bal stanowił przykład aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym, ukazał ich energię i chęć do spędzania czasu z innymi. Mieszkańcy biorący udział w wydarzeniu, mimo iż ukończyli 60 rok życia, dowiedli po raz kolejny, że pesel nie ma znaczenia gdy duch wciąż młody, a pokłady energii i wola zabawy ogromne.

Życie w samotności, dobroduszość i ufnosć sprawia, że osoby starsze wciąż stanowią łakomy kęs dla oszustów. Pomimo dość powszechnej wiedzy o mechanizmie działania tzw. metody na wnuczka od lat jest to najpopularniejszy sposób na pozabawienie seniorów ich oszczędności. W trosce o bezpieczeństwo różańskich seniorów 14 października w Dziennym Domu Senior+ zorganizowano szkolenie w ramach projektu Bezpieczna Polska, którego tematem było przeciwdziałanie przestępczości oraz wyłudzenie pieniędzy od osób starszych. Głównym celem pogadanki było uwrażliwienie seniorów na sytuacje, w których mogą stać się ofiarą przestępstwa.

Dzienny Dom Senior+ pełni ważną rolę w życiu różańskich seniorów zapewniając im rozrywkę, organizując ciekawe zajęcia, dbając o kondycję fizyczną i psychiczną, ale przede wszystkim umożliwiając spędzanie czasu w gronie rówieśników.

Anna Samsel

PRZEDSZKOLE

Tydzień Kodowania

Przedszkole Samorządowe w Różanie wzięło udział w 10 jubileuszowej akcji pn. Europejski Tydzień Kodowania, zwany inaczej Code Week promujący naukę programowania i umiejętności cyfrowych. Biorą w niej udział państwa europejskie, które uczestniczą w rywalizacji o zorganizowanie jak największej liczby wydarzeń z tym związanych. Chodzi o rozwijanie wśród dzieci podstawowych funkcji: pamięci, koncentracji uwagi, analizy, syntezy wzrokowej i słuchowej oraz koordynacji ruchowej.

Czytanie łączy pokolenia

W ramach realizowanego programu pn. Czytające przedszkola seniorzy z Dziennego Domu Senior+ zaprezentowali dzieciom inscenizację wiersza J. Brzechwy pt. Na straganie. Akcentem integrującym było wspólne śpiewanie piosenek o warzywach. Seniorzy otrzymali od dzieci pamiątkowe medale.

Witaminowe przyjęcie

Kształtowanie postaw prozdrowotnych jest procesem długotrwałym i zaczyna się już w przedszkolu. Dlatego organizowane są działania edukacyjne promujące zdrowe nawyki żywieniowe. Przedszkolaki doskonale już wiedzą, że aby być zdrowym należy się prawidłowo odżywiać. Z myślą o witaminach zrobiły sok owocowo-warzywny. Jednak zanim przystąpiły do pracy, zapoznały się z urządzeniem do robienia soku – sokowirówką utrwalając przy tym zasady bezpieczeństwa. Sok smakował, ponieważ same go wykonały, bez cukru i bez konserwantów.

Wycieczka do lasu

Korzystając ze słonecznej, wrześnie pogody dzieci z grupy Motylki wybrały się na wycieczkę do lasu. Obserwując, słuchając i dotykając poznawały przyrodę ucząc się prawidłowego zachowania. Poznały różnorodność szaty roślinnej lasu i że jest on źródłem świeżego powietrza. Do kącika przyrodniczego zabrały jesienne skarby.

Myszę, więc nie śmieję

Pod takim hasłem dzieci wzięły udział w akcji Sprzątanie świata, która została poprzedzona pogadanką przybliżającą dzieciom tematykę ekologii, segregacji śmieci i recyklingu. Zaopatrzone w jednorazowe rękawiczki i worki na śmieci wyruszyły sprzątać... udowadniając, że każdy może zadbać o otaczającą nas okolice.

Światowy Dzień Uśmiechu

Uśmiech nas nic nie kosztuje, a jak wiele może znaczyć. Dzielimy się nim, każdego dnia - pod takim hasłem przedszkolaki świętowały Światowy Dzień Uśmiechu. Celem było przybliżenie dzieciom znaczenia uśmiechu, kształtowanie umiejętności wyrażania radości poprzez aktywność intelektualną, ruchową i plastyczną, wdrażanie dzieci do pozytywnych zachowań oraz czerpanie radości z uczestnictwa w zabawie. Pomysłodawcą wydarzenia był Harvey Ball - autor żółtej

uśmiechniętej buzi. Przedszkolaki doskonaliły umiejętność rozpoznawania i nazywania uczuć, wykonały wesołe prace plastyczne oraz uczestniczyły w zabawach muzycznych - ruchowych, które wprawiły dzieci w dobry nastrój i wywoływały wiele uśmiechu. Ozdobiły czekoladowym uśmiechem biszkoptowe ciasteczka i poczęstowały uśmiechem dzieci i pracowników przedszkola. Niespodzianką były odwiedziny i zabawa z Myszką Miki.

Próbna ewakuacja

W dbałości o bezpieczeństwo przedszkolaków przeprowadzono praktyczne ćwiczenia ewakuacji dzieci i pracowników z budynku przedszkola. 07.10.2022 r. miała miejsce próbna ewakuacja przeciwpożarowa. O organizacji alarmu poinformowano wcześniej Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Makowie Mazowieckim oraz Jednostkę Ratowniczo - Gaśniczą PSP Różan. Celem tego działania było wdrażanie dzieci do nabywania umiejętności właściwych zachowań w sytuacji rzeczywistego zagrożenia, zapoznanie ich z zasadami bezpieczeństwa i sprawniej ewakuacji - zorganizowanej w sposób pozbawiony elementów paniki. Nadrzędnym zadaniem było zapoznanie personelu i dzieci z praktycznym prowadzeniem ewakuacji osób przebywających w budynku. Na umówiony sygnał dźwiękowy wszyscy

opuścili budynek przedszkola wyjściami ewakuacyjnymi w czasie 3 minut. Cała akcja przebiegła sprawnie. Następnie wszystkie grupy przedszkolaków uczestniczyły w prezentacji wozów strażackich. Była to świetna okazja by poznać charakter trudnej i niebezpiecznej służby strażackiej.

Ogólnopolski Dzień Przedszkolaka

To właśnie 20 września, przedszkolaki świętowały Ogólnopolski Dzień Przedszkolaka. Od samego rana, w salach było wesoło, kolorowo i śpiewająco. Dzieci rozpoczęły dzień od obchodów na rynku miejskim w Różaniu, gdzie z barwnymi pomponami maszerowali przez miasto, śpiewając piosenkę pt. Przedszkole drugi dom.

Spotkanie z policjantem

W ramach realizacji tematu Bezpieczna droga do Przedszkola 22 września br. przedszkolaki wybrały się na spotkanie z policjantami, które rozpoczęły już na pierwszym skrzyżowaniu, gdzie pokonując je pod okiem funkcjonariuszy, utrwały zasady bezpiecznego przez nie przechodzenia. Utrwały zasadę konieczności przestrzegania przepisów ruchu drogowego i znajomości niektórych znaków drogowych. Największą jednak atrakcją były akcesoria i samochody policyjne z włączonymi sygnałami alarmowymi. Na koniec spotkania dzieci otrzymały pamiątkowe odblaski.

Dzień kropki

Dzień Kropki to międzynarodowe święto, które łączy ekspresję twórczą z kreatywności i współpracą w grupie. Przedszkolaki aktywnie brały udział we wspólnych działaniach związanych z książką pt. Naciśnij mnie Herve Tullet. Poznały historię powstania tego coraz

bardziej popularnego święta. Stworzyły również wspólnie Drzewo talentów. Uwiecznieniem tego niezwykłego święta, było rozdanie pamiątkowych dyplomów z podpisem autora historii o kropce. Warto wspomnieć, że autor Peter H. Reynolds, który napisał książkę The dot czyli Kropka, zwrócił uwagę jak ważne jest docenianie twórczości innych, szczególnie w młodym wieku oraz jak ważna jest kreatywność, wiara w siebie, która dodaje skrzydeł. Dzień Kropki pokazuje, że w każdym są talenty, które naprawdę warto rozwijać. Dzień Kropki przypada w dniu 15 września.

Z wizytą u Seniorów

Z okazji Międzynarodowego Święta Dnia Osób Starszych dzieci z grupy Muchomorków udały się w odwiedziny do Domu Senior+. Na tę okoliczność przygotowały życzenia i piosenki oraz obdarowały seniorów własnoręcznie wykonanymi upominkami. Po części artystycznej zostały zaproszone na, tak przez nich lubianą, wate cukrową. Był to też czas na rozmowy i pamiątkowe zdjęcia. Takie międzypokoleniowe działania wzmacniają więzi w społeczności lokalnej, wzbogacają procesy uczenia się zarówno dzieci, jak i osób starszych, a przede wszystkim dają radość obu stronom. Wizyta w Domu Seniora to lekcja wychowawcza ucząca szacunku, życzliwości i miłości do osób starszych. Magiczne i wyjątkowe spotkanie dla wszystkich.

Na miejscu, przedszkolaków powitał Marek Osiecki, który w imieniu burmistrza oraz wszystkich pracowników urzędu gminy, złożył dzieciom życzenia z okazji ich święta oraz każdego poczęstował słodkościami. Po powrocie, dzieci uczestniczyły w zabawach ruchowych, korzystały z magicznego dywanu, śpiewały i tańczyły przy chucie animacyjnej. Atrakcją był Teatrzyk Kamishibai - Teatr ilustracji. Na zakończenie świętowania czekała niespodzianka. Z wizytą przybyli przedstawiciele Banku Spółdzielczego w Różaniu, którzy wręczyli przedszkolakom słodki upominek. Wspólne zabawy muzyczne, pamiątkowe zdjęcia z Myszką Minnie i Miki uszczęśliwiły przedszkolaków. Na koniec każdy przedszkolak otrzymał medal.

Info. psrozan.szkolnastrona.pl

GOUK Różan

Sklep z facetami

23 października br. GOUK zaprosił na spektakl teatru Old Timers Garage pt. Sklep z facetami. Autorką scenariusza i reżyserką sztuki była odtwórczyni głównej roli Patrycja Szczepanowska. Wspólnie z Kają Paschalską i Piotrem Wątrobą wciągnęli widzów w przezabawną historię o poszukiwaniu miłości.

Główna bohaterka Marzena w dniu swoich 39. urodzin zostaje porzucana przez swojego wieloletniego partnera Krzysztofa. Z głębokiego smutku wyciąga ją młodsza siostra Danka, która doskonale zna się na damsko-męskich relacjach i zapisuje ją do - Sklepu z facetami czyli poszukiwaniu 2 połówki za pomocą portali społecznościowych.

Spektakl opowiadał o tym, że nigdy nie jest na nic za późno. Jak twierdzi autorka sztuki w jednym z wywiadów - *Powstał z buntu przeciwko temu, czym nas karmią. W mojej ulubionej scenie bohaterki obnażają swój sposób myślenia. Jedna jest przedstawicielką kobiet, które uważają, że trzeba się podporządkować mężczyźnie i robić wszystko tak, żeby było dobrze. Mówi: Albo emocje – albo związek – wybieraj na czym ci zależy. A druga uważa, że życie bez emocji nie ma sensu. Żyje namiętnością, bierze z miłości to, co jest najpiękniejsze. I żadna z tych postaw nie jest prawdziwa, jak każda skrajność.*

Dobry spektakl. Dawno nie widziane aktorki telewizyjne, choć w dość prostych rolach. Zakończenie słodkie i romantyczne do bólu. Rewelacyjna gra aktorska Patrycji Szczepanowskiej i Piotra Wątroby, którzy pokazali bardzo szeroki wachlarz świetnego warsztatu aktorskiego. A co najważniejsze, wspaniale było po tak długiej przerwie zasiąść na widowni i po prostu cieszyć się sztuką teatralną. Spektakl przyjemny dla ludzi z dystansem do siebie i pozytywnym poczuciem humoru, było śmiesznie i przyjemnie. M.Cachel

Wyróżnienia w konkursie plastycznym

Miło nam poinformować, że trzy uczestniczki zajęć plastycznych odbywających się w GOUK, które prowadzi Hanna Łozińska -Rybacka zdobyły wyróżnienia w konkursach plastycznych.

Lena Chrzanowska (6 lat) i Maja Pawłowska (12 lat) w XXII Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym Pocztówka do Świętego Mikołaja organizowanego przez Wawerskie Centrum Kultury w ramach projektu - Przepis na święta oraz Alicja Murzyn (13 lat) wyróżnienie w VII Wojewódzkim Konkursie Plastycznym z cyklu – Jesienne Klimaty – Nostalgicznie..., którego organizatorem był Młodzieżowy Dom Kultury w Warszawie, wchodzący w skład Zespołu Wolskich Placówek Edukacji Kulturalnej.

Konkursy adresowane były do dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 19 lat, uczęszczających do szkół podstawowych, ponadpodstawowych, a także placówek oświatowo-wychowawczych.

Uroczyste gale wraz z wręczeniem nagród i wystawą pokonkursową odbyły się 23 listopada oraz 17 grudnia w sali teatralnej ZWPEK w Warszawie. Cieszymy się z sukcesów i serdecznie gratulujemy! (red.)

Praca Alicji Murzyn

Praca Leny Chrzanowskiej

Praca Mai Pawłowskiej

Program Niekontrolowany

Rzeczywistość ostatnio nie daje nam za wiele powodów do śmiechu. Ale panowie Andrzej Skrzecz, Hubert Rzewnicki oraz Sebastian Olszewik, czyli Kabaret Rozumisz? zaprosili w ostatnią listopadową niedzielę na chwilę relaksu, śmiechu i wspaniałej zabawy.

Scenariusz przedstawienia pn. Program niekontrolowany można by rzec, że napisało samo życie. Twórcy żartowali z tego, co niepoprawne, bezsensowne i absurdalne w naszej rzeczywistości. W skeczach nawiązali do tematyki rodzinnej, politycznej i obyczajowej. Spektakl improwizowany zmuszał widza do śledzenia narracji i zaangażowania. Może to niesłuszne i niezgodne z profesjonalizmem, bo przecież aktorzy do takich nie należą, ale chyba dlatego wspaniale. Improwizowany, dlatego wymagał zaangażowania nie tylko od występujących, ale również od widzów, którzy bardziej niż w jakiegokolwiek innej formie stają się twórcami i uczestnikami spektaklu.

Kabaret zafundował ogromny zastrzyk pozytywnej energii, kiedy oderwanie od problemów codzienności są nam jeszcze bardziej potrzebne. Po tej dawce humoru uczestnicy opuszczali mury ośrodka kultury z uśmiechem na twarzach.

M.Cachel

GOUK Różan

Koncerty Filharmonii Narodowej

21 września br. w GOUK odbył się pierwszy koncert Filharmonii Narodowej w sezonie 2022/2023 z cyklu Spotkań z Muzyką. Zostaliśmy zaproszeni do wyprawy na Północ - do Norwegii, Danii i Szwecji i okazja do obcowania z muzyką twórców wyróżniających się jedyną w swoim rodzaju, ujmującą wręcz wrażliwością. Zabrzmiała ponadczasowa muzyka Edvarda Griega, który stał się jednym z najpopularniejszych na świecie Norwegów. Jego dzieła inspirowane naturą to delikatność i magia w najczystszej postaci. Zaprezentowane zostały również utwory takich kompozytorów, jak pochodzący z Finlandii Jean Sibelius czy Duńczyk Niels Wilhelm Gade. Nie zabrakło oczywiście rozmów o fascynującej mitologii nordyckiej i walecznych wikingach. Przewodnikami po tym zakątku świata było czworo muzyków, grających na klawecie, skrzypcach, wiolonczeli i fortepianie.

Natomiast koncert, który odbył się 5 października przybliżył sylwetkę Zbigniewa Wodeckiego jednej z największych osobowości ostatnich 50 lat, człowieka wielu talentów – piosenkarza, skrzypka, trębacza, kompozytora i autora tekstów. Jego mocny, a zarazem ciepły głos o rozległej skali, improwizacje grane pomiędzy zwrotkami piosenek na skrzypcach i trąbce, bujną fryzurę i serdeczny uśmiech. Bliscy wspominają go jako człowieka dobrego i pogodnego, jako prawdziwego przyjaciela. W programie zabrzmiały min. jego najsłynniejsze przeboje, poczynając od ballady Zaczynaj od Bacha, a skończywszy na piosence Lubię wracać tam, gdzie byłem.

Kolejny koncert, który odbył się 16 listopada był poświęcony muzyce Jana Sebastiana Bacha - twórcy wspaniałych utworów barokowych. Za życia znany i ceniony głównie jako organista i kantor, którego geniusz kompozytorski doceniono dopiero wiele lat po śmierci. Z drugiej strony ukazano go jako zwykłego człowieka, który musiał twardo stąpać po ziemi – utrzymać liczną rodzinę, borykać się

z niesfornymi uczniami, naprawiać organy, tłumaczyć się miejskim rajcom z muzyki, jaką pisał, czy wreszcie leczyć ciężką chorobę oczu. Słuchając muzyki tego kompozytora aż trudno uwierzyć, że napisał ją człowiek, którego życie było takie zwyczajne.

Spotkanie z Muzyką grudniowe (14) poświęcono muzyce Romów. Wystąpił pełen energii, ekspresji i orientalnej zmysłowości zespół Caravan of Gypsy. W ich muzyce można odnaleźć różne style muzyczne i właściwie nie jesteśmy w stanie określić, które z nich należą do tradycji rodzimej, które zaś wywodzą się z kultury innych kontynentów. Utwory, choć powstały w odmiennym miejscu i czasie oraz wykonywane były w różnych językach, mają jeden punkt wspólny: ich wykonawcami, a w większości także autorami są Romowie.

Koncerty odbywają się w GOUK Różan o godz. 18. Mają charakter kameralny i trwają do 45 minut. Obok artystów, współpracujących z Filharmonią, występuje prelegent, który jest gospodarzem spotkań i przewodnikiem po świecie muzyki.

M.Cachel

Najbliższe koncerty:

- 18.01. - Astor Piazzolla – król nowego tanga (flet/akordeon/kontrabas/fortepian)
- 8.02. - W świecie opery i operetki (sopran/mezzosopran/tenor/fortepian)
- 22.03. - Na styku średniowiecza i renesansu (sopran/flety/instrumenty perkusyjne/gitara, lutnia/viola da gamba)
- 26.04. - Fantastyczny świat bajek (aktor/fortepian/elektronika)
- 17.05. - Tajemnice kameralistyki (skrzypce/altówka/wiolonczela)
- 14.06. - Jarosław Praszczalek – Pan Twardowski (mezzosopran/tenor/baryton/fortepian)

Sponsor Dni Różana

Bank Spółdzielczy w Różanie
Jedyny taki, Twój bank

Rachunki, lokaty, kredyty, karty płatnicze, internet banking, sms banking, dofinansowania telefonów, przelewy krajowe i zagraniczne.

tel. 29 7669220 ul. Wileńska 2

Sponsor Dni Różana

Ubezpieczenia

Marlena Mrozek Koczara
ul. Warszawska 30

Sponsor Dni Różana

TYNK SERVICE

Adam Czuksanow

Różan, ul. Wileńska 8

Kurpianka

RESTAURACJA Łaś 60A (Droga Krajowa 61)

tel. 662 741 032, 600 665 550
zajazdkurpianka@op.pl

Sponsor Dni Różana

Chrisbruk

USŁUGI BRUKARSKIE
Krzysztof Borucki

Różan, ul. Słoneczna 2, tel. 530-197-187

Sponsor Dni Różana

AVANGARDA

W BIZNESIE I Z RODZINĄ

ul. Królowej Bony 3, Różan tel. +48 29 752 50 34 hotelavangarda.pl

Sponsor Dni Różana

ALLMAX
Józef Wilczewski

ul. Królowej Bony 4
tel. 76-69-062

Sponsor Dni Różana

Sponsor Dni Różana

Butik światowych marek Premium
OUTLETOWNIA AGNES

odzież damska, męska, dziecięca, obuwie, akcesoria

Różan, ul. Lwowska 12

Czynne: pon. - pt. 8:30 - 16:30, sobota 8:00 - 13:00

Nie były to dobre i spokojne czasy ...

Wspomnienia Honoraty Cachel z domu Kuplicka urodzonej 10.01.1926 r. w Krasnosielcu.

Rodzice - Zofia z domu Zakrzewska (ur. 1893 r. w Krasieńcu) i Wacław Kuplicki (ur. 1888 r.) z Krasnosielca.

Mieli 3 synów (2 przedwcześnie zmarło) i 4 córki, Krystyna, Honorata, Teresa i Cecylia.

Syn Tomasz Kuplicki był żołnierzem Armii Krajowej, uczestniczył w Akcji Burza.

Honorata Cachel (Kuplicka)

W czasie wybuchu wojny w 1939 r. byliśmy w Krasnosielcu. 1 września mieliśmy iść do szkoły. Dzieci w mundurkach z białymi kołnierzykami, dziewczynki fartuszki granatowe, chłopcy bordowe i obowiązkowo tarcze. W pułtuskim gimnazjum, na które przed wojną nie każdego było stać, były bursy (internaty) płatne 60 zł miesięcznie. Trzeba wiedzieć, że wtedy np. 1 metr żyta (100kg) kosztował 16 zł. Wszystkie książki były już uszykowane. O 4:30 niemieckie samoloty zrzuciły siedem bomb na Krasnosielc mimo, że nie było w nim żadnego wojska. Krasnosielc wtedy położony był blisko Prus, 33 km od granicy. Musieliśmy szukać bezpiecznego schronienia. Uciekaliśmy tylko nocą, bo w dzień niemieckie samoloty ostrzeliwały wszystko co tylko się ruszało. W dzień natomiast chowaliśmy się do pomieszczeń ze zwierzętami gospodarskimi. I tak przez kilka dni uciekliśmy aż za Sokołów Podlaski. Nabraliśmy słoniny, mąki, cukru, kaszy, żeby przeżyć. Krowy wzięliśmy ze sobą, ale już tylko pod Maków je doprowadziliśmy i tam zostawiliśmy u jednego gospodarza. Tam Krystyna zdążyła przed wojną skończyć szkołę powszechną, a ja już nie zdążyłam, bo wybuchła wojna. Gdy Niemcy weszli to od razu rygor zaprowadzili. Początkowo było jakoś znośnie ale później, jak zaczęli wywozić do różnych obozów, to nie było spokojnie. Młodych ludzi zaczęli zabierać do Prus na roboty i rodzice wszystko robili żebyśmy tam nie trafili. Mojej mamy siostra miała warsztat rzeźniczy. Im można było le-

galnie przyjąć służącą i parobka. Na drzwiach przy każdej rodzinie była kartka z imionami i nazwiskiem informująca w jakim charakterze tu mieszkają. Siostrę Krystynę chcieli do Niemiec do gospodarza na roboty wywieźć. Tata poszedł do burmistrza i on skierował ją jako służącą do Mińskich, bo im przysługiwała taka pomoc i tam była dość długo. Pracowała tam jako służąca. Miała wtedy 16 lat. Najmłodszą z sióstr, Cecylię komendant żandarmów chciał zabrać. Od września miała iść do szkoły, a potem całą wojnę nauczycielki nas uczyły po kryjomu. Nakazane było, żeby polskie dzieci się nie uczyły. Każdy chciał też nauczyć się podstawowych słówek niemieckich - wiadomo, żeby coś zrozumieć. Ja miałam wtedy 14 lat. Dwa razy dostałam kartę na wywóz do Niemiec na roboty. Wtedy tata też sposobem mnie od wywózki uchronił. Wysłał mamę do lekarza. Ten za grube pieniądze obiecał, że pomoże. Podjechała taksówka i zawiózł mnie do szpitala w Przasnyszu. Byłam tam dwa miesiące. Nosiałam przyklejony plaster na znak zapalenia wyrostka robaczkowego. Dawali mi tam różne prace do wyko-

Elbląg 1947 r. Z lewej: Zofia Kuplicka (Zakrzewska), Tomasz Kuplicki, Honorata Cachel (Kuplicka). Zdjęcie wykonane podczas odwiedzin Tomasa w Szkole Przeposobienia Przemysłowego nr 7

nania. Bandaże wtedy się prało i trzeba było je związać. Myłam też narzędzia po zabiegach. Brat Tomek również dostał kartę na roboty. Jego burmistrz skierował do kuźni i pracował jako pomoc taty. Miał wtedy 13 czy 14 lat.

Drugą kartę na roboty dostałam w 1943 r. Nie dało się nic zrobić i wzięli mnie z siostrami Krystyną i Teresą, która nie miała jeszcze 14 lat. Wywieźli nas razem z dużą grupą. Dostaliśmy 7 czy 8 km pod linię frontu, który stał pół roku między Makowem, a Różanem. Kopaliśmy okopy. Teresa była bardzo drobniutka, nie duża. Musiałyśmy jej pomóc gdyż nie dała by rady. Wzięłam pierwszą część, Tereskę w środku, a Krystyna następną. W prostej linii do frontu było 10 kilometrów. Słysząc było strzały z Makowa. W nocy jak paliła się Warszawa widać było olbrzymią łunę. Wachman (strażnik red.) wyznaczył kopanie okopów

80 cm szerokie, a głębokie 1,5 metra, chodził i pilnował cały czas. Tam byliśmy dwa tygodnie. Pierwszego dnia wieczorem był apel. Przyjechało 4 wysokich gestapowców w czarnych mundurach. Zamiast orzełka czy swastyki na czapkach mieli trupa czaszkę czyli oni mogli człowieka zabić i od tego byli żeby zabijać. Wyszli z samochodu i mówią, że nikt nie ucieknie, a kto będzie próbował to co za chwilę zobaczymy to się z nim stanie. I w tym momencie wyprowadzili z samochodu chłopca, mojego kolegę, z którym chodziłam do szkoły i strzelili do niego. On natychmiast upadł, a ten co strzelał jeszcze go kopnął. Każdy się bał. Jak tylko mogłyśmy pomagałyśmy jedna drugiej. Jedzenie, jakie nam przywozili to była zupa, dostawaliśmy kromkę czarnego chleba i kubek czarnej kawy. Na spanie chodziliśmy na wieś i w stodole na klepisku spałyśmy. Za każdym razem rano apel i liczenie. Po dwóch tygodniach rano przyszli gestapowcy ustawili nas w trójkach do apelu i potem jak skończyliśmy te okopy przepędzono nas kolejne 7 km na piechotę w kierunku Krasnosielca. Cały czas mieliśmy nadzieję, że nas w końcu puszcza. Tam postój. Myśleliśmy, że wrócimy do domu, a oni kazali nam stać przed mostem w Krasnosielcu. Mama tak bliźniotko mieszkała. Chciała pieniędzmi przekupić i nas uwolnić, ale absolutnie wachmann nie pozwolił. Przynosiła nam kanapki, bo po prostu głodowaliśmy, bo co to jest kubek czarnej

Od lewej: Teresa Kuplicka, Honorata Kuplicka
Zdjęcie przedwojenne.

Wacław Kuplicki

i szpadli, bo tak było, że Niemcy prowadzili do lasu, ustawiali i zabijali wszystkich. Ale nie... na szczęście nie. Każda z nas była zmęczona, a szczególnie Tereska. Kazali przynosić gałęzie i cały dzień je paliliśmy. Ubrania były całe brudne i nadpalone. Była nas prawie setka, wszyscy młodzi. Doszliśmy do jakiejś wsi, która była pacyfikowana. Ludzie wsiadali na samochody, a całą wieś spalili i jeszcze dwie. Była tam partyzantka, zemścili się i tą Łazy, która do dnia dzisiejszego nie została odbudowana, Grądy i trzeciej nie pamiętam, spalili. Każdy z nich mógł wziąć ze sobą tylko 20 kilogramów. Ludzi wywieźli w nieznanym kierunku.

W. Kuplicki w niewoli niemieckiej 1915 r.

Trzeciego dnia, drugiego tygodnia, przyszła mama z koleżanką dentystką, której córka też z nami była. Tak źle wyglądaliśmy, że nas nie poznała. Okazało się, że jedna dziewczyna uciekła i ona powiedziała mamie gdzie jesteśmy. Mama z dentystką miała jakieś papiery, które pozwoliły jej zabrać nas na inne roboty, kopać ziemniaki, dla armii niemieckiej.

Wachmann ciągle krzyczał - kopać, kopać. Któregoś dnia przeleciał niziutko samolot. Tata nam kiedyś mówił, wszystkie zakładajcie białe chustki na głowę wtedy z samolotu wiedzieli, że to Polak.

Zachowało mi się w pamięci, jak pewna Niemka, która nie miała dzieci chciała moją najmłodszą siostrę zabrać do Niemiec. Obiecywała, że przekaże jej cały majątek i życie będzie w samych luksusach. Po prostu chciała ją odkupić twierdząc, że mama ma 5 dzieci i będzie jej źle żyć. Mama odparła, że nie ma dzieci na sprzedaż.

W pamięci pozostał mi też obraz, kiedy to nagle usłyszeliśmy potężny huk. Na dom rodzinny, po stronie stryjów, mieszkaliśmy w domu bliźniaku, spadła bomba. Przez okno wpadł odłamek tuż obok łóżka. Od razu wszyscy uciekliśmy do piwnicy, która znajdowała się pod kuchnią. Wszystkie szyby z okien wyleciały. To był styczeń, 33 stopnie mrozu. Takie były kiedyś zimy. U stryjów dwoje małych dzieci zostało ranne. Chłopiec 6 lat miał odłamek w pośladku i dziewczynka 2 lata nieprzytomna leżała na podłodze i krew lała się jej z głowy. Stryj również został ranny. Kula przez klatkę piersiową przeszła mu na wylot. Robiłam mu opatrunki. Chłopca zabrano do szpitala w Przasnyszu, dziewczynka niestety nie przeżyła. Była w domu taka kłapa i tam się ukrywaliśmy. Jedna piwnica była w domu, a druga obok, w warsztacie, kuźni taty. Ile ja dni tam przesiedziałam - tam nawet okna nie było. Piwnica na metr głęboka, nic nie można było robić tylko siedzieć. Bednarz stawiał na kłapie ciężki, duży krąg drewna. Przez szparkę docierało kilka promieni słońca. To było jedyne światło jakie tam było. Miałam tam różne książki. Oczywiście musiałam je bardzo dobrze ukrywać. Potrafiłam przez wiele godzin tam siedzieć i je czytać, bez światła jedynie przy tym małym światełku, które przedstawiało się przez szparę. Polskim dzieciom zabronione było się uczyć i nie było dla nich szkół. To znaczy szkoły ogólnie były ale tylko dla dzieci Niemców mieszkających w Polsce i folksdojczów (folksdojcz - w okresie okupacji osoba wpisana na listę osób pochodzenia niemieckiego, mających przywileje w stosunku do ludności polskiej red.). Jednak wszystko było zorganizowane i uczyliśmy się po kryjomu. Za naukę aresztowali i od razu do obozu. Najgorzej, jak znaleźli książkę od historii to za to od razu była kara śmierci. Za zabicie świniaka na swoje potrzeby, również. Nie wolno było hodować zwierząt gospodarskich dla własnych potrzeb. Jednak mieliśmy świniaka i po kryjomu dochowaliśmy go aż do 320 kg.

Tato oficjalnie całą okupację pracował w kuźni zbudowanej przy domu. W budynku naprzeciw kwaterowali żandarmi, z których jeden nadzorował pracę kuźni, wykonującej także zlecenia dla Niemców!. Taka lokalizacja sprzyjała obserwowaniu ruchów żandarmerii i podsłuchiwania rozmów, do czego był zobowiązany syn Tomasz. 19 stycznia 1945 r. do Krasnosielca weszli Rosjanie. Natomiast 21 stycznia, jak pamiętam, do kuźni ojca przyszło kilku sowieckich żołnierzy i zaczęli chodzić po warsztacie i czegoś szukali. Nic nie znaleźli. Okazało się, że podłożyli granat, który miał posłużyć jako pretekst do

Zofia Kuplicka (Zakrzewska) i Wacław Kuplicki z pierwszym dzieckiem Janem. Krasnosielc 1921 r.

aresztowania. Granat zauważył przybyły do kuźni kuzyn, który się ukrywał, były przedwojenny policjant i zapytał co oni chcieli. Tato powiedział, że szukali czegoś w złomie. Kuzyn znalazł granat wziął go, wyniósł i zakopał za stodołą - pretekst aresztowania mego taty się nie powiodł. W tym dniu wieczorem tato zwołał swoich podkomendnych z AK, aby odczytać zaszyfrowany rozkaz ostatniego komendanta Armii Krajowej. W tym celu wszyscy jego podwładni zostali zwołani na wieczorną odprawę. Podczas odczytywania rozkazu do domu wkroczyli funkcjonariusze NKWD z nakazem rewizji. Wszyscy uczest-

W czasie okupacji. Honorata Kuplicka (z prawej) z koleżanką.

Honorata Cachel (w środku) z koleżankami. Zdjęcie powojenne

nicy odprawy zostali aresztowani, w tym tato i jego brat Wincenty oraz krewni żony Władysław, stryj Tadeusz Kozłowski i Henryk Sawwicy. Wszystkich aresztowanych uwięziono w Krasnosielcu w domu przy ul. Cmentarnej i trzymano tam przez trzy dni. Następnie przegnano ich pieszo do Przasnysza, gdzie załadowano na samochody ciężarowe i przewieziono do Tłuszcz. Tam załadowano po 100 osób do wagonów ciężarowych i przewieziono do Białegostoku, a następnie do Skopina w ZSRR - znajdującego się ówczesnie w obwodzie moskiewskim, obecnie riazzańskim. Podróż w bardzo ciężkich warunkach trwała cały miesiąc. Wielu aresztowanych zachorowało na dyzenterię, a część zmarła - był wśród nich mój tato, zmarł 7 marca 1945 r. Wincenty, brat Wacława zmarł tydzień wcześniej². Wśród aresztowanych był jedyny syn pewnej aptekarki. Całą Polskę objędziała żeby dowiedzieć się gdzie go zabrali. Nawet do Bieruta chodziła, poszukiwany był przez czerwony krzyż. Żeby mogła szukać otrzymała od niego glejt - dokument zezwalający na przejazd i zapewniający bezpieczeństwo osobiste. Dopiero po kilku latach dowiedzieliśmy się od kilku chłopców co się stało z tatą i ze stryjem. Ludzie opowiadali, że ciała zabitych wyrzucali przy obozie na pożarcie wilkom.

Pomimo wyzwolenia ta wolność usłana była nie różami tylko kocami, bo na trzeci dzień po wyzwoleniu tatę zabrali i wywieźli, a my zostaliśmy sami. Kiedy zabierali ojca złapałam go za rękę i powiedziałam - Tatusiu ja z tobą pójdę, ale ruski mnie odepchnął. Tata to jeszcze kurtkę miał, a sąsiada to tylko w marynarce zabrali pod pretekstem, że niby tylko dokumenty sprawdzić. Ubrania, które były zakopane pół roku nadawały się do wyrzucenia. A nas pięcioro dzieci bez taty i pieniędzy, które poszły na nasze wykupienie.

Nasz patriotyzm ukształtował mój ojciec Wacław, który urodził się wówczas, gdy Polski nie było na mapie, a nasza część była pod zaborem rosyjskim. W 1908 r. został powołany do armii carskiej i służył w moskiewskiej jednostce wojskowej. W 1913 r. wrócił do rodzinnej miejscowości. Po wybuchu I wojny światowej został ponownie wcielony do

wojska i wysłany na front. 23 sierpnia w okolicach Mławy dostał się do niewoli niemieckiej i został wywieziony w głąb Niemiec. Do 1918 r. pracował przymusowo w hucie żelaza w Zagłębiu Ruhry. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości wrócił do Krasnosielca. W 1919 r. ożenił się z Zofią Zakrzewską. Przejął kuźnię po ojcu i doskonalił swoje umiejętności. W 1927 r. uzyskał dyplom mistrza kowalskiego, a w roku 1934 Izba Rzemieślnicza przyznała mu prawo szkolenia uczniów. Jako jedyny w okolicy zajmował się głównie wykonywaniem powozów. Spod jego ręki wychodziły m.in. wspaniałe bryczki i wolanty. Działal także na rzecz lokalnej społeczności. Był komendantem ochotniczej straży pożarnej oraz założycielem i członkiem orkiestry. Udzielał się także w stowarzyszeniu katolickim. W okresie II wojny światowej wstąpił do Armii Krajowej, przyjął pseudonim Kowal. W pierwszym okresie działalności zorganizował na swoim terenie oddział Armii Krajowej i szkolił nowo pozyskanych żołnierzy. W następnych latach pełnił funkcję

zastępcy komendanta Rejonu II ds. Kedywu w Obwodzie AK Maków Mazowiecki Inspektoratu Przasnysz. Zarekomendował do Armii Krajowej swojego syna Tomasza ps. Ciuwa, członka Szarych Szeregów.³

Po wojnie ukończyłam gimnazjum, zrobiłam maturę. Od razu do pracy. Inspektor przeszedł nie do mnie tylko do mamy, czy się zgodzi żebym pracowała, bo miałam już maturę i mogłam pracować jako nauczycielka. Miałam 120 uczniów, trzy klasy w każdej, młodsze ze starszymi razem. Pierwsze moje pobory wynosiły 1200 zł. No powie każdy to dużo było. A jakie ceny wtedy były? 1 kg cukru kosztował 300 zł, kg chleba 180 zł, a pudełko zapatek 40 zł. Czyli można szybko przeliczyć pracowałam za wartość 4 kilogramów cukru 40 godzin tygodniowo. W 1948 r. wyszłam za mąż za Józefa Cachel. Od 1946 r. pracowałam jako nauczycielka w Publicznej Szkole III stopnia w Drażdżewie (wieś położona w województwie mazowieckim, w powiecie makowskim, w gminie Krasnosielec). Mąż dołączył do mnie w 1948 r. Wcześniej pracował na poczcie w Krasnosielcu. Do pracy w szkole jeździłam na rowerze 7 kilometrów. A wtedy były mrozy do - 34 stopni, a w klasie było 3 stopnie. Wszyscy w kurtkach, czapkach i rękawiczkach. W piecach palono torfem nie drewnem. To się tylko tliło, a ciepła nie dawało. O węglu to nie było mowy. Elektryczności nie było tylko lampy naftowe. W tym trudnym powojennym czasie walka o szkolnictwo była jednym z priorytetów ówczesnej władzy. Bardzo energicznie zaczęto wcielać w życie walkę z analfabetyzmem, która była długa i bardzo trudna. Jednym z jego powodów był fakt, że w 1940 r. Niemcy wymordowali ludzi uznanych za zdolnych do stawiania oporu, a także członków polskich elit inteligentkich.

Tak nas przerzucali ze szkoły do szkoły w różnych wsiach tam gdzie to było konieczne. Uczyliśmy też w szkole w Krzyżewach położonej pośród lasów. Pamiętam jak podczas okupacji w lasach krzyżewskich była jednostka partyzancka. Żandarmi zjechali się

Honorata Cachel (Kuplicka) i Józef Cachel - zdjęcie ślubne.

tam z Makowa, Przasnysza i urządzili obławę. Wtedy złapali samego dowódcę AK - owców. Przy drodze Polak Drejko miał knajpę. Jak jechali na jarmark do Makowa to tam się zatrzymywali. Tego dowódcę partyzantów przywieźli do tego Drejki. Najpierw go skrupowali, związali mu nogi, ręce i wrzucili do piwnicy z kłapą. A na tą kłapę postawili taboret na którym usiadł pilnujący go żandarm z karabinem. Drejko w tym czasie gdzieś wyszedł. Ten związany, tak słyszałam, jakimś cudem się rozplątał i gwałtownie podniósł kłapę piwnicy. Żandarm przewrócił się, ten wyskoczył. Ze stołu chwycił nóż i zranił żandarma

*Na skraju Mazowska jest miasteczko małe
O nazwie Krasnosielc, ale jest wspaniałe
W tym właśnie miasteczku pan Waclaw Kuplicki
Robił w swym warsztacie wolanty, powozy i bryczki
Robił też balkony, bramy i piękne tarasy
Oraz dla rolników narzędzia do pracy
Były to plugi brony i ręczne motyczki
Które były bardzo potrzebne nam wszystkim
Ten wspaniały człowiek Bogu dziękujemy
Za to, że był naszym dobrym i kochanym tatą
Tata z mamą Zosią żyli se jak w niebie,
Dopóki dwóch maleńkich synków Bóg zabrał do siebie
Po tej wielkiej tragedii jaka dom ten nawiedziła
Przyszła na świat maleńka córeczka Krystyna
Na której to cześć na stoliku stała zawsze buteleczka wina
Którym częstowano przychodzących gości
Co życzyli małej dużo szczęścia i radości
Żeby zawsze zdrowa i szczęśliwa była,
Ponad sto lat w dobrym zdrowiu żyła.*

Honorata Cachel

podcinając mu gardło, ale jak się okazało nie zabił. Gdy żandarmi wrócili z obławy nikogo nie złapawszy zastali rannego. Właściciela, który niebawem przyszedł chcieli załuc kłobami karabinów, ale ranny żandarm powiedział, że jest niewinien, bo go nie było. Żandarma zabrali do szpitala, gdzie zaszyli mu

*Stary jest Krasnosielc jeszcze starszy Różan
Co ma w swoim herbie z pięciu płatków różę
Gdy królowa Bona do Wilna jechała
To w swoim zamczku tu odpoczywała
Kiedy odpoczęła do Wilna ruszyła
Bo się za rodziną tak bardzo stęskniła
Kiedy nacieszyła się swoją rodziną
Wracając do Krakowa trzeba było pilno
W drodze do Krakowa Różan odwiedziła
I w swoim zamczku znów kilka dni spędziła
Kiedy odpoczęła Różan pożegnała
Po długiej podróży Kraków powitała
W Krakowie król Zygmunt mocno był stęskniony
Bardzo się ucieszył z powrotu swej żony
Bo król Zygmunt z Boną wspólnie bez wątpienia
Mieli dużo ważnych państwowych spraw do omówienia.*

Honorata Cachel

ranę. Podobno po tym całym zdarzeniu zupełnie inny się zrobił, gdyż był bardzo podłym człowiekiem. Pewnego razu jechał na rowerze i zobaczył, że chłopiec 7 czy 8 lat pasł krowę. Strzelił i dziecko zabił. Dla niego to była tylko taka zabawa, chciał sprawdzić czy cel-

nie strzela. Celnie strzelił. Bardzo był podły. Polak dla niego był nikim. Wrócił ze szpitala całkowicie odmieniony, taki przychylny był. Tylko głos mu się zmienił, bo struny głosowe były poruszone.

Ustabilizowanie przyszło w 1951 r. W wakacje odeszliśmy do Różana, gdzie Józef został kierownikiem szkoły. Ciężko było w tym czasie, bo mnie nie wolno było pracować. A wiadomo na utrzymaniu 5 dzieci. Kiedy mąż pracował w szkole, to już żona nie mogła. Wtedy rządziła partia - Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR). Józef wpadł w konflikt z sekretarzem partii, a był to jego kolega, bo razem pracowali w szkole. Zażądał żeby zapisał się do partii. Nie zgodził się. Został odwołany. Na jego miejsce przyszedł nauczyciel z Załuża, a męża skierowali do Gminnej Spółdzielni. Bardzo to przeżywał. Nie mógł sobie darować, że tyle lat poświęcił pracy w szkole i tak go potraktowano. Inspektor szkolny powiedział, że może wrócić do pracy w szkole, ale do Szelkowa. Tam pracował do emerytury. Uczyl również dzieci, które nie mogły dojeżdżać do szkoły. W Dyszobabie była taka dziewczynka niepełnosprawna i tam do niej dojeżdżał. Naczelnik poczty zaproponował mi pracę na poczcie przy centrali telefonicznej, gdzie byłam telefonistką.

Jak wspominał przedwojenne i wojenne dni mojego dzieciństwa, to pomimo trudnego i ciężkiego czasu każde święta spędzaliśmy w gronie rodzinnym i najbliższych. Jak tylko zaczął się grudzień to codziennie wieczorami siadaliśmy wszyscy przy stoliku. Mieliśmy tam bibułki, papierki kolorowe, słomki ze słomy, koraliki. Samemu robiliśmy wszystkie stroiki na choinkę. To była dla nas rozrywka i obowiązek. Kleju też nie było i robiliśmy go sami. Parzyło się mąkę żytnią gorącą wodą i wtedy robiła się taka papka tzw. kłajster i nią się sklejało. Był też klej w proszku guma arabik. Choinkę, którą przynosił tata ubierało się dopiero w wigilię. Mama zajęta była już od wielkiego czwartku pieczeniem placków. Na wigilię obowiązkowo było bardzo dużo grzybów. Z potraw to były jeszcze kluski z makiem i dużo ryb, tzw. miętusy. Pieczony był chleb z mąki pośredniej. Teraz takiej już chyba nie ma, coś pomiędzy otrębami, a dobrą mąką pszenną. Z jajek na przykład robiło się takiego dziadka albo lalkę z bibułki. Kupowało się aniołki, ale tylko gotowe główki. Później robiło się sukieneczkę z bibułki. Po południu wieczorem przychodziły koleżanki i razem to wszystko wycinałyśmy. Także była to dla nas taka rozrywka i obowiązek jednocześnie, coś co trzeba było robić samemu. Cukierki

Wspólne zdjęcie rodziny Kuplickich po zakończeniu wojny.
Od lewej: Tomasz, Cecylia, Teresa, Zofia, Krystyna, Honorata.
Lato 1945 r. Bez ojca Waclawa.
Ciekawostka - ubrania otrzymane w darze od rodziny z USA.

w kolorowe papierki się owijało, bo po prostu nie było kolorowych. Na choinkę je wieszano razem z jabłuskami i ciastkami. Wszystkie dekoracje na choinkę były robione przez nas. Nie było żadnych szklanych bombek, bo nie było w sklepach takich rzeczy - wszystko wykonywane było przez dzieci. Robiliśmy też koszyczki z kolorowego papieru, w których były orzechy. Kiedy gwiazdka jutrzienka była już blisko księżycza to był znak, że trzeba siadać do stołu. Zwyczajem było, że tato szedł z opłatkiem do krowy. Nie było zwyczaju dawania prezentów, tylko życzenia. Tam gdzie starsze panny były, to chłopaki malowali szyby w oknach, że panna jest na wydaniu. Na pasterkę trzeba było obowiązkowo chodzić. Pamiętam w 1943 r. była ciężka zima. Gromady śniegu zebrane z dróg sięgały do drzew telegraficznych.

Nie były to dobre i spokojnie czasy, w których żyliśmy. Żadnej nie było młodości, bo tylko pod strachem. Żadnej zabawy, spotkań, bo to już wydawało się podejrzane. Nie było czym się cieszyć. Teraz jestem szczęśliwa, że po przeżyciu prawie 97 lat jestem w moim rodzinnym mieście Różanie, w którym doznałam wiele trudu i radości. Cieszę się, że u schyłku mojego życia, jestem wśród najbliższej rodziny, a szczególną radość sprawiają mi wnuczki, prawnuczki oraz praprawnuczki, którym życzę, aby nigdy nie musieli przeżywać tak trudnych czasów, których doświadczyłam.

Opracowała M.Cachel w konsultacji z bratem Honoraty, Tomaszem Kuplickim.

1,2,3. Marek Cieciora
Turystyczny przewodnik edukacyjny
- Armia Krajowa w Sopocie

Mistrzostwa Świata Armwrestling - Dieppe Francja 2022

Dariusz Popiołek - brązowy medal

W tegorocznych Mistrzostwach Świata w Siłowaniu Na Rękę w miejscowości Dieppe - Francja, brało udział 350 zawodników i zawodniczek z 30 państw min. USA, Kanady, Japonii, Szwecji, Indii, Kamerunu czy Tajwanu. Jedną z najliczniejszych reprezentacji wystawiła Polska. Wśród niej pochodzący z Różana Dariusz Popiołek zdobył brązowy medal.

Armwrestling, czyli siłowanie na rękę, polega na tym, że dwóch zawodników siedzi na przeciwko siebie i chwytają się za ręce. Żeby rozgrywki miały sens, łokcie zawodników muszą znajdować się na płaskiej, twardej i stabilnej powierzchni. Każdy ze startujących w rozgrywkach ma za zadanie przeciągnąć i przycisnąć rękę przeciwnika do stołu. O tym, kto wygra, decyduje nie tylko siła, ale również technika i wytrzymałość.

Rozgrywki w profesjonalnych zawodach przeprowadza się na specjalnie przeznaczonych do tego stołach. Wówczas wygrywa ten, kto zmusi przeciwnika do tego, by jego ręka znalazła się poniżej poziomu przymontowanych do stołu poduszek lub by ich dotknęła. Na stołach znajdują się także podłokietniki dla zawodników – jeśli łokieć, któregoś ze startujących ześlizgnie się z podłokietnika lub się od niego oderwie, jest to karane faulem. Chociaż mogłoby się wydawać, że jest to dyscyplina sportowa praktykowana wyłącznie w barach, pod koniec XX wieku zaczęły powstawać pierwsze organizacje zajmujące się popularyzacją tej dyscypliny i organizacją rozgrywek. Obecnie wśród takich organizacji można wymienić między innymi WAF, czyli Światową Federację Armwrestlingu, EAF, która jest federacją Europejską i FAP – Polską Federację Armwrestlingu.

Zawody rozgrywa się już nie tylko na siedząco, ale również na stojąco. Mogą brać w nich udział osoby w różnym wieku i płci. Stworzone są między innymi kategorie dla juniorów do 18. roku życia, dla osób po 40. i 50. roku życia, niepełnosprawnych i seniorów. Zawodników dzieli się ze względu na wagę, płeć i wiek. Osobno startują osoby leworęczne i praworęczne. Na terenie Polski funkcjonują również kluby armwrestlingowe, w których można ćwiczyć ten sport i przygotowywać się do zawodów. Polska reprezentacja tej dyscypliny znajduje się w światowej czołówce i ma na swoim koncie wiele osiągnięć w tym interesującym sporcie.

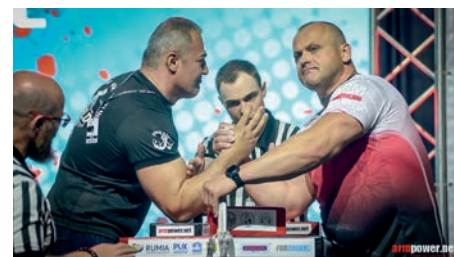
Dariusz Popiołek w Mistrzostwach Świata w Armwrestlingu wywalczył brązowy medal w kategorii Masters +105 na prawą rękę. Zawody odbyły się w 29 września br. we Francji w miejscowości Dieppe. Zawodowo Dariusz Popiołek jest policjantem i pracuje w Makowie Mazowieckim. Od blisko 4 lat intensywnie trenuje Armwrestling. Należy do Klubu Family Team Wyszków. Na swoim koncie ma tytuł Mistrza i Wicemistrza Polski w kategorii Masters +105 kg oraz tytuł Mistrza Europy w kategorii Masters +105 kg na lewą rękę oraz Wicemistrza w kategorii Masters +105 kg na prawą rękę. M. Cachel

wyszkowia.pl

pl.armpower.net

nisko.eu

Kolejne zmiany w prawie o ruchu drogowym

Pierwsze modyfikacje w przepisach weszły na początku, a kolejne 17 września br. Jest to drugi etap wdrażania nowelizacji przepisów obowiązujących od 1 stycznia, których nadzernym celem jest zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Zmiany głównie dotyczą ewidencji kierujących pojazdami naruszających przepisy. Wprowadzają do katalogu wykroczeń maksymalną karę 15 punktów za najcięższe wykroczenia drogowe i dotyczą w szczególności kierowców, którzy drastycznie przekraczają prędkość i jeżdżą pod wpływem alkoholu. Z nowymi zmianami zaczął obowiązywać mechanizm uzależniający usunięcie punktów karnych od uregulowania mandatu. Dodatkowo punkty będą kasowane dopiero po upływie 2 lat, a nie jak dotychczas po roku. Nowością jest to, że termin ten będzie liczony od dnia zapłaty grzywny. Nie będzie już możliwości uczestniczenia w organizowanych przez Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego szkoleniach redukujących punkty karne. (Źródło: Ministerstwo Infrastruktury)

Wykroczenia drogowe, za które kierowca może otrzymać 15 punktów karnych

- kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości, po użyciu alkoholu lub pod wpływem środków odurzających;
- nieudzielenie pomocy ofiarom wypadku;
- używanie pojazdu w sposób zagrażający bezpieczeństwu osoby znajdującej się w pojeździe lub poza nim;
- omijanie pojazdu, który jechał w tym samym kierunku, lecz zatrzymał się w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszemu;
- wyprzedzanie pojazdu na przejściu dla pieszych, na którym ruch nie jest kierowany, lub bezpośrednio przed tym przejściem;
- nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu dla pieszych albo wchodzącemu na przejście;
- niezatrzymanie pojazdu w razie przechodzenia przez jezdnię osoby niepełnosprawnej używającej specjalnego znaku lub osoby o widocznej ograniczonej sprawności ruchowej w celu umożliwienia jej przejścia;
- niezastosowanie się, w celu uniknięcia kontroli, do sygnału osoby uprawnionej do kontroli ruchu drogowego nakazującego zatrzymanie pojazdu;
- niezastosowanie się do sygnałów świetlnych;
- niezastosowanie się do sygnałów i poleceń podawanych przez osoby uprawnione do kierowania ruchem drogowym oraz osoby uprawnione do kontroli ruchu drogowego;
- przekroczenie dopuszczalnej prędkości o więcej niż 70 km/h;
- niestosowanie się do znaku B-25 lub B-26 zakaz wyprzedzania;
- naruszenie zakazu omijania opuszczonych zapór lub półzapór oraz wjeżdżanie na przejazd, jeśli rozpoczęło się ich opuszczanie lub ich podnoszenie nie zostało zakończone;
- naruszenie zakazu wjeżdżania na przejazd kolejowy za sygnalizator przy sygnale czerwonym, migającym czerwonym, dwóch na przemian migających sygnałach czerwonych lub za inne urządzenie nadające te sygnały;
- naruszenie zakazu wjeżdżania na przejazd kolejowy, jeśli po jego drugiej stronie nie ma miejsca do kontynuowania jazdy;
- jazda autostradą lub drogą ekspresową w kierunku przeciwnym niż wynikający z ustawy lub znaków drogowych;
- przewożenie więcej niż dwojga dzieci w pojeździe w sposób niezgodny z przepisami;
- przewóz osób pojazdem nieprzeznaczonym lub nieprzystosowanym do tego celu, w liczbie przekraczającej liczbę miejsc określonych w dowodzie rejestracyjnym pojazdu albo wynikających z konstrukcyjnego przeznaczenia pojazdu niepodlegającego rejestracji, jeżeli liczba osób przewożonych w niewłaściwy sposób wynosi 10 osób lub więcej;
- naruszenie, w wyniku którego czyn został zakwalifikowany jako przestępstwo zgodnie z zasadami kodeksu karnego dot. spowodowanie katastrofy/wypadku w ruchu czy prowadzenie pojazdu mechanicznego po cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami.

Punkty karne za przekroczenie prędkości

Nowe przepisy obejmują m.in. zaostrenie przepisów dotyczących przyznawania punktów karnych za przekroczenie prędkości.

- o 10 km/h kierujący otrzyma 1 pkt karny (wcześniej bez punktów);
 - od 11 do 15 km/h 2 pkt karne;
 - od 16 do 20 km/h 3 pkt karne;
 - od 21 do 25 km/h 5 pkt karnych;
 - od 26 do 30 km/h 7 pkt karnych;
 - od 31 do 40 km/h 9 pkt (było 6 pkt);
 - od 41 do 50 km/h 11 pkt (było 8 pkt);
 - od 51 do 60 km/h 13 pkt karnych;
 - od 61 do 70 km/h 14 pkt karnych;
- Za przekroczenie prędkości o więcej niż 70 km/h kierujący otrzyma 15 pkt karnych.

Zimowe mandaty

- za zaśnieżony samochód od 20 zł do nawet 3 tys. zł - sześć razy więcej niż poprzednio
- za uruchomienie silnika i oddalenie się od auta (typowe grzanie auta przed ruszeniem w drogę) - 50 zł;
- za odśnieżanie samochodu przy włączonym silniku - 300 zł;
- zakrywanie świateł oraz urządzeń sygnalizacyjnych (zaśnieżone lampy) - 300 zł, 8 pkt karnych;
- za brudne tablice rejestracyjne - 100 zł;
- zakrywanie tablic rejestracyjnych - 500 zł, 8 pkt karnych;
- używanie opon z kolcami - 100 zł;
- używanie łańcuchów przeciwslizgowych na oponach na drodze niepokrytej śniegiem - 100 zł;
- kulig za samochodem - 500 zł.

Stawki mandatów w przypadku ponownego przekroczenia prędkości

- powyżej 30 km/h mandat wynosi 800 zł (przy recydywie - 1600 zł);
- powyżej 40 km/h mandat wynosi 1000 zł (przy recydywie - 2000 zł);
- powyżej 50 km/h mandat wynosi 1500 zł (przy recydywie - 3000 zł);
- powyżej 60 km/h mandat wynosi 2000 zł (przy recydywie - 4000 zł);
- powyżej 70 km/h mandat wynosi 2500 zł (przy recydywie - 5000 zł).

Oprócz przekroczenia prędkości nowy taryfikator zakłada, że podwójne grzywny w przypadku ponownego popełnienia takiego samego wykroczenia będą nakładane za:

- nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu pierwszy raz: 1500 zł (przy recydywie - 3000 zł);
- złamanie zakazu wyprzedzania pierwszy raz: 1000 zł (przy recydywie - 2000 zł);
- wyprzedzanie na przejściu lub przed nim pierwszy raz: 1500 zł (przy recydywie - 3000 zł);
- niezachowanie ostrożności i spowodowanie zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym w następstwie w postaci uszkodzowanego pieszego, rowerzysty itp. pierwszy raz: 1500 zł (przy recydywie - 3000 zł);
- omijanie pojazdu, który zatrzymał się w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszemu pierwszy raz: 1500 zł (przy recydywie - 3000 zł);
- wjeżdżanie na torowisko przy zaporach, które są opuszczane, opuszczone lub nie skończyło się ich podnoszenie pierwszy raz: 2000 zł (przy recydywie - 4000 zł);
- wjazd na przejazd kolejowy przy czerwonym świetle sygnalizatora lub jeżeli po drugiej stronie nie ma miejsca do kontynuowania jazdy pierwszy raz: 2000 zł (przy recydywie - 4000 zł);
- prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie po spożyciu alkoholu lub innego, podobnie działającego środka pierwszy raz: 2500 zł (przy recydywie - 5000 zł).

Policjant może również skierować sprawę do sądu, który może orzec grzywnę w wysokości do 30 000 zł.

Wieczność

*Czy ktoś pomyślał, że przyjdzie odejść,
I się pożegnać z doczesnym światem?
Tylko, Ty jeden, wiesz dobry Boże,
Kiedy się spotkam ze swoim bratem.*

*I dziś doświadczam, memento mori,
Jako Cię widzę, cały i zdrowy,
Przyszleś do mnie we śnie się zdobić,
Żebym na podróż był już gotowy.*

*Czy już gotowy, ja tego nie wiem,
Gdyż decyduje, o tym, nasz Zbawca,
A ja od zawsze chcę osiąść w Niebie,
Które zapewnia Boży laskawca.*

*I poznać zechcę odium wieczności,
Tą, którą kiedyś ujrzę na górze,
Teraz mi pozwól zniczem światłości,
Przesłać nadzieję, którą Ci służę...*

*Ty, już poznałeś zacisze Nieba,
Że żyć i być, to jedna całość,
Czy mi do szczęścia więcej potrzeba,
Nie, ja odpowiem, wiele za mało.*

*I z tym przesłaniem jestem przy grobie,
Żeby nacieszyć się Twoją drogą,
Ta, co mnie czeka, ja powiem skromnie,
Będę jej wierny na Boże słowo.*

Zenon Kozłowski

1. **Stanisław Załęski, 85 lat**
2. **Janina Jastrzębska, 73 lata**
3. **Teresa Teofilak, 72 lata**
4. **Genowefa Górka, 84 lata**
5. **Krystyna Zofia Mamińska, 76 lat**
6. **Marianna Surma, 71 lat**
7. **Irena Daniela Wnuk, 89 lat**
8. **Sylwester Jan Szymański, 80 lat**
9. **Krystyna Szyszka, 72 lata**
10. **Józef Krawczyk, 86 lat**
11. **Alicja Nowińska, 72 lata**
12. **Edward Beldycki, 80 lat**
13. **Henryk Jurski, 88 lat**
14. **Henryk Rupiński, 79 lat**
15. **Irena Karaś, 84 lata**
16. **Anna Bątruk, 80 lat**
17. **Marek Piaściński, 39 lat**
18. **Marian Godlewski, 82 lata**
19. **Henryk Brzostek, 65 lat**
20. **Halina Janina Chelstowska, 80 lat**
21. **Franciszek Antoni Jastrzębski, 81 lat**
22. **Zofia Napiórkowska, 74 lata**
23. **Mieczysław Brzuzy, 67 lat**
24. **Władysław Napiórkowski, 90 lat**
25. **Mieczysław Rekosz, 74 lata**
26. **Ryszard Surma, 77 lata**
27. **Eugeniusz Napiórkowski, 93 lata**
28. **Michał Brzuzy, 84 lata**
29. **Sławomir Władysław Beldycki, 80 lat**
30. **Stanisław Mroczkowski, 81 lat**
31. **Pelagia Klatowska, 87 lat**
32. **Bożenna Wójcik, 67 lat**
33. **Wincenty Henryk Ponikiewski, 92 lata**
34. **Elżbieta Fedor, 55 lat**
35. **Bogdan Grech, 57 lat**
36. **Emilia Woźniak, 84 lata**
37. **Miłosz Piotr Wasielewski, 20 lat**
38. **Felicja Chrzanowska, 93 lata**
39. **Marianna Ponikiewska, 91 lat**
40. **Stanisław Daniłowski, 59 lat**
41. **Ryszard Biedrzycki, 81 lat**
42. **Janusz Zbigniew Brzuzy, 65 lat**
43. **Kazimiera Chelstowska, 84 lata**
44. **Adam Chrzanowski, 68 lat**
45. **Roman Stanisław Sokolowski, 80 lat**
46. **Hanna Irena Błońska, 62 lata**
47. **Ryszard Rurka, 61 lat**
48. **Apolonia Mosakowska, 93 lata**
49. **Krystyna Chodyna, 93 lata**
50. **Mieczysław Józwick, 81 lat**
51. **Zofia Cychowska, 86 lat**
52. **Wiesław Romuald Kaczmarzski, 67 lat**
53. **Krystyna Modzelan, 97 lat**
54. **Kazimiera Magdalena Sławińska, 94 lata**

Zmarli pochowani na cmentarzu różańskim
XI/2021 - X/2022

Info. Parafia Różan ks. Stanisław Siemion Fot. M.Cachel

Glistnik jaskółcze ziele trujący czy niezastąpiony?

Glistnik jaskółcze ziele (35 alkaloidów przeciwnowotworowych) jedno z najsilniejszych ziół na świecie. Jest lekiem na raka trzustki. Nawet medycyna chińska nie ma tak silnego zioła. Źródłem wiedzy o tym niezastąpionym ziele jest strona dr. Różańskiego - luskiewnik.strefa.pl/chelidonium.html - rozanski.li/1183/chelidonii-herbajako-surowiec-farmakopealny-i-lek/

Glistnik jaskółcze ziele stosowany wewnętrznie ma wiele właściwości. Jest pomocny przy:

- nerwicy, ma działanie uspokajające, rozluźniające, przeciwestresowe, przeciwdrgawkowe
- depresji, działa przeciwłękowo i nasennie
- bólach, działa rozkurczowo na mięśnie gładkie i poprzecznie prążkowane
- biegunkach (dzięki zawartości berberysy i chelidoniny glistnik działa przeciwbiegunkowo)
- infekcjach dróg płciowych (wodno – alkoholowe wyciągi)
- zastojach żółci w wytrącaniu się złągów w układzie żółciowym
- niweluje bolesne miesiączki (może jednak powodować bardziej obfite krwawienia, gdyż jednocześnie pobudza miesiączkowanie)
- grzybiczy, gdyż hamuje wzrost grzybów chorobotwórczych pierwotniaków, bakterii i wirusów
- infekcjach wirusowych dzięki zawartości chelidoniny, sangwinaryny, berberyny i chelerytryny, które hamują rozwój wirusów, jak i chorobotwórczych bakterii
- chorobach nowotworowych (chelidonina, sangwinaryna, berberyna i chelerytryna mają właściwości cytotoksyczne i antymitotyczne i należą do substancji przeciwnowotworowych)
- chorobach wątroby, gdyż kwas kawowy i ferulowy w glistniku ma właściwości przeciwzapalne (glistnik działa ochronnie na miąższ wątroby, zapobiega jej uszkodzeniu)
- w przypadku kolki żółciowej, żołądkowej i jelitowej (przynosi szybką pomoc)
- kolce nerkowej (nalewka i inkrakt glistnikowy usuwają kolkę nerkową)
- trudnościach z oddychaniem (alkaloidy glistnika rozszerzają drogi oddechowe, ułatwiają oddychanie)
- arytmii, migotaniu przedsionków (sparteina i inne alkaloidy zawarte w glistniku mają działanie przeciwarytmiczne, zapobiegają migotaniu przedsionków i komór, znoszą częstoskurcz napadowy)
- chorobie wieńcowej (kwas kawowy i ferulowy zawarte w glistniku mają immunostymulujące, przeciwmiażdżycowe, antyagregacyjne – zapobiegają zlepianiu się krwinek).

Glistnik jest cudownym lekarstwem, które możemy stosować także zewnętrznie w postaci nalewki lub inkraktu. Pomaga na wiele dolegliwości:

- bóle reumatyczne, gdyż ma działanie przeciwzapalne i znieczulające (stosowany w formie okładów lub wcierania w bolące miejsca – wyciągi wodne, nalewka lub inkrakt)
- opryszczka (świeży sok lub inkrakt)
- gruźlica skóry (świeży sok lub inkrakt)
- kłykciny (świeży sok lub inkrakt)
- brodawki (świeży sok lub inkrakt)
- trudno gojące się rany (świeży sok lub inkrakt)
- hemoroidy (świeży sok lub inkrakt)
- świerzb (świeży sok lub inkrakt)
- nużyca (świeży sok lub inkrakt)
- usuwanie plam na skórze (świeży sok lub inkrakt)
- usuwanie piegów (świeży sok lub inkrakt)
- likwiduje brodawki, kurzajki, zmiękcza modzele i odciski (świeży sok lub inkrakt)

Nalewka zawsze powstaje na zimno.

Inkrakt to sporządzane na gorąco alkoholatury stabilizowane, czyli przez zalanie surowca wrzącym alkoholem.

Uwaga! Tekst nie stanowi porady lekarskiej i ma jedynie cel informacyjny.

Inkrakt glistnikowy Intractum Chelidonii:

1 część świeżego zmielonego zioła lub korzeni zalać 5 częściami 40-50% gorącego alkoholu, odstawić na 7 dni; przefiltrować. Stosować 2-3 razy dziennie po 5-10 ml w 100 ml wody. Zewnętrznie do pędzlowania schorzałych miejsc (bolesne nadżerki w jamie ustnej, polipy, opryszczka, liszaje, liszajce, czyraki, kłykciny, brodawki, owrzodzenia, wypryski, zmiany toczniowe i łuszczycowe) w stanie nierozcieńczonym; do okładów, płukanek i przemywania skóry po rozcieńczeniu: 1 łyżka na 200-220 ml wody przegotowanej.

Dr. Różański napisał także, że napar z glistnika podnosi stężenie hemoglobiny we krwi, poprawia krążenie wieńcowe, mózgowie i obwodowe (w kończynach), zwłaszcza przy stanach skurczowych naczyń i skokach ciśnienia krwi.

Ł. Lubicki poleca stosowanie glistnika na polipy w zatokach (5 kropli soku z glistnika jaskółczego zioła na 100 ml soli fizjologicznej) płukać, powoli, nie szybko. Płukać zatoki. Nie długo. Bardzo silnie działające zioło - Siła roślin i ziół w uzdrawianiu ludzi.

Ważne!

Berberyna i chelidonina wywołują skurcze macicy, dlatego nie wolno podawać preparatów glistnika kobietom ciężarnym. Glistnika nie wolno stosować przy jaskrze.

Łukasz Lubicki zaleca aby glistnik jaskółcze ziele – stosować z przerwami, pić 2 tygodnie i zrobić przerwę.

Szygi i historia rodu udokumentowana od 1434 r.

Każda szanująca się wieś w szczególnie sposób dba o swoje wartości wywodzące się z historii. Wieś Szygi w porównaniu z innymi sołectwami gminy może pochwalić się całkiem niezłe udokumentowaną historią, a to za sprawą wydanej w 1979 r. Historii Rodziny Szygowskich. To poszukiwania familijnych korzeni przez Janusza Szygowskiego, który udokumentował w ten sposób historię rodu od 1434 r. sprawiły, że niejako przy okazji tych poszukiwań gromadził dane i dokumenty dotyczące samej miejscowości. (K.Kruszewski)

Wojska polskie odbierały przyznane Polsce traktatem wersalskim Pomorze. W dniu 10 lutego (1920 r.) odbyło się w Pucku uroczyste podniesienie polskiej bandery oraz symboliczny akt zaślubin Polski z Bałtykiem, w którym w obecności delegacji władz, sejmu i wojska generał Józef Haller wrzucił do morza symboliczny pierścień platynowy, ofiarowany przez Polaków gdańskich, po czym wraz ze sztandarami innych pułków jako honorowy chorąży zanurzyłem sztandar swego pułku w morzu. Z generałem Józefem Hallerem spotykałem się kilkakrotnie w moim życiu - w roku 1914 we Lwowie i w Samborze, w roku 1918 we Francji, w roku 1920 na froncie pod Warszawą w pobliżu wioski Helenowo, a po wojnie w 1934 i 1953 r. w Chicago.

W maju pułk mój brał udział w ofensywie gen. Sosnkowskiego przeciwko bolszewikom spod Lepia po rzeczkę Szosę Wschodnią. 4 lipca bolszewicy przeszli do kontrofensywy i pułk zmuszony został do rozpoczęcia odwrotu, który trwał do 28 lipca tj. do przekroczenia Narwi z Leśnej do Stołowacza. W przeciwnym kierunku maszerowały oddziały pułków ochotniczych. Odtąd pułk szedł już marszem podróznym przez Zambrów, Ostrów Mazowiecką, Różan, Pułtusk do Grodziska pod Warszawą. Po uzupełnieniu i przeorganizowaniu pułk obsadził linię bojową-półtorakilometrową, na południe od Radzymina aż poza Wołomin naprzeciw wsi Dębe Wielkie. Był to najbardziej zagrożony odcinek frontu pierwszej armii, który pozostawał pod dowództwem gen. Franciszka Latinika, wojskowego gubernatora Warszawy. (Por. Tryptyk-Władysław Gorczyca, Tadeusz Tarnawski, Juliusz Szygowski Walki na przedpolu Warszawy w r. 1920, Chicago 1970). Pododcinek radzymański stanowił centrum obrony przyczółka mostowego Warszawy i był broniony przez naszą 11 dywizję piechoty, którą dowodził krótko i tymczasowo pułkownik korpusu geografów, Bolesław Jaźwiński z szefem sztabu płk.dypl. Henrykiem Bobkowskim.

Po bitwie rozkazem dowództwa frontu północnego zostałem przydzielony do sztabu 20 dywizji piechoty, którą dowodził generał Mikołaj Osikowski, b. dowódca 21 brygady piechoty w 11 dywizji piechoty, a od 12 sierpnia dowódca grupy dolnej Wisły. Dywizja poprzednio miała nazwę drugiej dywizji litewsko-białoruskiej i w czasie odwrotu walczyła na obu skrzydłach mego 47 p.s.kresowych. Po dwóch dniach podróży statkiem, łodzią i pieszo dotarłem do Plocka. Wkrótce dywizja ruszyła w pościgu za wycofującymi się bolszewikami przez Bielsk, Raciąż, Ciechanów, Przasnysz po puszcze Różańską, skąd zawróciła przez Zakroczym do Nowego Dworu już jako rezerwa Naczelnego Dowództwa. Pod koniec września w czasie nieobecności gen. Osikowskiego i całego sztabu nadszedł rozkaz dowództwa transportów wojskowych natychmiastowego załadowania

trzech pułków piechoty do przygotowanych już na stacjach kolejowych w pobliżu Nowego Dworu pociągów. Rozkaz ten wykonałem i wieczorem transporty odeszły w nieznanym mi wówczas kierunku. Dowódca dywizji po powrocie zarządzenie moje akceptował. Dopiero później zrozumiałem sens tego rozkazu - pułki odeszły do dyspozycji gen. Lucjana Żeligowskiego, który na rozkaz Naczelnego Wodza zbuntował się i zajął Wilno. Z końcem 1920 r. zwolniłem się z wojska i rozpocząłem studia na wydziale prawnym uniwersytetu im. Jana Kazimierza we Lwowie. Będąc już na studiach otrzymałem od gen. Osikowskiego kilka telegraficznych wezwań do powrotu do wojska, lecz już nie chciałem zmieniać mego postanowienia.

Przechodząc z 20 dywizją okolice, w których kiedyś żyli moi przodkowie, o czym wówczas nie wiedziałem, czułem się trochę dziwnie, zdawało mi się, że znam już skądś te strony.

Studia prawnicze skończyłem o własnych siłach w roku 1924 z tytułem doktora praw i rozpocząłem pracę w wydziale pracy i opieki społecznej w województwie lwowskim, po roku jednak wyjechałem do Koszyc na Słowaczczyźnie jako urzędnik kontraktowy w polskiej agencji konsularnej, skąd po dwu i pół latach zostałem powołany do ministerstwa spraw zagranicznych i wysłany do nowo utworzonego polskiego konsulatu w Meksyku. Po powrocie do kraju ożeniłem się w 1931 i po dwu latach pracy w centrali ministerstwa otrzymałem stanowisko wicekonsula w Chicago; w styczniu 1936 przeszedłem do konsulatu w Nowym Jorku w randze konsula a w listopadzie 1937 na samodzielne stanowisko konsularne w Winnipeg w Kanadzie. W listopadzie 1944 zostałem konsulem generalnym w Chicago. Po cofnięciu uznania rządowi polskiemu w lipcu 1945, jako jedyny z kierowników placówek R.P. w Stanach Zjednoczonych, nie oddałem ani formalnie ani faktycznie swej placówki przedstawicielowi reżymu warszawskiego, czym zmusiłem departament stanu w Waszyngtonie do zastosowania przymusu - przysłał dwóch urzędników, którym po usunięciu wszystkich akt politycznych i personalnych i pozostawieniu tylko akt prawnych obywateli polskich i niepolskich - oddałem klucze od biur konsulatu.

W latach 1950-1951 zorganizowałem w Stanach Zjednoczonych sieć komitetów Skarbu Narodowego, wskazując im w jaki sposób należy legalnie prowadzić tę akcję; sieć tę zdołałem zachować przy rządzie legalnym w okresie rozłamu politycznego w roku 1954.

Dekretem prezydenta R.P. z dnia 30 grudnia 1955 zostałem mianowany przedstawicielem prezydenta i rządu w charakterze dyplomatycznego reprezentanta w Stanach Zjednoczonych.

Przez trzydzieści lat zbierałem dokumenty dotyczące naszej rodziny, aby przekazać je moim wnukom w Stanach Zjednoczonych oraz

potomkom moich braci — Stanisława w Belgii i Ludwika w Wielkiej Brytanii.

Po co to robiłem?

Mieszkając kilkadziesiąt lat w Stanach Zjednoczonych poznałem nastawienie administracji waszyngtońskiej i społeczeństwa w stosunku do Polski i Polaków - często lekceważące lub świadomie nieuczciwe. Wiem też dobrze jakim wpływom i naciskom ulegają polskie dzieci urodzone w obcych krajach, do których losy zagnały ich rodziców. W szkole, w prasie, w zetknięciu się z mieszkańcami tych krajów zbyt często spotykają się z fałszywymi i krzywdzącymi opiniami o kraju ich przodków - o Polsce. Bez znajomości prawdy opinie takie łatwo w młodych umysłach wywołują powstanie poczucia niższości. W czasie ostatniej wojny już w roku 1940 kursowała w Stanach Zjednoczonych mapa (Post War New World Map), pokazująca jak po wojnie powinien wyglądać świat. Na tej mapie Polska i kraje z nią sąsiadujące miały przy swej nazwie dodatek SSR, czyli Soviet Socialist Republic. Nietrudno się domyśleć z jakiego źródła ta propaganda wychodziła. A działo się to w czasie, gdy pod dwiema okrutnymi okupacjami - niemiecką i sowiecką setki tysięcy Polaków ginęło w więzieniach i na syberyjskich zsyłkach - tylko dlatego, że byli Polakami. Ta prawda nie dochodziła jednak do bezkrytycznych uszu - zwłaszcza tych, którzy słyszeć nie chcieli.

W wyniku wojny Polska została cynicznie przehandlowana przez swych zachodnich sprzymierzeńców - połowa kraju znalazła się pod rządami Rosji Sowieckiej, a druga połowa otrzymała reżim komunistyczny. Setki tysięcy Polaków nie mogło lub nie chciało powrócić do kraju, rządzonego przez komunistów - wśród nich trzej Szygowscy, którzy wówczas przebywali za granicą.

W obawie, aby następne pokolenia Szygowskich za granicą nie dały uwieść się antypolskim fałszom, postanowiłem na przykładzie naszego rodu przekazać im prawdę o kraju, w którym przodkowie ich żyli i pracowali. Nie byli oni ani magnatami ani wielkimi obszarnikami ale członkami rodu, który przez pięćset lat swej egzystencji w trosce o swe rodziny skrzętnie gospodarował na swej roli a gdy zachodziła potrzeba stawał godnie w obronie kraju, który był jego ojczyzną, matką za którą, gdy zagrażała jej niebezpieczeństwo, należało zdrowie i życie poświęcić. Zebrane dokumenty dowodnie o tym świadczą. Jedynym moim pragnieniem jest, aby następne pokolenia Szygowskich, które żyć będą za granicą Polski, nie zapominały o swym pochodzeniu ani o kraju, który był ojczyzną ich przodków, aby - otwierając od czasu do czasu tę książkę, szukały w niej przede wszystkim - prawdy historycznej.

Eyanston, Illinois, 1979 r.

Juliusz Szygowski

POGLĄDY

Wchodzisz do klubu, podpisujesz regulamin i zobowiązanie do jego przestrzegania! Nie przestrzegasz, mówią ci do widzenia. Zachowujemy się jak tępy wieśniak, który wszedł do salonu w gumofilcach, usiadł do stołu, najadł się, beknął, a na końcu oświadczył, że dostał za mało - bo mu się należało!!! Bez żadnych warunków. Ma dostać i koniec!!! Po sześciu latach jesteśmy na marginesie znaczenia, powagi i szacunku. Polityka unijna PiSu prowadzona jest z talentem i wdziękiem pijanego folwarcznego nadzorca. Kompromitacja i kompletna destrukcja. **(CMI)**

Efekt pompowania pieniędzy na rynek.

Nadmiar pieniędzy na nim jest wydawany napędzając inflację. Jakby to najprościej zobrazować... Wyobraźmy sobie, że w sklepie są 2 butelki browca po 2 zł każda. Dwóch sąsiadów zarabia po 4 zeta, a trzeci 1,5 zeta. W efekcie dwóch sobie kupi po butelkę. Jednak ktoś wpada na genialny pomysł, aby np. ustalić minimum zarobków na 3 zeta. W efekcie każdy może sobie pozwolić na butelkę... problem jednak w tym, że nic się nie zmieniło i na rynku nadal są 2 butelki browca. Sprzedawca wystawia je więc za 3,5 zeta. Ten trzeci wielbi tego co mu dał 1,5 zeta więcej, ale efekt jest taki, że i tak go na butelkę nie będzie stać, a dodatkowo gdy wcześniej dwóm sąsiadom zostało w portfelu 2 zł, to teraz mają po 50 groszy. Czeka nas druga Wenezuela, gdy po otrzymaniu miesięcznej pensji będziemy się zastanawiać, czy kupić karton mleka, czy wytlóczkę jajek. **(Olo)**

Przez 7 lat blokowano inwestycje w energię z wiatru. W EU generowane jest w ten sposób nawet 20% zapotrzebowania. Nie inwestowano w wydobywanie węgla, które nadal było ograniczane. Pomysłem była zamiana gazu z Rosji na gaz z Kataru, USA i Norwegii co nie wypaliło. W sprawie energii jądrowej nie zrobiono nic. Nie modernizuje się sieci energetycznej, żeby przyłączyć do nich prywatne instalacje fotowoltaiki. Jednym słowem 7 lat nic nie robienia. Kasa sła na 500 plus, 13 i 14 emerytury i w ten sposób zostały wydane także pieniądze należne Polsce na transformację energetyczną. Teraz widzimy tego efekty. **(wooo)**

Na czym polegała Solidarność?

Ludzie wyszli na ulicę, bo zabrakło kielbasy, a nie dlatego, że chcieli zostać panami swojego losu. Powtarzamy lata 80-te. Zachód postanowił nie ciągnąć już systemu opartego o dług. Wdrażany jest właśnie nowy system. Niewolnicy dostaną swoją rewolucję, żeby mogli żyć w ułudzie, że coś zmienili. A wystarczyło chcieć wolności, a nie kiełbasy. **(pis=po)**

Józef Piłsudski - Religia jest dla ludzi bez rozumu, Mark Twain - Religia powstała kiedy pierwszy oszust spotkał pierwszego głupka, Tadeusz Kotarbiński - W obliczu ogromu zła na świecie bluźnierstwem jest posądzać boga o istnienie. **(Jurek)**

... Natura to my, a my jesteśmy naturą. Ktokolwiek odrywa się od Matki Natury, ona karze. Jest tak uprzejma jak jej własna matka, a jednocześnie surowa jak prokurator, gdy łamiesz jej prawa.

Książd jest tak samo grzeszny jak ja. Dlaczego więc miałbym mu mówić o moich grzechach? **(Michał Nechay)**

Rosjanie to bardzo fajni ludzie - do tańca i do różańca. Niestety mają włodarzy takich, a nie innych. Dla jednych Putin to mąż stanu - twardy przywódca którego marzy się powrót do potęgi ZSRR, dla innych despota, który naraża życie ludzi, dla spełnienia swoich marzeń o potęgę. Dzieli nas pogląd na II wojnę światową - dla nich, byli zbawieniem ludzkości, dla nas najeżdźcą który podpisał pakt Ribbentrop - Molotow i okupował nasz kraj do 89r. Putin napadł na 2 suwerenne kraje - Gruzję i Ukrainę i nie ma w tym żadnej propagandy, takie są fakty. Moim skromnym zdaniem, chce być na równi z USA - roznosicielem demokracji, który pokój i demokrację rozsiewa tam gdzie jest ropa ;), a po ich działaniach zapada chaos i głód, z tą różnicą że Putinowi zależy na powiększeniu terytorium. Tak niestety wygląda obecnie świat - USA, Rosja i Chiny - to są główni gracze, Europa tylko dzięki zjednoczeniu może coś zdziałać, dlatego tak ważna jest UE. Wiem, że nie jest to twórczo doskonałe, ale tylko tak możemy coś zdziałać w kontaktach z wcześniej wymienionymi 3 mocarstwami. **(jastr8 - ohsisi.pl)**

Każdej partii, która rządziła w Polsce można wiele zarzucić, zdarzały się afery, nepotyzm, złe zarządzanie itp. ale ludzie na to oczu nie przymykali i te partie przegrywały i inne dostawały szanse. Niestety PiS sobie tak wykombinował, że przekupił ludzi ich własnymi pieniędzmi, aby nie zauważali ich wybrzków i ludzie dali nabrać się na ten populizm, a teraz PiS robi sobie co chce, jest ponad prawem, afery na miliardy zł i pobili wszystkie możliwe rekordy. Mieszają jeszcze w sądach, trybunałach, każą rejestrować ciężkie, propaganda TVP na maksa, ale ludziom to nie przeszkadza, bo dają kasę - przykre ale prawdziwe. **(wojtek)**

Odejście z zawodu nauczyciela uważam za jedną z lepszych decyzji w moim życiu. Niech ci, co widzą tylko wakacje i mają ciągle pretensje do nauczycieli sami ucą swoje pociechy. **(krzysiek)**

Generalnie tylko nasz kraj jest taki chory, że wymusza super liczniki elektroniczne z GPRS za 3tys.zł od sztuki. Nie wszyscy jednak montują drugi tak drogi za falownikiem żeby dawać dane do Urzędu Regulacji Energetyki - bo po co? W Holandii i USA widziałem filmiki z licznikami tarczowymi co kręcą się do tyłu - cena 100 pln? nawet nie. Produkujesz cofa się, pobierasz idzie do przodu.

A montaż wypalonego licznika przy inwerterze to już zupełnie głupota, bo każdy inwerter ma wbudowany licznik i skoro inwerter spełnia odpowiednie normy (bo musi takie prawo), to i licznik w nim zastosowany musi być OK. A nawet jakby to kwestionowali to czy na prawdę nie wystarczy poczciwy licznik tarczowy przy inwerterze?

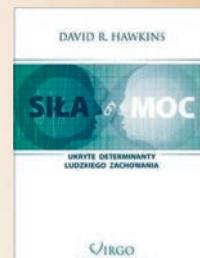
CIEKAWOSTKI

- Oczy człowieka od narodzin do śmierci mają ciągle taki sam rozmiar.
- Bez wątpienia Leonardo da Vinci to człowiek renesansu. Jak wskazują źródła, Włoch potrafił pisać i jednocześnie malować drugą ręką.
- Mamo, tato, a dlaczego? To najczęstsze pytanie zadawane przez dzieci. Średnio każdego roku czterolatek zadaje ponad 400 pytań dziennie. Ciekawe na ile z nich uzyskuje odpowiedzi.
- Każdego dnia obchodzimy jakieś wyjątkowe święto. Dla przykładu drugiego września świętujemy międzynarodowy dzień lodów o smaku borówki.
- W Zjednoczonych Emiratach Arabskich na 100 kobiet przypada 219 mężczyzn.
- Zgodnie z rozporządzeniem brytyjskich sił zbrojnych z 1945 r., każdy członek państwa musi być wyposażony w zestaw do robienia herbaty.
- Rejestr połączeń telefonicznych wskazuje, iż najwięcej rozmów wykonujemy na Dzień Matki.
- Wieża Eiffla to jeden z symboli Francji. Aby wejść na sam szczyt należy pokonać 1710 stopni.
- Każdego roku w Chinach zużywa się około 80 miliardów pałeczek.
- Dokarmianie zwierząt w miejscach publicznych jest prawnie zakazane w Izraelu.
- Skakanie z budynku w Nowym Jorku jest zakazane. W sytuacji gdy osoba próbująca popełnić samobójstwo przeżyje, może zostać skazana nawet na karę śmierci.
- Ostatnimi słowami wypowiedzianymi przez znanego holenderskiego malarza Vinceta Van Gogha było - smutek będzie trwał wiecznie. Być może miał trochę racji.
- Pulp Fiction to pozycja obowiązkowa dla fanów Quentina Tarantino. Oglądając ten film można zwrócić uwagę na zegarki, które bez względu na porę zgodnie wskazują godzinę 4:20.
- Milczenie jest złotem, jak mówią. I choć dla większości ludzi może nie być wart

to, co klejnoty i złoto, z pewnością był to główny cel dla tych, którzy zbudowali najcichszy pokój na świecie. Znajdujący się w siedzibie Microsoftu w Redmond w stanie Waszyngton pokój laboratoryjny mierzy szum tła -20,35 dBA, czyli 20 decybeli poniżej progu ludzkiego słuchu. Większość ludzi uważa brak dźwięku za ogłuszający, odczuwa uczucie pełności w uszach lub dzwonienie. Bardzo słabe dźwięki stają się wyraźnie słyszalne, ponieważ hałas otoczenia jest wyjątkowo niski. Kiedy odwrócisz głowę, usłyszysz ten ruch. Słychać swój oddech i brzmi to dość głośno.

- Co sekundę witamy czworo nowych dzieci w naszej ogólnej populacji. Zrób małą matematykę, a dowiesz się, że oznacza to, że jest około 250 urodzeń na minutę, 15 000 na godzinę i 360 000 każdego dnia.

WARTO PRZECZYTAĆ

Od niepamiętnych czasów człowiek próbował zrozumieć ogromną złożoność i częstą nieprzewidywalność ludzkiego zachowania. To

próżność ego każe identyfikować myśli jako jego. Geniusz zaś, wręcz przeciwnie - źródło tworzenia przypisuje zwykle świadomości tradycyjnie określanej jako Bóg.

Postrzeganie świata jest różne w zależności od punktu widzenia danej osoby i w związku z tym, świat nie jest jeden, konkretny i stały, tylko płynny, wibrujący, tak bardzo różny w odbiorze. W tej książce można znaleźć odpowiedź na to czemu tak jest, a także na wiele innych pytań. Moc kontra siła i świadomość emocji i umiejętność ich odczuwania i interpretacji. Odwaga aby uznać archaiczną duchowość jako wartość wyższą. Rozpad ego. Odróżnienie duchowości od religii. Miłośnicy Od Boga. Trudna książka, ale daje dużo do myślenia.

Wydawnictwo Virgo
Siła czy Moc - David R. Hawkins

twitter.com

Subtelne nawiązanie do stanu zdrowia

Numery telefonów
Urzędu Gminy w Róźnie:
29 numer kierunkowy
gminarozan.pl
rozan.bipgminy.pl

Burmistrz Piotr Świdarski
Burmistrz przyjmuje interesantów w sprawach skarg i wniosków w każdy wtorek w godz. 12.00 – 16.00 w pok. nr 22 – I piętro
76 79 120 sekretariat
76 79 121 faks sekretariat
76 79 122 sekretarz

Referat organizacji i nadzoru
76 79 122 kierownik
76 79 136 obsługa Rady i Komisji
76 79 144 administracja sieci komputerowej

Referat finansów i budżetu
76 79 132 kierownik
76 79 132 księgowość budżetowa
76 79 143 księgowość podatkowa
76 79 133 wymiar podatków i opłat
76 79 142 księgowość budżetowa szkół i przedszkola
76 79 142 płace szkół i przedszkola
76 79 134 kasa

Referat planowania przestrzennego, inwestycji, dróg i ochrony środowiska
76 79 126 kierownik
76 79 125 planowanie przestrzenne
76 79 125 stanowisko pracy ds. inwestycji
76 79 126 drogi i zamówienia publiczne
76 79 149 gospodarka mieniem komunalnym i rol.
76 79 149 ochrona środowiska

Referat oświaty, kultury i sportu
76 79 140 kierownik
76 79 140 oświata oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałania patologiom społecznym
76 79 139 działalność gospodarcza, archiwum zakładowe, kultura i zdrowie
76 79 294 sport

Urząd stanu cywilnego
76 79 127 kierownik
76 79 127 sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów osobistych
76 79 128 promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych
76 79 135 obronność, obrona cywilna i zarządzania kryzysowe
76 69 177 Ośrodek Pomocy Społecznej

76 69 004 Posterunek Energetyczny, ul. Polna 991, 22 3404100 zgłaszanie reklamacji w sprawie przerw w dostawie prądu

**Zakład Gospodarki Komunalnej
Sp. z o.o.**

Tel. 76 69 159 ul. Dolna
e-mail: biuro@zgkrozan.pl
Biuro zakładu pracuje w godz. 7⁰⁰-15⁰⁰ od poniedziałku do piątku
Tel. 76 69 041 - oczyszczalnia ścieków
Tel. 606280968, 662258790 - zgłaszanie awarii

Adresy e-mail:

Urząd gminy: ugrozan@post.pl

Burmistrz: ugrozan@post.pl

Sprawy organizacyjno-kadrowe:
p.kowalewska@gminarozan.pl

Obsługa Rady i Komisji:
m.bialik@gminarozan.pl

Kierownik nadzoru i informatyki:
m.osiecki@gminarozan.pl

Administracja sieci komputerowej:
p.rzezawa@gminarozan.pl

Skarbnik, kierownik referatu finansów i budżetu: m.powirska@gminarozan.pl

Księgowość budżetowa:
a.grzywacz-brym@gminarozan.pl

Księgowość podatkowa:
m.mosakowska@gminarozan.pl

Podatki i opłaty:
m.brzdziak@gminarozan.pl

Księgowość szkół i przedszkola:
k.sledziwska@gminarozan.pl

Rachuby, plac szkół i przedszkola:
m.skrzecz@gminarozan.pl

Kierownik referatu planowania przestrzennego, inwestycji, dróg i ochrony środowiska: c.lodygowski@gminarozan.pl

Planowanie przestrzenne:
j.oltarzewska@gminarozan.pl

Inwestycje: w.wnuk@gminarozan.pl

Drogi i zamówienia publiczne:
c.lodygowski@gminarozan.pl

Gospodarka mieniem komunalnym i rolnictwo: i.dobrosielska@gminarozan.pl

Ochrona środowiska: a.ostrowska@gminarozan.pl

Kierownik referatu oświaty, kultury i sportu: k.ogonowska@gminarozan.pl

Oświata oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie patologiom społecznym: k.ogonowska@gminarozan.pl

Sport: sport@gminarozan.pl

Kierownik urzędu stanu cywilnego:
b.kornacka@gminarozan.pl

Sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów osobistych: b.kornacka@gminarozan.pl

Promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych: k.zamojska@gminarozan.pl

Archiwum zakładowe, dział. gosp. kultura i zdrowie: e.stryjewska@gminarozan.pl

997 POLICJA
71 77 391 Różan, ul. Lwowska
998, 112 STRAŻ POŻARNA
Różan, ul. Warszawska, 76 69 008
999 POGOTOWIE RATUNKOWE

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI (22) 62 102 51
800 120 226 tel. zaufania o przestępstwach w rodzinie

JAK MAMY WITAĆ...

*Jak mamy witać Dzieciątka Jezus,
Które w stajence na świat przychodzi,
I Jego przyjąć, jako nasz krezus,
Gdy temat wojny z lamów nie schodzi?*

*Jak mamy głosić dobrą nowinę,
Że Boże Dziecię zbawi nam świat,
Gdy Putin przybrał złowrogą minę
I śle na ludzi rakiety grad?*

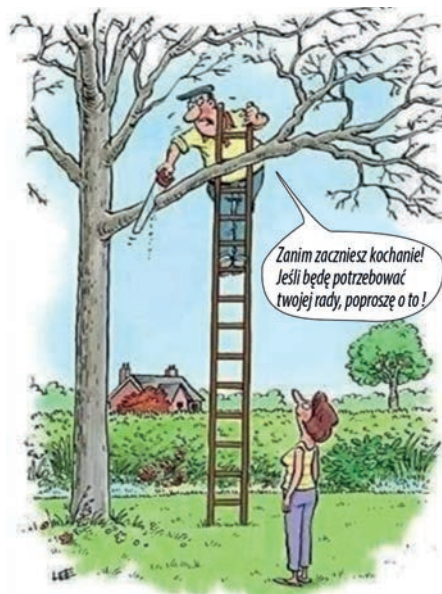
*Jak ma zobaczyć dziś Ukrainę,
Całą usianą ruiną domów,
Której chcą zabrać Jej własne imię,
Strasząc użycie nawet atomu?*

*Światu nieobce groźby Wszechchruśi,
Jak wódz się jawi carem i Bogiem,
Zbawco, Ty jeden możesz go zmusić,
By zdjął z ludzkości lęki i trwogę.*

*Idźmy przywitać Króla nad Królów,
Który obdarzy nas miłosierdziem,
I nam oszczędzi niecnego bólu,
A z krwi przelanej oczyści ziemię.*

*Oplakiem Bożym się dzielimy zatem,
W którym jest zgoda w czystej postaci,
To brat dla brata nie będzie katem,
A pokój zajmie świata polaci.*

Zenon Kozłowski

Ostateczny dowód globalnego ocieplenia

